

FACULTAT
D'EMPRESA I COMUNICACIÓ

UVIC | UVIC·UCC

Treball de Fi de Grau

*“Cuerpos Indomables”. Trencant amb la normativitat
femenina a través de la fotografia*

Mireia Marcó Navarro,
Rebeca Molero Vieitez

Modalitat: *professionalitzador*

Grau en Periodisme

Tutor: Jordi Ribot i Puntí

Vic, Maig de 2021

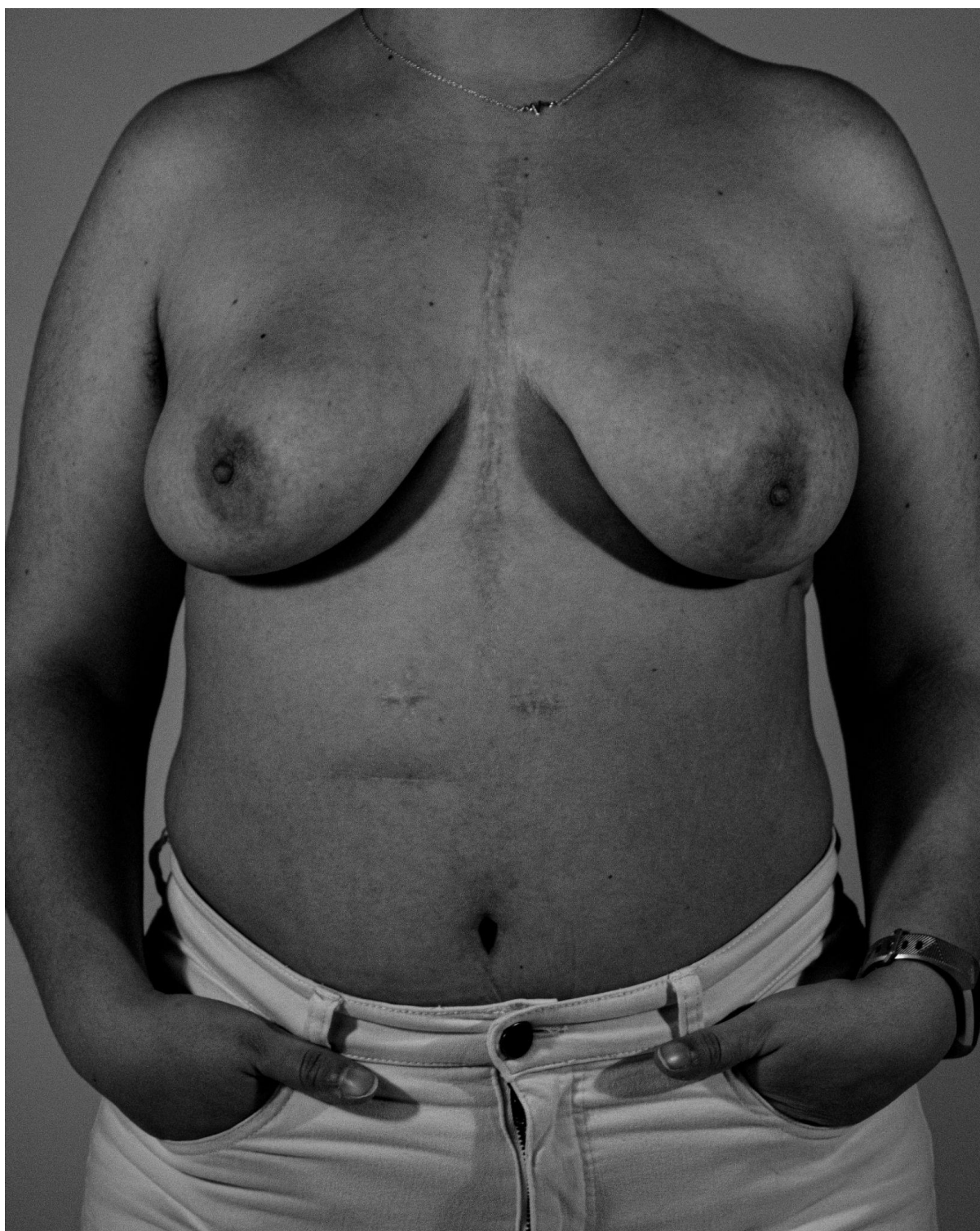

Figura 1. Caminos. *A veces parecen difíciles de recorrer pero tu seguridad y tu valentía han hecho que cada uno de ellos, sea una nueva aventura y una muestra más de vida.*
@cuerposindomables

RESUM EXECUTIU:

Aquest treball consisteix en la producció i mostra d'una exposició fotogràfica que reflecteixi la no-normativitat femenina, és a dir, aquells cossos de dones que no són ben vistos per la societat i que no entren en la norma del cànon de bellesa occidental actual. Com es pot veure en aquest treball, a l'apartat de l'enquesta que es recull a l'ANNEX Enquesta, p. 80, les respostes que van donar les persones que la van respondre sobre el cànon de bellesa gira entorn d'una figura esvelta i alta, amb uns atributs facials amb el màxim de simetria possible, pell fina i amb el mínim pèl possible arreu del cos i, sobretot, sense greix.

La intenció de la mostra és reflexionar sobre els cossos normatius femenins, aquells que venen imposats de la societat i s'inculquen a través de la publicitat, els mitjans de comunicació, el cinema i, sobretot, les xarxes socials. A través de l'exposició fotogràfica es pretén captar la consciència de la gent mostrant com són els cossos reals, i fent veure que cada persona és única sense necessitat de canviar físicament. Un treball per a tots els públics, perquè la societat la conformem totes les persones què hi convivim, però sobretot, fet des del punt de vista de les dones joves que es veuen silenciades perquè no poden mostrar els seus cossos i per tant, també conformen el principal públic.

En aquest treball han participat moltes persones anònimes, que han acceptat de fer de model per la realització de les fotografies que formen part de l'exposició. A partir dels testimonis de les models i una enquesta difosa, s'han recollit opinions sobre com influeixen els cànons de bellesa personalment i s'ha plasmat en el treball escrit i en l'exposició física i el web del projecte.

El resultat de "Cuerpos Indomables" és la crítica al que imposa la societat i, ahora, l'autoconeixement i autoestima de cuidar-se i no voler assemblar-se a la imatge i figura femenina que es veu representada tant a mitjans de comunicació com a xarxes socials, a més de valorar el cos propi i aprendre a valorar també el que cadascuna troba com a defecte.

Finalment, es conclou que seguir la norma física influeix negativament al conjunt de la societat, fent creure que si no se segueix el cànon de bellesa, ets inferior, i que cada vegada més persones reivindiquen poder mostrar els seus cossos lliurement sense haver de ser censurats.

PARAULES CLAU:

feminisme	cos	dona	societat occidental
bellesa	cànon	fotografia	imatge
estètica	no-normativitat	cultura europea	estereotips
defectes	art	tradicions	xarxes socials
Instagram	influencers	postureig	likes
followers	hashtags	#dones	#feminisme
#fotografia	#fotografiafemenina	#exposició	#naturalitat
#lliures	públic jove i adult	20 hores	21 hores
joves	dones	societat	difusió
mitjans de comunicació		televisió	ràdio
premsa	provocador	estimació	Twitter
acceptació	opinió	femení	enquesta
social	impressió	text	moda
talles	talles grans	pes	cicatrius
estries	grans	pèls	greix
peus	marques	taques	edat
prima	grossa	Europa	Espanya
Catalunya	Barcelona	Vic	Súria
Badalona	entrevistes	cites	Zoom
Videotrucades			

ABSTRACT

This project consists in the production and sample of a photography exhibition that reflects the female non-normative bodies, those who are not well seen by the society and the ones that don't enter the norm of the present European standards. The current beauty canon or beauty standards, as was collected in an owner survey, figure as a slender, tall figure, facial attributes with as much symmetry as possible, thin skin and as little hair as possible around the body and, above all, not fat.

The intention of the exhibition is breaking the patterns of female normative bodies, those that are imposed by society and instilled through advertising, the media, cinema and social media. The aim of the photographic exhibition is to capture people's awareness by showing what real bodies are like, and showing that each person is unique without the need of physical change. A piece of work for all audiences, because society is made up of all the people who live here, but done from the point of view of young women who are silenced for not being able to show their bodies, the reason why they are also the main audience.

Based on the testimonies of the models who have participated and a survey, it has been possible to gather opinions on how beauty canons influence them personally and it has been possible to reflect it in the written work, in the physical exhibition and in the project website, making them part of the work and an essential part, as without them the sample would not exist.

The result of "Cuerpos Indomables" is the criticism of what society imposes on us and the self-knowledge and self-esteem by taking care of ourselves and not wanting to look like what we see, in addition to valuing every part of our body and learning to value as well what each one finds as a defect.

Finally, it is concluded that following the physical norm negatively influences society to believe that if you do not follow the canon of beauty, you do not have enough courage, and that more and more people claim to be able to show their bodies freely without having to be censored.

KEY WORDS:

feminism	body	woman	women
occidental society	beauty	standards	photography
picture	aesthetics	no-normativity	european culture
stereotype	defect	art	traditions
social media	Instagram	Twitter	influencers
likes	followers	hashtags	exposition
naturality	free	society	diffusion
young	young and adult audience	20 hours	21 hours
media	television	radio	press
provocative	loving	acceptation	opinion
femenine	survey	social	impression
text	fashion	size	big size
hair	fat	foot	brand
weight	skinny	scars	age
Europe	Spain	Catalonia	Barcelona
Vic	Súria	Badalona	interviews
dates	Zoom	video calls	cinema
paintings	drawings		

AGRAÏMENTS

Aquest treball no seria possible sense les models amigues i conegudes nostres, i altres desconegudes que han participat. Agraïm a l'Alba, l'Àngels, l'Anna i la seva àvia, l'Aurora, la Coaner, la Diolinda, la Igone, la Irene, la Judit, la Laia, la Laura Bosch, la Laura Suárez, la Maite, la Marta, la Montse, la Ruth i la Soraya l'interès pel treball, per participar, per la difusió a les xarxes socials i donar-nos tant suport i creure en aquest projecte.

A les fotògrafes entrevistades i tots aquells qui han participat i difós la nostra enquesta.

A les famílies (Marcó Navarro i Molero Vieitez) per creure en el projecte i en nosaltres, el suport, l'acompanyament, les ganes de participar, el temps i la seva estima incondicional.

A en Jordi Ribot i Puntí, professor de la Universitat de Vic, professional de la fotografia i tutor del treball, per guiar el nostre camí des que vam començar la fotografia i ajudar-nos a complir un dels nostres somnis: fer una exposició de fotografies.

A l'Ana Palomo, coordinadora de Comunicació Audiovisual a la UVic-UCC i comissària d'exposicions, per orientar-nos des del punt de vista artístic i encoratjar-nos a portar el projecte més enllà del món acadèmic.

A l'Anna Pérez, per l'interès pel projecte i ajudar-nos econòmicament a través de la Unitat d'Igualtat de la Universitat de Vic. A la Roser Silva i al departament de l'UHub per gestionar espais dins de la Universitat per exposar i ajudar-nos, i a la Montse Simon, directora de l'UHub i qui gestiona el Servei a la Comunitat Universitària.

Als professors del Grau de Periodisme que ens han donat suport amb opinions, consells i difusió: Jordi Serrat, Raúl Martínez, Jan Frigola, Xavier Ginesta, Henry Naranjo, Marc Vaillo, Sergi Solà.

Als companys i companyes de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya que ens han acompanyat pel camí, que han presenciat els nostres nervis i donat suport i ànims durant tot el transcurs del treball: Adrián, Carlos, Casandra, Lorea, Rita. Als amics externs a la UVic-UCC que han donat suport i ajudat en la difusió del treball: Alex, Laia, Laura, Oscar.

Als mitjans de comunicació que ens han difós: Tele Badalona, l'Apunt, El 9 Nou.

Tothom qui forma part d'aquest projecte, gràcies.

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ	1
2. OBJECTIUS	2
3. MARC TEÒRIC	4
3.1. Què és el cànon de bellesa?	5
3.1.1 Cànon de bellesa a l'art	6
3.1.1.1. Prehistòria	6
3.1.1.2. Antic Egipte	7
3.1.1.3. Grècia i Roma	7
3.1.1.4. Edat mitjana	8
3.1.1.5. Renaixement	8
3.1.1.6. Barroc	9
3.1.1.7. Segle XIX	10
3.1.1.8. Del segle XX al segle XXI	11
3.2. Cirurgia estètica	13
3.3. Cànon de bellesa del segle XXI	13
3.4. Com es demostra que hi ha un cànon de bellesa?	15
3.5. Estudi científic del cànon de bellesa	18
3.6. Mitjans de comunicació	20
3.7. Enfocaments teòrics	22
3.8. Els estereotips femenins	24
3.9. Estètica del lleig	26
3.10. Xarxes socials	27
3.10.1. Instagram	27
3.10.2. Twitter	29
4. PÚBLIC OBJECTIU	30
5. METODOLOGIA	31
5.1. Referents	32
5.2. Resultats	35
6. PRESSUPOST	35
7. CRONOGRAMA	38
8. GUIÓ I DISSENY DE LES DIFERENTS PARTS DEL PROJECTE	39
8.1. Selecció de models	39
8.2. Sessions fotogràfiques	43
8.3. Edició	48
8.4. Exposició	49
8.4.1 Cerca de llocs per a l'exposició	49
8.4.2. Muntatge de l'exposició	50
8.4.3. Difusió de l'exposició	52

8.4.3.1. Penjada de cartells	52
8.4.3.2. Difusió a xarxes socials	53
8.4.3.3. Ressò mediàtic	53
8.4.4. Inauguració de l'exposició	55
8.4.5. Seguiment de les visites	57
8.5. Anàlisi del treball a través de les xarxes socials	58
9. MEMÒRIES PERSONALS	62
9.1. Mireia Marcó	62
9.2. Rebeca Molero	63
10. CONCLUSIONS	65
11. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA	67
ANNEXES	73
Entrevista Marta Mas	74
Entrevista Andrea Huerta	77
Enquesta	80
Entrevista Manal M.R.	90
Entrevista A Pelo - Alopecia	92
Entrevista Non.Magazine	95
Entrevista fotògrafes Alba i Laura Rubio (@giraluunas)	98
Entrevista UVic Life	101
Document de consentiment de drets d'imatges	102
Espai exposició abans del muntatge	103
Espai exposició muntada	104
Lavabos de la tercera planta de l'edifici F	105
Presentació de l'exposició	106
Targeta de contacte	107

1. INTRODUCCIÓ

Som la Mireia Marcó i la Rebeca Molero, dues estudiants de 4t de Periodisme de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya que portem des de l'any 2019 dos anys d'investigació i comprovació de com les dones són més censurades que els homes a les xarxes socials. A 3r de Periodisme (any 2020) ens vam iniciar a la fotografia, gràcies a l'assignatura Taller de Fotografia del professor Jordi Ribot i Puntí, i vam decidir reivindicar la varietat de cossos femenins a través dels treballs fotogràfics. La fusió d'aquests dos vessants ens ha dut a fer un treball que culmina amb una exposició de les nostres fotografies i analitza com les xarxes socials i, per consegüent, la societat, reacciona davant el trencament dels estereotips femenins.

Aquest projecte es realitza durant la pandèmia de la Covid-19, que ens ha afectat molt a l'hora de portar a terme aquest Treball Final de Grau, a causa de les mesures sanitàries imposades pel PROCICAT¹. Ha afectat en la part pràctica negativament perquè les restriccions de mobilitat han reduït el nombre de persones a les quals poder fer fotografies. Però també ens ha beneficiat perquè la gent se sent més sensible i el missatge que volem transmetre arriba molt més. Malgrat la situació, molta gent s'ha mostrat interessada en participar o saber més del projecte fins al punt que hem hagut de seleccionar les models en relació amb si mostraven característiques diferents de les altres.

En aquest treball escollim com a temàtica el tractament del cos de la dona a la fotografia, des d'un punt de vista al marge de la norma (en aquest treball utilitzarem l'expressió "no-normatiu"). Volem estudiar quina ha estat l'evolució de l'art i la fotografia a la història de la societat occidental en relació amb les dones amb cossos no-normatius (que trenquen la norma tenint pèls, cicatrius, taques a la pell, grans, estries, etc.) i posar-ho en pràctica a través d'una exposició de les fotografies que es penjaran també a xarxes socials i a la web que hem creat, per veure com són tractades. El que ens motiva a fer aquest treball és que se censurin cossos femenins a les xarxes socials perquè algú se senti incòmode per trets que són naturals i que no passi el mateix amb el cos masculí. Creiem que és un aspecte

¹ PROCICAT: El Pla territorial de protecció civil de Catalunya PROCICAT es pot aplicar per emergències generals i per incidències greus en el subministrament de serveis bàsics; així com per emergències associades a riscos no especials que es puguin produir en l'àmbit de Catalunya, llevat del risc bèl·lic i de les centrals nuclears de potència.

PROCICAT: Pla Territorial de Protecció Civil de Catalunya. (s. f.). Departament d'Interior. https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/plans-territorials/procicat/

social que ha de canviar perquè fa que les dones se sentin inferiors pel fet de no poder mostrar el cos al natural.

La nostra inquietud científica és saber per què les xarxes socials no permeten veure cossos nus femenins que trenquen amb el cànon de bellesa actual i per què sí altres coses que podrien ser més ofensives (fotos de caça, contingut sexual explícit, entre d'altres). Aquesta inquietud sorgeix de la passió per la fotografia i de trobar-nos en situacions en què ens hem hagut d'adaptar a les diferents aplicacions o xarxes socials (i a la ideologia social) per haver de penjar segons quins continguts.

2. OBJECTIUS

La recerca serà de tres tipus:

- **Social:** estarà centrada a la societat europea i espanyola, perquè són les persones les qui estan condicionades a través del seu propi físic.
- **Econòmica:** empreses de moda, publicitat i altres sectors utilitzen a les models o 'influencers' per promocionar les seves marques a través del seu cos.
- **Fotografia:** des de la fotografia s'analitza la censura dels cossos i dels nus a través d'aquesta i del que volen transmetre i comunicar aquestes imatges.

A partir de la recerca, i la realització de les fotografies per l'exposició, es farà un experiment amb les xarxes socials, amb les imatges obtingudes. Es pretén visualitzar la censura de les xarxes socials i mostrar a la societat que cada cos és bonic perquè és únic i és el que el fa especial a més de trencar amb els cànons i estereotips de bellesa imposats.

El projecte, en tractar i treballar en diferents àmbits o sectors, es planteja uns objectius que abasten diferents temàtiques des de les més personals, com les artístiques, professionals i acadèmiques.

Els objectius generals que s'han plantejat són els següents:

- Treballar la crítica i reflexió social a través de la fotografia.
- Reforçar els coneixements fotogràfics i d'il·luminació per a les fotografies.
- Crear, organitzar i difondre un treball fotogràfic que culmina amb una exposició en un espai obert a tot el públic i que no caldrà visitar a propòsit sinó que es trobarà mentre es camina a la Universitat.

- Visibilitzar i normalitzar la diversitat de cossos femenins i dels cossos no-normatius.

Els objectius plantejats pel que fa a l'exposició són els següents:

- Visibilitzar els trets característics com a no-normatius que presenten la majoria dels cossos femenins.
- Trencar amb els tabús i estereotips socials sobre les dones.

Els objectius plantejats pel que fa al treball teòric i pràctic són els següents:

- Conèixer l'evolució dels cànons de bellesa fins a arribar al segle XXI.
- Donar a conèixer noves imatges (i pròpies) de la dona sobre el cos no-normatiu.
- Afavorir en l'acceptació i estima del mateix cos de cadascú.
- Trencar amb els ideals establerts del cos femení.
- Evitar la censura d'Instagram i Twitter.

En aquest treball s'esmentarà sovint *Instagram*, una aplicació i xarxa social llançada el 2011 que és actual propietat de Facebook i que té com a funció principal compartir fotografies i vídeos a altres usuaris. No podem concebre aquest projecte sense presentar aquesta plataforma que ajuda i alhora perjudica a qui vol penjar fotos lliurement. Aquesta xarxa social censura les imatges que tracten el nu femení. Molts fotògrafs, professionals o aficionats, utilitzen aquesta plataforma per donar a conèixer el seu treball i tenen presents les seves polítiques de censura que permeten pujar fotografies de molts i diversos continguts, com per exemple de caça o contingut sexual explícit, per exemple, però en canvi no permeten nus femenins que trenquen amb el cànon de bellesa segons les fotògrafes entrevistades a Molero, R. (2019) *Marta Mas: "Instagram s'ha convertit en una finestra de cara al món per ensenyar la meva feina"* a l'ANNEX *Entrevista Marta Mas* (p. 74) i Marcó, M (2019) *Andrea Huerta: "Les xarxes socials són el reflex de què vol la societat i de la ideologia de la gent"*, a l'ANNEX *Entrevista Andrea Huertas* (p. 77), en el marc de l'assignatura Taller de Redacció de Premsa a 2n de Periodisme a la Universitat de Vic.

3. MARC TEÒRIC

Per trobar teories que reflecteixin el nostre treball es fa una recerca per veure els orígens i l'evolució dels cànons de bellesa femenins fins a l'actualitat, i s'investiga com influeixen els tabús imposats per la societat i per què s'imposen també unes normes socials que s'han de seguir per no sortir-se, valgui la redundància, de què es considera "normal". Aquests tabús i normes van relacionades amb el sistema social i cultural i amb la religió que se segueixi, que a la nostra cultura és propensa a ser conservadora pel que fa a ensenyar el cos. A l'article de col·laboradors de Wikipedia (2021, 31 març). *Religión y sexualidad*, s'expressa la idea de sexualitat femenina imposada pel cristianisme:

María Magdalena (Tiziano, 1533), junto con la hemorroísa y Santa María Egipcíaca, es uno de los ejemplos de la consideración tradicional de la sexualidad en el cristianismo, puesta en valor más bien por su negación y el arrepentimiento de los pecados que trae consigo. Se considera al cuerpo —especialmente el de la mujer— como uno de los enemigos del alma. La virginidad y la castidad se consideran valores morales, y el celibato eclesiástico se ha mantenido como tradición en Occidente desde la Edad Media, y desde la Reforma Protestante se ha convertido en una seña de identidad del catolicismo. (Figura 2. "María Magdalena". Extreta de Wikimedia sota domini públic)

Al text, s'entén que els cossos, i sobretot els de les dones, són els enemics d'una ànima pura i lliure de pecats, on és més important la mateixa ànima i es menysprea el cos. A Rodrigues (2015) *La influencia de la religión en la concepción del cuerpo y sus consecuencias en la educación física escolar*, s'analitza la relació entre el cos i la religió, i la imatge establerta de com ha de ser el cos d'una dona:

La tradición cristiana trajo desde sus orígenes, con "el mito de la creación", un desprecio de todo el entorno femenino y corpóreo. Y aunque venga gradualmente cambiando y rompiendo con muchos conceptos y paradigmas, ocurridos y contruidos en la historia de la cristiandad, la comprensión de la superioridad del alma y espíritu en detrimento del cuerpo, y de la superioridad del hombre y de todo lo masculino en detrimento de la mujer y de todo lo femenino es patente, y todavía hoy está presente en la filosofía cristiana. ("Capítulo 2: El problema de investigación", "2.1. Planteamiento del problema", p.13, para. 2 i 3)

En aquest últim text s'expressa la distinció entre un cos masculí i un cos femení, en la mesura que l'home és el centre de la creació i de l'univers i que la dona, al seu costat, ha de ser un pur complement a la figura masculina. També reafirma l'anterior text, en la mesura que els cossos porten un menyspreu, i molt més els cossos de les dones. És important conèixer quin és el paper de la religió cristiana a la nostra societat, ja que és la que més influeix en les persones de l'entorn que s'estudia.

3.1. Què és el cànon de bellesa?

Com es defineix al Diccionari de la llengua catalana. (s. d.). DIEC2, el terme cànon significa “regla o llei general, principi que governa el tractament o l'aplicació d'alguna cosa”, en lèxic comú. En art, cànon és el “conjunt de normes que regulen la proporció i la simetria segons un ideal estètic, tant en l'arquitectura com en l'escultura”.

Segons Navarro (2017). *Definición de Canon de Belleza*, la paraula cànon prové del grec, concretament de *kanon*, que significa regla (originàriament un *kanon* era una vara per a mesurar). Segons l'autor, el terme cànon s'empra per a designar una regla o un model d'alguna cosa. La bellesa també té els seus criteris i regles. Des d'una perspectiva històrica, el cànon de bellesa no ha deixat d'evolucionar i el que avui és considerat com a bell en l'antiguitat podia ser lleig i desagradable.

En definitiva, i com s'esmenta a *Definición de Canon de Belleza* (2017), el cànon de bellesa és el conjunt d'aquelles característiques que una societat considera convencionalment com a bell o atractiu, sigui en una persona o objecte. Segons l'article de Navarro (2017) el cànon és històricament variable i no és comú a les diferents cultures. Aquesta bellesa de l'atractiu personal és el que ha atret l'interès de múltiples pensadors al llarg de tota la història. Per posar un exemple, com a l'article de Navarro es menciona, fa unes dècades els tatuatges al món occidental eren símbol de mala reputació i tenien un valor estètic molt baix, però en aquests últims anys s'han posat a la moda i són ben valorats per la societat.

Segons l'autor de l'article anterior, la decisió que alguna cosa o alguna persona resulta bella neix quan estimula els sentits i provoca emocions intenses, és important recalcar que la idea de bellesa és molt complexa d'enquadrar, igual que l'amor, ja que depèn de factors com la cultura, l'edat, el gènere amb el qual s'identifiqui i sobretot l'apreciació subjectiva de cada individu.

3.1.1 Cànon de bellesa a l'art

El cànon de bellesa ha permès als artistes reproduir els cossos reals amb la màxima exactitud depenent de l'època la qual es trobaven, com explica Pérez (s. d.) *El canon de belleza a través de la Historia: un método de descripción de personas para alumnos de E/LE- n. 34 Espéculo (UCM)*:

La historia nos dice que este canon ha cambiado con el tiempo, que cada época ha tenido el suyo y, por tanto, los gustos han sido muy distintos de unas épocas a otras ya que todos los prototipos que han existido y existirán responden a mentalidades diferentes, a otras necesidades, a otras formas de entender la vida, a otros modelos de mundo que afectan a nuestra concepción de la belleza, concepción que se debe, en buena parte, a convenciones culturales. (“1. Introducción”, para. 2)

Com explica Rivera (2019). *La evolución del canon de belleza femenino a través de los tiempos*, hi ha cànon de bellesa anteriors al cànon grec, que és el més conegut, i molt diferents alguns dels quals s'expliquen a continuació segons la rellevància que tenen en el treball, de forma ordenada cronològicament fins a arribar a l'actual.

3.1.1.1. Prehistòria

Segons La Nube Artística (s. d.) 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura | 3.1. De la Prehistoria al Renacimiento*, a la prehistòria les dones amb pits grans i malucs amples significaven fertilitat, abundància i la capacitat de tenir fills sans i forts, com apareix a la *Venus de Willendorf*, imatge de la qual s'han trobat altres representacions com la *Venus de Lespugue*, trobada l'any 1922 per R. de Saint-Perier i que està datada entre el 26.000 a.C. i el 24.000 a.C. segons Cantos (2015) a *Comentario de Venus de Lespugue*.

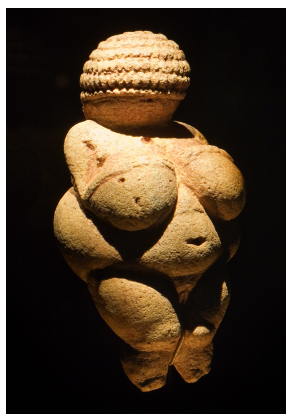

Figura 3. *Venus de Willendorf*, extreta de Wikimedia Commons

La *Venus de Dolní Věstonice* és una altra estàtua que mostra el cos de la dona amb corbes voluminoses, que va ser trobada entre el 29.000 a.C. i el 25.000 a.C. segons *Venus de Dolní Věstonice* (s. d.).

3.1.1.2. Antic Egipte

A l'Antic Egipte van plasmar a través de l'escultura un cànon de bellesa femení que feia que la dona tingués molta representació a les pintures que han estat trobades, com informa Durán (2018) a *Hombre y mujer en el antiguo Egipto* a Cao Cultura.

Segons 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* | 3.1. *De la Prehistoria al Renacimiento*]. (s. d.). La Nube Artística, la nuesa era una cosa molt natural, ja que vestien amb molt poca roba a causa del clima. Els nus apareixen a gairebé totes les escenes i es representen de perfil i les espatlles de front, com es pot veure a *Ballarines* (Circa 1420-1375 a. C.).

Figura 4. *Ballarines* (Circa 1420-1375 a. C.) extreta de Jeff Dahl a Wikimedia

3.1.1.3. Grècia i Roma

Segons 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* | 3.1. *De la Prehistoria al Renacimiento*]. (s. d.). La Nube Artística, els grecs donaven molta importància a la bellesa a través de l'estudi de les proporcions, i tot i que el que més perdura és la ceràmica, a la majoria de les escenes apareixen despullats tant en escenes eròtiques com en les quotidianes. Roma va heretar la cultura grega, però es diferenciava en més naturalisme a les representacions, com a *Fresc a Pompeia*, segons 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* |. (s. d.). La Nube Artística.

Figura 5. *Fresc a Pompeia*, de Marcus Cyron a Wikimedia

3.1.1.4. Edat mitjana

Segons La Nube Artística (s. d.) 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* | 3.1. *De la Prehistoria al Renacimiento*, l'edat mitjana ve caracteritzada pel cristianisme i tots els nus van justificats religiosament i es tendeix més a l'estil, la simbolització i el missatge que transmet la imatge, més que en el naturalisme i el realisme. Un exemple és *Adam i Eva*. (Codex Aemilianensis) (994 d.C.).

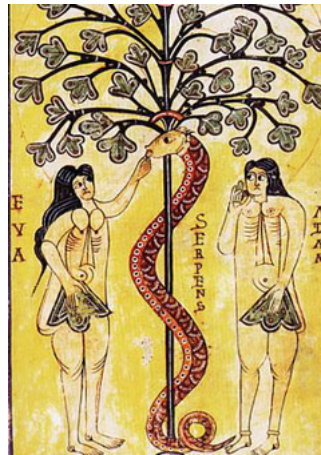

Figura 6. *Adam i Eva*. (Codex Aemilianensis) (994 dC), extret de Canaan a Wikimedia

3.1.1.5. Renaixement

Segons la Nube Artística (s. d.) 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* | 3.1. *De la Prehistoria al Renacimiento*, al Renaixement les obres artístiques com *El naixement de Venus* de Botticelli mostren cossos arrodonits, pits petits i pell molt blanca. És una cultura antropocèntrica, en la qual l'home és el centre de l'univers i es comença a estudiar l'anatomia per poder millorar en les representacions. Leonardo da Vinci (*Santa Ana*) i Miquel Àngel (*La resurrecció*), començaren a dissenyar els seus propis models de bellesa, començant amb un profund realisme i després passa per cossos plens de passió i energia, segons La Nube Artística (s. d.) 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* | 3.1. *De la Prehistoria al Renacimiento*.

Figura 7. *El naixement de Venus* de Botticelli, extret de Johann a Wikimedia

3.1.1.6. Barroc

Segons la Nube Artística (s. d.) 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* | 3.1. *De la Prehistoria al Renacimiento* a l'època Barroca apareix el maquillatge, com es mostra a *Las tres Gracias* de Rubens (1630-1635), on apareixen dones amb malucs amples i cintura estreta, braços carnosos i pits pronunciats per l'efecte de les cotilles.

Figura 8. *Las tres Gracias* de Rubens (extret de Rrburke a wikimedia sota domini públic)

L'ús de les cotilles s'estendria fins a l'època victoriana, en la que es feia servir aquest complement femení per empètir la cintura i realçar el pit i els malucs, fins al punt que provocaven desmaís i morts per la deformació que els feia al tòrax, com explica Rivera (2019) a *La evolución del canon de belleza femenino a través de los tiempos*.

Figura 9. *Noia amb corset. Extreta de Definición de corsé.*

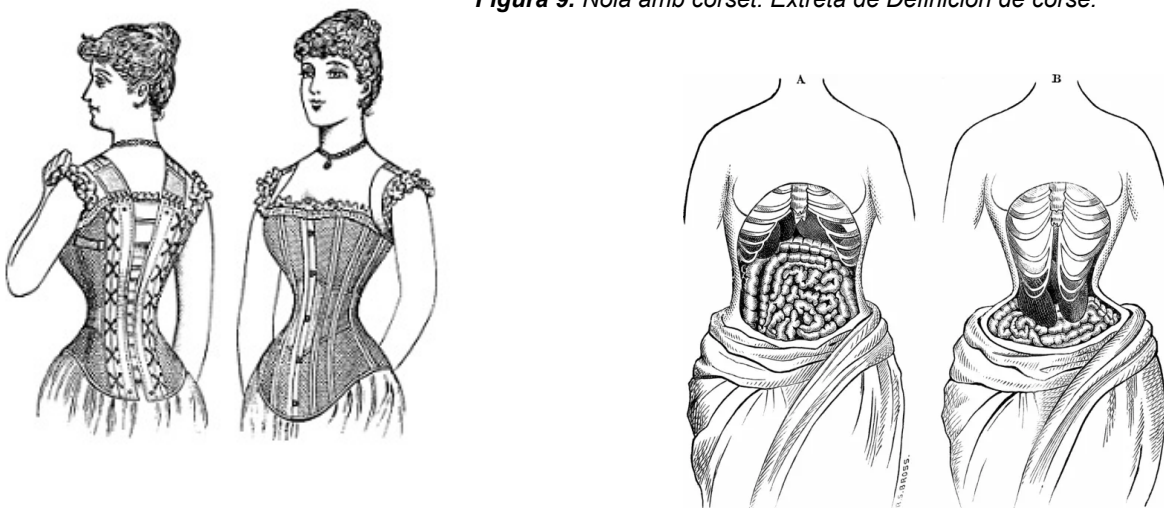

Figura 10. *Deformació de tòrax. Extreta de Sanz, J. (2018, 16 julio). ¿Sabías que la «chaise longue» se puso de moda por las consecuencias de llevar corsé? Historias de la Historia.*

3.1.1.7. Segle XIX

L'estàtua de marbre *Mujer mordida por una serpiente* (1847) d'Auguste Clésinger, va ser una obra molt comentada perquè va ser motiu d'escàndol social i artístic segons *Femme piquée par un serpent* [*Mujer mordida por una serpiente*] (s. d.) del Musée d'Orsay.

Para esta sugestiva imagen de una mujer desnuda torciéndose bajo la mordedura de una serpiente simbólica, enrollada alrededor de su muñeca, Clésinger, como lo demuestra la celulitis de la parte superior del muslo, traducida en el mármol, había utilizado un vaciado a partir del natural del cuerpo de una "semi mundana", Apollonie Sabatier (1822-1890)

La utilización directa del vaciado a partir del natural, para una escultura, estaba rotundamente proscrito en el siglo XIX, induciendo la falta de trabajo y de probidad del artista. Clésinger mantenía con precaución excelentes relaciones con Théophile Gautier, que orquestó el escándalo. Para Delacroix, sólo se trataba de un "daguerrotipo en escultura". No obstante, las formas generosas cuyo realismo chocó la pudibundez del público del Salón, están asociadas a elementos más convencionales: el rostro idealizado menos expresivo, el zócalo cubierto de flores como un bronce de péndulo, haciendo de la *Mujer mordida por una serpiente*, el ejemplo perfecto del eclecticismo en escultura. En cuanto al motivo del cuerpo abandonado, fue ampliamente reiterado hasta fines de siglo, como lo demuestra la escultura de Schoenewerk, *Joven Tarentina*, 1871. (*Femme piquée par un serpent* [*Mujer mordida por una serpiente*] (s. d.) del Musée d'Orsay. para. 1 i 2)

Segons el Musée d'Orsay, *Mujer mordida por una serpiente*, va ser molt jutjada per mostrar la cel·lulitis de la dona que feia que l'escultura de marbre semblés representar un cos abandonat.

Figura 11. *Femme piquée par un serpent* (extret de Rama a Wikimedia sota domini públic)

3.1.1.8. Del segle XX al segle XXI

La Fotografia i el Cinema, l'aparició de la Televisió, i finalment de l'Internet, prenen protagonisme i provoquen gran quantitat d'estímul potenciat també per la publicitat que es difon a tots aquests mitjans. S'incorpora l'expressionisme i el cubisme, en el que es mostra la part més íntima de la model, com s'explica a Rivera (2019) a *La evolución del canon de belleza femenino a través de los tiempos*.

Con la entrada de los años 30 volvió la mujer más sensual. Esto se mantuvo más o menos en una misma línea hasta los años 50, siendo durante esta etapa tendencia lucir un busto imponente y unas caderas poderosas. Claro ejemplo de esta época son celebridades como Rita Hayworth, Ava Gardner o la mismísima Marilyn Monroe, quien puso de moda el rubio platino. En cuanto a españolas, Carmen Sevilla o Sara Montiel fueron grandes **mitos e iconos del canon de belleza en España**. (Instituto Médico (s. d.) *¿Cuál es el canon de belleza actual?* para. 12)

Com informa l'article *¿Cuál es el canon de belleza actual?* (s. d.) del Instituto Médico, les dones comencen a lluir el seu cos i jugar amb la sensualitat alhora que tenen com a models de referència a Rita Hayworth, Ava Gardner o les espanyoles Carmen Sevilla o Sara Montiel.

Als anys 50 les models tendeixen a ser amb curves marcades, cames molt llargues i cossos petits i prims, exemples que podrien ser Marilyn Monroe, com informa *¿Cuál es el canon de belleza actual?* (s. d.) del Instituto Médico.

Figura 12. Marilyn Monroe en banyador (1953), extreta de Antonio Marín Segovia a Flickr

Tras el destape de estas épocas y con la llegada de los 60 llegó una **revolución estética** con la que se volvió al prototipo de los años 20, volviendo así a estar de moda las mujeres más delgadas y los cortes de pelo más cortos.

La actriz Audrey Hepburn fue uno de los iconos de esta época y su delgada silueta era el modelo a seguir en cuanto a cánones de belleza. En los años 70 a las mujeres les tocó mantenerse en línea, al igual que en la década anterior, aunque también desmelenarse, **cardarse el pelo, obviar el uso del sujetador y lucir una piel bronceada**. (Instituto Médico (s. d.) *¿Cuál es el canon de belleza actual?* para. 13 i 14)

Com diu Navarro (2017) a *Definición de Canon de Belleza: **En cualquier caso, el hombre o la mujer que cumple con el canon de belleza de cada época se convierte en un modelo de belleza erótica y en el caso de ser un personaje famoso es etiquetado como un sex symbol.***

Segons *¿Cuál es el canon de belleza actual?* (s. d.) del Instituto Médico, entre els anys 80 i 90, arriba la cirurgia estètica per modelar els cossos de les que no poden gaudir de pits, llavis i pòmuls grans, cossos molt prims, pells morenes i roba que ensenya gairebé tot el cos, com Naomi Campbell amb les rinoplàsties segons Stilo.es (2018) *Naomi Campbell se apunta a la moda de los retoques* o Claudia Schiffer que tot i no haver-se retocat aporta diferents consells per veure's més estilitzada segons Ardila U. (s. d.) *Secretos de Claudia Schiffer para verse espectacular* de Vibra.com.

Figura 13. Naomi Campbell per Herb Ritts (1990) (extret de Tumblr)

3.2. Cirurgia estètica

Com explica el Doctor Sergio Fernández Cossío, Doctor en Medicina i Cirurgia, Especialista en Cirurgia Plàstica, Estètica i Reconstructiva a la seva pàgina web Clínica Fernández, (2019), *Historia de la cirugía plástica*, la cirurgia plàstica, estètica o reparadora és aquella especialitat que té com a objectiu tornar a la integritat anatòmica del cos o corregir una alteració o defecte físic. Els seus orígens comencen al segon mil·lenni abans de Crist, i l'objectiu d'aquelles primeres intervencions eren corregir l'aspecte de les ferides fetes a la natura o per altres homes, tal com es recullen al papir egipci d'Ebers. Es tractaven amputacions de nas i orelles que es tallaven com a càstig als regnes de l'Índia, i als voltants dels 800 i 400 aC és quan es coneixen les primeres rinoplàsties (nas) i queloplàsties (augment de llavis). Aquestes tècniques van anar passant de generació en generació fins al Renaixement, que se seguïen utilitzant per millorar l'aspecte d'accidents facials. Després de molts anys prohibida per l'església i la Inquisició, el 1822 es va reprendre aquesta tècnica per tothom qui la necessités, per fer-la servir amb soldats ferits com a mètode de reconstrucció, segons Clínica Fernández. Com s'explica a l'article, en aquest últim segle les intervencions de cirurgia han augmentat molt exponencialment degut a les millores tècniques i a l'accessibilitat econòmica, però s'utilitzen sobretot per tractar defectes físics que els provoquen complexes i pèrdua de confiança.

Segons Rivera (2019), *La evolución del canon de belleza femenino a través de los tiempos*, al nou mil·lenni, i en el qual ens trobem actualment, les dones són encara més primes i operades, pràcticament esquelètiques a causa de la pressió de grans marques i dissenyadors de moda, models com Kate Moss o Angelina Jolie.

3.3. Cànon de bellesa del segle XXI

El cos de la dona ha evolucionat al llarg dels anys i es pot trobar diferents concepcions de l'ideal del cos femení que varien segons l'època i la cultura en la qual ens trobem. A través de les teories del filòsof i sociòleg francès Michael Foucault podem veure que certes normes reguladores creen un objecte "sexual" que fan indistingible la condició psíquica de la corporal. A la cultura actual hi ha formes de disciplina, control i apropiació del cos femení, segons Cuello (2016) a *Cuerpo y filosofía. Apropiación del cuerpo de la mujer en occidente*. L'autora explica que el nostre cos comunica informació per poder ser catalogat i tothom el llegeix i interpreta utilitzant codis culturals i rols socials. Mitjançant aquestes interpretacions s'acaba caient en la creació de prototips o categories estabilitzadores que solen anar lligades a la classe social.

Segons Cuello (2016) a *Cuerpo y filosofía. Apropiación del cuerpo de la mujer en occidente*, el cos no-normatiu fa referència als cossos que es troben fora de llocs i espais que han estat creats pel cos neutre, és a dir: l'home blanc, cisgènere, heterosexual, burgès i adult. Al trobar que no encaixen en aquestes definicions, es pot produir un efecte desestabilitzant perquè trenca les normes i el sistema de poder, que fa que la societat se senti incòmoda pel que veu o inclús, té en el seu propi cos. La socialització és una eina central en la constitució de la subjectivitat. Per això, si un dels nuclis centrals de la socialització està dirigit a la construcció d'una feminitat articulada entorn de l'objectualització del cos femení, llavors necessàriament ha de fabricar-se una subjectivitat articulada entorn de la sexualitat. De fet, la posició d'objecte assignada a les dones constitueix el nucli de la socialització de les dones, segons Pastor (2004) a *Cuerpo y género: representación e imagen corporal*: "El sistema social en su conjunto, tanto el imaginario simbólico como los entramados sociales, está organizado para que el modelo hegemónico de feminidad, centrado en la sexualización de las mujeres, pueda reproducirse socialmente". En altres termes, l'anàlisi de les estructures simbòliques fa llegible una poderosa narrativa patriarcal sobre el cos i la sexualitat de les dones.

En l'actualitat es parla del cànon de bellesa grec, un cànon que dicta que les dones perfectes són aquelles que són molt altes, primes, amb malucs pronunciats i pits grans, fermes, simètrics i sòlids. Respecte a això, la dona perfecta és aquella que té unes mides de 90-60-90, com s'esmenta a l'estudi de Pérez (s. d.) *El canon de belleza a través de la Historia: un método de descripción de personas para alumnos de E/LE- n. 34 Espéculo (UCM)*. Es basa a aparentar joventut i tenir una figura ferma, aquesta és la justificació a les elevades cirurgies estètiques que hi ha avui dia a la societat.

Segons Estetic (2020) *El 93% de españolas cree que la sociedad impone un canon de belleza para la mujer*, només un 13% de les enquestades responen sentir-se a gust amb el seu propi cos, a més el 78% creuen que el que més influeix en la imatge personal són els mitjans de comunicació.

A Europa, segons l'article de Periodista Digital (s. a.) (2020) anomenat *Los cánones de la belleza en diferentes países y culturas del mundo*, el cànon de bellesa occidental es representa a través de noies altes i primes, amb cabells ben cuidats, talles de sostenidors generoses i cossos bronzejats i tonificats. També es busca que vagi a la moda i sigui atractiva de forma natural sense massa maquillatge.

A Espanya, com a gran part dels països més desenvolupats, actualment es busca intentar seguir a les celebritats més icòniques de l'època; algunes d'elles podrien ser les models de la marca Victoria's Secret, noies joves amb aspecte de nena, molt primes i altes. Però també és notòria la figura de les Kardashian, una família d'*influencers* (segons *Definición de influencer — Definicion.de.* (s. d.), són persones que venen una marca, que la comparteixen i que obtenen un doble benefici; seguidors i gent que compri els productes) de les més famoses de la televisió, amb retocs estètics que van des del Botox a totes les parts del cos, fins a rinoplàsties, farcits de llavi o lipoescultures, tal com s'explica a Instituto Médico Estético (2019) *¿Cuál es el canon de belleza actual?*.

Com ja s'ha comentat, en aquest projecte s'han realitzat 109 enquestes a través del mètode de Google Forms (tipus de software de Google que permet crear i administrar enquestes) i s'han obtingut una sèrie de respostes que tenen relació amb la informació que s'ha recollit en aquest apartat. Moltes de les participants de l'enquesta han hagut de sotmetre's a dietes, esport intens i fins i tot cirurgies per tal d'assemblar-se a l'ideal de físic femení que s'imposa a través de molts canals diàriament en el dia a dia de la societat. Al següent apartat s'ampliarà i demostrarà aquesta informació.

3.4. Com es demostra que hi ha un cànon de bellesa?

L'estudi de Pérez Parejo (s. d.). *El canon de belleza a través de la Historia: un método de descripción de personas para alumnos de E/LE- n. 34 Espéculo (UCM)*, presenta com a un grup d'alumnes els hi resulta atractiva segons quin tipus de persona a través de la pintura, l'escultura i la literatura i expressa com es concep actualment els cànons de bellesa a la societat:

*Los cánones o patrones de belleza han respondido a motivos sociales y económicos. Así, por ejemplo, las mujeres ricas de antaño debían ser gordas para demostrar que no tenían por qué trabajar y que comían abundantemente. Hoy día, en los países desarrollados, la obesidad es considerada una especie de epidemia que provoca miles de muertes debido a enfermedades derivadas del exceso de peso. Y eso no vende. **Lo que hoy tiene éxito y se vende es un cuerpo delgado, ágil y esbelto que demuestre a los demás que puede consumir alimentos escogidos y tiene tiempo suficiente para ir al gimnasio o hacer deporte.** (Apartat "2. El canon de belleza, realidad variable diacrónicamente", para. 3)*

A partir de les enquestes d'aquest treball, es fa evident que existeix un cànon de bellesa a la nostra societat, si més no, pel testimoni de les persones que han contestat l'enquesta (com es veu a l'ANNEX *Enquesta*, p. 80), de persones de diferents edats i gèneres. Residents de

Catalunya, el 98,1% dels enquestats va respondre que els cànons de bellesa existeixen, i un 57,3% que afecten en gran manera a la població. A més, el 90% també creu que la dona és la que es veu més afectada pel cànon establert:

Creus que les dones pateixen més que els homes els cànons de bellesa?

103 respuestas

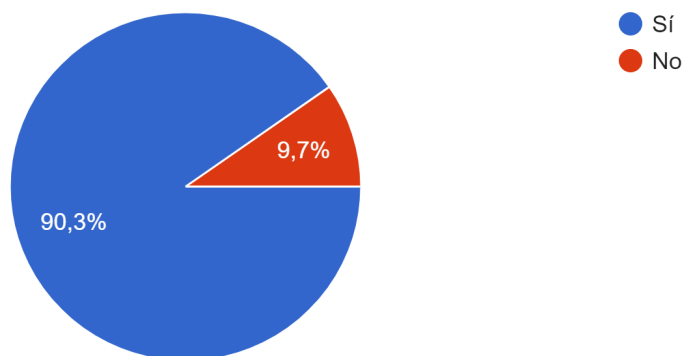

Figura 14. Imatge extreta de l'enquesta pròpia

I el cànon establert el defineixen com a "estar molt prima, però tenir pit i cul, la pell llisa i homogènia i anar depilada de tot", "rellotge de sorra, dona amb pits i cul voluminosos, però cintura i centre molt prim, a l'estil Kim Kardashian", "generalment els cànons de bellesa els determinen les actrius i cantants o en són el màxim exponent, així que el look més comú en els Oscars, per exemple, serà el que marqui el cànon" o "en el cas femení, crec que el cànon gira entorn una figura esvelta, alta, uns atributs facials amb el màxim de simetria possible, pell fina i amb el mínim de pèl possible arreu del cos i, sobretot, ni un gram de greix. Només cal veure els maniquins dels aparadors de roba".

Algunes d'aquestes persones van voler exposar experiències negatives que havien rebut per part de la societat: "Depilar-me no és una cosa que m'agrada, com a la majoria de dones suposo. I a l'hivern no acostumo a fer-ho, però a l'estiu "toca". Algunes vegades he rebut comentaris ofensius per part de familiars perquè aquells pèls d'1 centímetre de llargada els hi molestaven".

De petita fins als 16/17 anys sempre em deia pràcticament tothom que estava massa prima inclús algunes persones em tractaven d'anorèxica sense haver tingut jo mai un TCA ni res similar, quan em vaig engreixar també vaig rebre comentaris al respecte com dient vigila que t'estàs engreixant i és dolent, i respecte a la pell sempre que he tingut brots d'acne per ansietat ho he passat malament per la pressió social que causa el no tenir una pell perfecta. A més sempre he tingut un quist a la cara que fins fa poc no em vaig operar, molt poc comú

per la zona on estava situat i que òbviament se sortia de qualsevol cànon, i al llarg de la vida fins als 20 anys he rebut molts comentaris al respecte o bé fent menyspreu a aquella imperfecció o bé comentant i preguntant de més sobre ella. (Resposta n. 33 a l'enquesta pròpia, ANNEX Enquesta, p. 80)

Quan tenia 15 anys patia sobrepès i a l'escola em feien la guitza fins al punt de sentir avui en dia que si no compleixo els canons de bellesa no soc digna. El menjar segueix sent un mètode de premi o càstig i tot i que el meu cos a poc a poc (i amb hàbits saludables) s'acosta més als canons de bellesa acceptats mai em sembla suficient bonic i em segueixo sentit com algú grassa (he desenvolupat gordofòbia cap a mi mateixa). És a dir, una cosa és estar grassa i altre sentir-se grassa i així em sento jo. (Resposta n. 47 a l'enquesta pròpia ANNEX Enquesta, p. 80)

Amb aquests testimonis es pot comprovar que la societat imposa una forma de ser físicament que si no compleixes seràs jutjada o mal vista, fins al punt de provocar a moltes noies problemes sobre els seus cossos i intentar canviar-lo a través del menjar, d'exercicis i de cirurgies.

Un altre cas interessant és el de la 'Barimorphosis', o Manal M.R., que té un perfil d'Instagram on penja fotografies de la pèrdua massiva de pes. Va crear aquest perfil perquè ella va patir durant molt de temps abusos per la seva forma física, per ser grossa, i quan va decidir perdre pes i operar-se, encara molta gent ho segueix veient incòmode. A l'entrevista exposada a l'ANNEX *Entrevista Manal M.R.* (p. 90), diu: "Desde que decidí usar las redes sociales para dar visibilidad a la pérdida masiva de peso y la diversidad de cuerpo, la sufro [la censura], es más, siempre me están borrando publicaciones, baneando, inactivando y muy probablemente me eliminen mi cuenta. La censura es una forma de privarme de mi libertad, ya que no me deja mostrar mi realidad tal y como es".

La Manal vol reivindicar-se i mostrar el seu cos com és realment, per poder ajudar també a altres persones que passen pel mateix que ella i poder normalitzar la diversitat de cossos que existeixen. També lamenta que ara que ha perdut pes, la societat la tracti de millor forma.

El cas de la Núria de 40 anys, de Manlleu, també trencava la normativitat. Quan tenia 20 anys va ser diagnosticada amb alopecía androgenètica, una afectació que sol aparèixer al voltant dels 60 anys. Gràcies a una entrevista que es troba a l'ANNEX *Entrevista A Pelo - Alopecía* (p. 92), el seu testimoni també va formar part de *Cuerpos Indomables*.

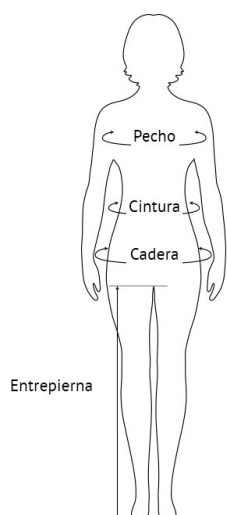
Després d'anys amagant la seva calvície sota un mocador que feia d'amulet, la Núria coneix unes altres noies amb les que comença a fer quedades i mostrar la seva calva sentint així que ja havia arribat la seva alliberació. Aquest grup va acabar formant "A pelo" (@apeloalopecia a Instagram) un col·lectiu de dones calves de diferents parts d'Espanya que lluiten per la normalització i la visibilització de la calvície femenina. L'entrevista va tenir molts punts interessants que permeten la reflexió d'aquell qui les llegeix com que no hi ha referents calves i que la dona és molt més qüestionada que l'home que sembla que la seva calvície és quelcom normal i en canvi la de la dona un fet estrany que no pot passar mai.

Em vaig rapar el maig del 2017 i mai no havia pensat que hi havia més dones sense cabell i calbes al món, pensava que era l'única, no tenia cap dona al meu imaginari. Jo feia 15 anys que portava mocador i em començava a atrevir a anar sense. A l'agost vaig trobar una noia que feia vídeos de treballs manuals sense cabell i em comenta sobre la Júlia i la Lúcia, que eren les pioneres del projecte i que aquell any també s'havien rapat. Vam fer la primera quedada al setembre amb la Mari Carmen, la Júlia i la Lúcia i va ser una quedada molt potent de quatre calbes i així vam començar a crear un entorn perquè no només sortís a internet perruques i tractaments.

Trobar aquests resultats a internet em feia sentir l'única negativament i em feia creure que només tenia solucions de tapar-me i jo no ho volia, només vaig portar perruques tres mesos i jo el que buscava era un alliberament. (Entrevista Núria A pelo Alopecia)

3.5. Estudi científic del cànon de bellesa

No es pot parlar d'una teoria exacta que estudiï els diferents cànons de bellesa, però sí que es pot exposar el fet que existeix una norma europea (EN 13402) per designar les talles de les peces de roba. Segons col·laboradors de Wikipedia (2020, 18 febrer) a *EN 13402*, aquesta norma està basada en les dimensions corporals que es mesuren en centímetres. La norma es basa en diferents dimensions corporals per definir una talla, entre les quals hi ha la circumferència del cap, coll, pit, bust, baix bust, cintura, malucs, altura, altura interna de la cama, llarg del braç, circumferència de la mà, llarg del peu i massa corporal. Un cop definida la primera part, es passa a una "dimensió primària" que es defineix per a cada tipus de roba. Així, el resultat és una sèrie de taules de centímetres o codis de lletres si les mides de les peces són més grans.

	XS	S	M	L	XL	2XL
PECHO cm	72/77	78/83	84/89	90/95	96/101	102/107
CINTURA cm	56/61	62/67	68/73	74/79	80/85	86/91
CADERA cm	84/89	90/95	96/101	102/107	108/113	114/119
ENTREPIERNA cm	78/79	79/80	80/81	81/83	83/85	85/86
Tallas especiales						
Entrepierna -5 cm	73/74	74/75	75/76	76/78	78/80	80/81
Entrepierna +5 cm	83/84	84/85	85/86	86/88	88/90	90/91

Figura 15. Guía de tallas | Trangoworld. (s. d.). Trango World.

Ha de quedar clar que cada cos té una talla diferent, i que aquesta talla canvia segons on vas a comprar roba. Segons l'article Cosmopolitan (2016) *¿Por qué cambia tu talla de ropa según la tienda a la que vayas?*, la diferència entre una marca o una altra pot ser de fins a 10 cm en la mateixa talla, i això fa a moltes dones plantejar-se què ha passat amb el seu cos per haver de comprar talles diferents. A l'entrevista que fa el mitjà Cosmopolitan per a l'article esmentat a l'Asociación General de Consumidores, diuen:

“El asunto de las tallas depende de las políticas que sigan los fabricantes. Juegan con el impacto psicológico que las tallas tienen en el público al que va destinado su producto. Hay marcas que ofrecen una talla 38 equivalente a una 40 o 42 de otro fabricante, así el comprador se siente encantado y se aseguran de que pase por caja. En otros casos, las marcas van dirigidas a sectores de la población que jamás entrarían a un establecimiento en el que saben que la talla más grande que tienen es una 40, por lo que en ocasiones nos encontramos que venden prendas hasta la talla 46 que realmente equivaldrían como mucho a una 42”. (para. 4)

D'aquesta forma, i segons l'article anterior de Cosmopolitan, les marques encarrilen als compradors a haver de seguir una certa talla o fins i tot fer que no se sentin còmodes amb el que veuen reflectit i haver de recórrer a dietes o esport. Que cada país segueixi una equivalència de talles diferent, i que els maniquins que es veuen generalment no s'assemblin als cossos reals, ni mostrin diversitat de talles afecta la població.

Segons l'article Avello (2018). *El «baile de tallas», un problema generalizado en el mundo de la moda* de Harper's BAZAAR, les talles venen condicionades per la cultura de cada lloc i

les característiques de la seva població, i com no hi ha la base d'una taula de mides universal, cada marca ha de decidir el seu tallatge segons com li va millor. Per tant, no és el mateix una talla 38 als Estats Units que al Japó o a la Unió Europea. Astrid Kasdorf, professora de Patronatge de l'IED Barcelona, explica a la revista Harper's BAZAAR que es podrien unificar les talles a escala europea perquè les proporcions són similars, i que estaria bé que a les etiquetes es pogués veure el contorn de pit, cintura i malucs de cada peça per poder fer-se a la idea de si quedarà bé o no.

Hi ha botigues que compten amb una "talla estàndard" o "talla única", que ha de quedar bé a persones de diferents mides. A C. L. P. (2020). *This Is What «One Size Fits All» Actually Looks Like On All Body Types* es tracta l'experiment que BuzzFeed (2014) va fer amb cinc noies diferents del seu personal, provant-les roba de la botiga americana Brandy Melville, que treballa amb talles úniques. La model de la pàgina web de cada peça de roba és de la talla 0, 34 a Espanya, i fa 1,72 cm.

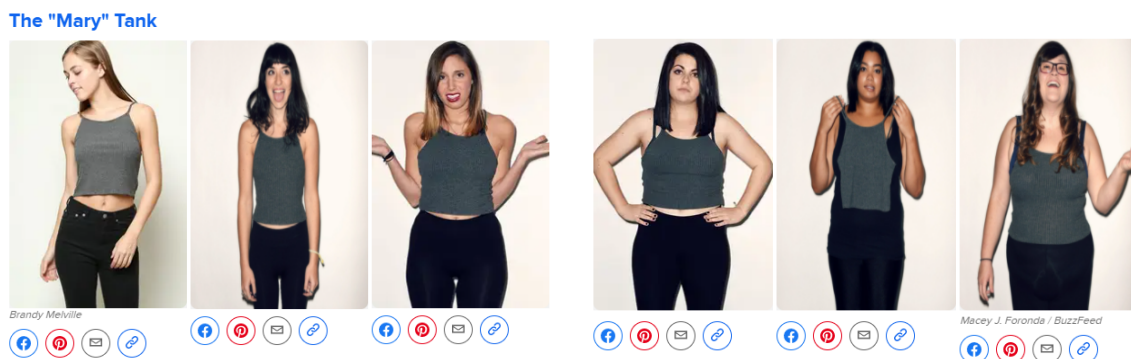

Figura 16. *This Is What «One Size Fits All» Actually Looks Like On All Body Types.* BuzzFeed.

Després de provar set peces de roba diferents de la mateixa talla, van concloure que no existia una talla única que quedés bé a totes les dones, perquè cadascuna té una forma diferent i les botigues han de ser capaces de tenir diversitat i no imposar una "mida universal" que no queda bé a la majoria de la població segons l'experiment social de BuzzFeed (2014).

3.6. Mitjans de comunicació

A través dels mitjans de comunicació es pot veure com es tracta l'ideal de bellesa. Des d'aquest projecte s'han analitzat diferents articles des de gener fins a mitjans de febrer del 2021 que demostren com el cos de la dona es relacionen directament amb la moda i les talles de roba.

La primera notícia analitzada és d'El Periódico, d'Estirado (2021, 10 gener). *10 tiendas con tallas grandes para presumir de curvas*. Aquest article és una queixa rebuda per part dels lectors sobre la dificultat de trobar roba adequada per a talles més grans i del mal etiquetades que estan les peces de roba depenent de cada botiga. El diari, com a opció, planteja un seguit de botigues als que es pot anar a comprar.

La segona notícia, és la publicada per El Periódico, *Mango elimina la línea de tallas grandes Violeta*. (2021, 18 gener). La multinacional catalana Mango, preveu tancar les portes de Violeta, la seva línia de moda de talles grans, de manera definitiva l'agost de 2021. A més d'aconseguir una integració de les talles de roba a les botigues habituals de Mango, preveu també abaixar els preus de les peces de roba considerades de talles grans. Dins d'una mateixa marca diferenciar les seves botigues per talles grans, genera una mala imatge i aquest és un dels motius pels quals Mango ha decidit fusionar aquests dos conceptes.

A 20minutos.es, Garrido (2021, 22 gener). *Zara apuesta por la verdadera diversidad y contrata a Paloma Elsesser, una modelo de la talla 44, para su catálogo*: La indústria de la moda va acceptant que cada vegada hi ha més dones amb la talla 40 i davant la situació només un 2% de les models actuals superen aquesta talla. Zara per apostar per la diversitat de cossos, ha contractat a Paloma Elsesser, una model de la talla 44. A més, Inditex ha ampliat talles des de la XXS fins a la XXL o a la talla 46, tot i que no en totes les peces de roba.

En relació a la notícia de la marca Violeta, 20minutos.es, Garrido (2021, febrer 17). *Violeta by Mango lanza Live in Motion; la nueva colección cápsula de ropa deportiva para mujeres de talla grande*, abans de tancar definitivament la submarca Violeta, Mango ha decidit llançar una línia esportiva per aquelles dones que són considerades com a "talles grans". Es considera una col·lecció necessària i indispensable perquè en el sector es troba a faltar una línia esportiva low-cost (preus baixos).

Després d'analitzar l'article, és necessari destacar que no existeix una versió masculina de Violeta (submarca de Mango de talles grans femenines), tenint en compte que Mango també produeix roba per homes.

La recent creació de la revista Non Magazine (@non.mgzine a Instagram) de l'estudiant de la Universitat de Vic Anna Masó, entrevistada a l'ANNEX Entrevista Non.Magazine (p. 95), ha permès veure que actualment s'està promovent cada vegada més la creació de publicacions que trenquin amb cànons de bellesa i també amb canons de gènere.

Vull trencar amb els patrons bàsics de la moda: talles grans, roba sense gènere, sense crear negoci. Molts dissenyadors i marques fan roba sense gènere, però que tenen la finalitat de crear negoci perquè és un punt que es ven molt i per ells significa fer roba gran o d'esport. Moda unisex és més que això i és que un home pugui portar faldilla també. (Entrevista Anna Masó, creadora de Non Magazine)

3.7. Enfocaments teòrics

Els enfocaments teòrics són una barreja de l'ideal de bellesa femení, la construcció social del sexe i gènere femení imposada per la societat, la sexualització i feminització dels cossos i dels estereotips que hi ha sobre la constitució física. Les realitats socials materials que contribueixen a reforçar aquests estereotips de dones sexualitzades són imprescindibles per a l'èxit d'aquest model de normativitat femenina, segons Cobo (2015) *El cuerpo de las mujeres y la sobrecarga de la sexualidad*.

Les teories d'abast mitjà que s'utilitzen són les que reflecteixen com són els cànons de bellesa a la fotografia i l'art i com són els estereotips que es creen a les xarxes socials. Es pot afirmar que aquest model de normativitat femenina, sobrecarregada de sexualitat, posa de manifest el reactiu canvi cultural que s'ha produït en les societats occidentals després de l'èxit del feminisme radical dels anys setanta, com explica l'autora Cobo (2015) a *El cuerpo de las mujeres y la sobrecarga de la sexualidad*. Malgrat que les dones han suportat sempre una sobrecàrrega de sexualitat en les societats patriarcals, en aquestes últimes dècades, després d'aquest èxit, va sobrevenir la reacció i amb ella una operació d'ampliació d'aquesta sobrecàrrega de sexualitat.

Amb el full de sala de l'exposició "*L'home nu. Tot despullant els arquetips de la masculinitat*" organitzada per l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, el Museu d'Art de Cerdanyola i el Museu Abelló de Mollet del Vallès, es pot fonamentar, una altra vegada, que la dona és un complement de l'home i que aquest ha de simbolitzar la força i el poder:

Históricamente, la representación del desnudo en el arte ha reflejado los tópicos y los estereotipos de género que la sociedad vinculaba a los sexos biológicos de hombre y mujer: mientras la mujer es el objeto de deseo pasivo –ligada también al concepto de tentación sexual–, el hombre está casi siempre vinculado a la expresión de la fuerza y del poder.

De este modo, las obras de estos ámbitos nos hablan del vínculo existente entre la representación de la figura masculina y el concepto de la fuerza y la lucha. Precisamente, en las representaciones de las parejas es donde se consolida claramente el concepto del hombre activo frente a la mujer pasiva. (“#02 Hombre activo / Mujer Pasiva”, pàg. 3 para. 10)

Figura 17. Fotografia a l'exposició "L'home nu. Tot despullant els arquetips de la masculinitat"

El nu als dibuixos i a la pintura, és una forma d'expressió a la Història de l'Art, que ve condicionada per cada cultura i les seves creences, així com mostrar l'ideal de bellesa de cada època, com explica 3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* |. (s. d.). La Nube Artística. Segons l'autor d'aquesta web, de qui es desconeix el nom, el nu s'associa a l'erotisme, però també té molts altres significats mitològics, religiosos, d'estudis anatòmics o per buscar la bellesa o l'ideal estètic del cos humà.

Segons Izquierdo (2008) a *Historia de la fotografía: las primeras imágenes de...*, el primer nu a la història de la fotografia es considera que el va fer Louis-Jacques-Mandé Daguerre, un fotògraf que es va atrevir a demanar tant a homes com a dones que es traguessin la roba per fer-se les fotografies, el 1839. A la mostra apareixen dues noies de peu que estan mig abraçades i completament nues, i ara s'exposa al Metropolitan Museum of Art de Nova York.

Figura 18. Primera fotografia del nu de Daguerre, extret d'Aguilar, A. (2014, 20 agosto). TOP 10: Fotografías tomadas por pioneros. fotofestín.

3.8. Els estereotips femenins

En les últimes dècades, els mitjans de comunicació, el cinema i la publicitat avancen en la producció d'imatges de dones hipersexualitzades. La imatge dominant de la sexualitat femenina que s'està reelaborant mostra a les dones com a cossos: “la nueva cultura hipersexual redefine el éxito femenino dentro del reducido marco del “atractivo sexual””, segons Walter (2010) a *Muñecas vivientes. El regreso del sexismo*.

La dona ha de ser la representació de la tendresa, debilitat, que s'ha de dedicar a tenir fills i a la cura de la casa. Com diu Cobo a *El cuerpo de las mujeres y la sobrecarga de la sexualidad* (2015): “En efecto, en el siglo XVIII, en el contexto de la Ilustración, los varones fueron definidos como sujetos racionales mientras que las mujeres fueron representadas como seres sentimentales y reproductivos”.

Actualment, ha crescut la figura dels 'influencers', segons *Definición de influencer — Definicion.de.* (s. d.), són persones que venen una marca, que la comparteixen i que obtenen un doble benefici; seguidors i gent que comprí els productes. Segons @socialmood. (2020, 25 abril). *Influencers: ¿por qué son importantes en tu estrategia de redes sociales?*, el 70% de l'engagement de les marques prové del treball dels 'influencers', que fan el paper d'una persona que entén de la matèria com si fos un amic més. Tenen una bona capacitat de comunicació, generen confiança i vincles amb els seguidors per tal de

vendre allò que vol. Un exemple clar serà el que es veurà a l'apartat 3.10.1. *Instagram* (p. 28) , amb la figura de la model i influencer Jessica Goicoechea.

Encara que a simple vista sembli una mera estratègia de màrqueting, que ho és, també contribueix al fet que se segueixin uns estereotips. Les noies joves, amb bon cos i bona cara, promocionen roba, maquillatge i productes per a millorar l'estètica. Els nois o els homes promocionen videojocs, música o perfums masculins. *Este sistema se ha configurado como el otro dominio que extrae plusvalía de los cuerpos femeninos. Los nuevos mercados, sin regulación estatal ni control social, están aplicando una lógica económica depredadora que no sólo ha mercantilizado la naturaleza, el dinero y el trabajo sino también los cuerpos y la sexualidad de las mujeres y de las niñas*, segons Rich, A. (1985): *Heterosexualidad obligatoria y existencia lesbiana*, en Revista feminista. Nosotras que nos queremos tanto, nº 3, Colectivo de Feministas Lesbianas de Madrid, 6-34.

Les dones han de complir amb què els seus cossos han de satisfer el públic masculí, i per això, la sexualitat ha d'ocupar un lloc central a les representacions del que és femení: "los hombres miran, y las mujeres se miran mientras son miradas, una situación que determina tanto la relación entre los hombres y mujeres como la de las mujeres con ellas mismas, que existen como cuerpos objeto de la mirada", segons Vidal, África (2002): *El cuerpo colonizado*.

Zas (2020). *¿Por qué sigue incomodando el desnudo femenino?*, llegit a l-d Vice explica que tot i les normes de les grans xarxes socials en relació amb els nus, veure a dones despullades encara segueix incomodant a la població, ja sigui en fotografies com en obres d'art. A més, la figura de la dona que es despulla per si sola està mal considerada, però els homes tenen el dret a despollar-la al cinema, a la publicitat i als mitjans de comunicació. En altres termes com explica Zas (2020) a *¿Por qué sigue incomodando el desnudo femenino?*, el cos femení s'ha d'amagar perquè incita al desig, se censura el desig, educant de forma que es cregui que hi ha alguna cosa dolenta en ensenyar el cos.

Tot i que l'art va molt lligat al cos nu, segons Zas (2020) a *¿Por qué sigue incomodando el desnudo femenino?*, centrant-se en la quotidianitat de la vida i d'ensenyar el cos, sembla que si es penja una fotografia d'aquest caire, sigui perquè es vol provocar i ser mirada sobretot pels homes quan es vol contribuir a veure els defectes com a una cosa totalment normal.

Si ese cuerpo es, además, viejo o gordo, o tiene algún otro tipo de característica que se sale de los cánones, la cosa empeora. Porque aquí ya no produce deseo, un deseo que

incomoda, sino rechazo, repulsión e incluso pena. Como si una mujer madura o gorda no pudiese ser objeto de deseo, no tuviese derecho a explorar su sexualidad y su sensualidad. Esos cuerpos también son cuerpos censurados. Quizás debemos enseñar nuestro cuerpo celulítico para educar a las niñas entorno a una anatomía realista y sana. Si no quieren mostrar esos cuerpos, tendremos que mostrarlos nosotras. (Zas (2020) ¿Por qué sigue incomodando el desnudo femenino? para. 12)

3.9. Estètica del lleig

En aquesta edició de Rosenkranz (1992). *Estètica de lo feo*. Traducció i edició de Miguel Salmerón, es fonamenta la perspectiva de què es veu com a negatiu, imperfecte i lleig. Cadascú té un ideal dins del seu cap que es veu afectat, en certa manera, per la societat que l'envolta, però val més la valoració individual i cada persona té els seus gustos i preferències. Igual que es parla de què és bell, també s'ha de saber veure que no agrada i per què.

La imperfección es tan poco idéntica a la fealdad que puede superar a aquello que por realidad y totalidad es más completo. Si en lo imperfecto actúa el impulso hacia lo auténtico, lo verdadero y lo bello, también puede ser bello, aunque no tan bello como lo posibilitaría su perfección. (“Lo imperfecto”, p. 26, para. 2)

Por eso inicialmente lo imperfecto no se debe confundir con el concepto de lo defectuoso, al que gustamos de sustituir por aquél de forma eufemística. Lo imperfecto en cuanto momento necesario de un proceso está constantemente de camino hacia la perfección. (“Lo imperfecto”, p. 26, para. 3)

D'aquesta manera, s'entén que la idea de lleig i la idea de bellesa es percep de formes diferents depenent de la persona, així com el terme “imperfecte” està en un procés cap a la “perfecció”, que també pot ser bell si es treballa com a tal.

A Ruiz-Castizo (2014). “Utilización de la fealdad en el género fantástico del cine de los años 80”. (Treball de Final de Grau), es tracta la lletjor dins de la societat, i en relació amb el cinema:

La fealdad en contraposición directa a los cánones clásicos griegos y egipcios. Hablamos de la falta de armonía, de la falta de simetría o de proporción. Es el pensamiento más tradicional y la definición más general y universal que podemos tener de la fealdad. Se podría decir que es, a ojos del mundo, lo que no entra dentro del canon no es bello sino feo. (“3.1. Fealdad como anti-canon”, p. 24, para. 1)

Segons el Ruiz-Castizo (2014) a “Utilización de la fealdad en el género fantástico del cine de los años 80”, s’entén com allò “lleig” el que no entra dins del cànon, podria ser una persona amb un físic normal, sense destacar, però que a causa d’algunes alteracions no aconseguiria el nivell més alt de bellesa. Com explica l’autora de l’“Utilización de la fealdad en el género fantástico del cine de los años 80”, la lletjor també pot venir per una malaltia o deformació, o estar representada per monstres o com el mal. Com bé explica Alba Ruiz-Castizo López, a partir dels anys 80 van començar-se a produir pel·lícules que mostraven aquesta part de la lletjor en diferents gèneres cinematogràfics, i que, a poc a poc, ha anat evolucionant fins a arribar a ser acceptable, o no, per la societat, així com entendre que dins de les coses lletges, també existeix la bellesa.

3.10. Xarxes socials

En aquest apartat es descriuen les xarxes socials que s’han fet servir per a dur a terme el treball, Instagram i Twitter, així com s’analitzen les seves normes pel que fa a la nuesa de cossos.

3.10.1. Instagram

Instagram és una aplicació i xarxa social estatunidenca que és propietat de Facebook, que té com a funció compartir fotografies i vídeos dels seus usuaris. A les seves normes comunitàries extretes de la pàgina web de Facebook “Servicio de ayuda” i dins l’apartat “Políticas y reportes - Normas comunitarias”, s’expressa textualment:

Publica fotos y vídeos que resulten apropiados para una audiencia diversa.

Somos conscientes de que es posible que algunas personas quieran compartir imágenes de desnudos de carácter artístico o creativo; sin embargo, por diversos motivos, no permitimos que se publiquen desnudos en Instagram. Esta restricción se aplica a fotos, vídeos y determinado contenido digital en que se muestren actos sexuales, genitales y primeros planos de nalgas totalmente al descubierto. También se incluyen algunas fotos de pezones femeninos al descubierto, aunque estas fotos se permiten en el contexto de la lactancia, un parto o los momentos posteriores, situaciones relacionadas con la salud (por ejemplo, después de una mastectomía, para concienciar sobre el cáncer de mama o en relación con cirugías de confirmación de sexo) o como acto de protesta. También se aceptan desnudos en fotos de cuadros y esculturas. (“Descripción detallada” dins de *Normas Comunitarias*)

També al llarg del treball es parla del terme ‘influencers’ que segons *Definición de influencer* — *Definicion.de.* (s. d.), són persones que venen una marca, que la comparteixen i que

obtenen un doble benefici; seguidors i gent que compri els productes una figura que ha nascut majoritàriament a partir d'Instagram. En resum, és una estratègia de màrqueting de les empreses per tal d'arribar al públic d'una forma més propera i directa i d'assegurar les vendes. En molts d'aquests casos, pel nombre de seguidors i per les marques que es representa, les imatges o continguts penjats no són censurats com ho podrien ser d'una altra persona.

Un cas que funciona en aquest últim aspecte és el de la model i influencer Jessica Goicoechea, que va estar patrocinant marques de roba i bellesa al seu perfil fins que va decidir crear la seva marca de moda i bellesa 'GOI'. A moltes de les seves fotografies es deixa veure els mugrons en samarretes transparents o en roba de bany que promociona, però no se li censura.

Figura 19. Captura de pantalla extreta de Goicoechea, J. [goicoechea]. (2020, setembre 24). *Summer always ends with memories.*

Un exemple contrari és el de l'actriu transsexual Jedet, que ha volgut mostrar el seu canvi d'home a dona i ha vist perjudicat el seu perfil per pujar segons quin tipus de contingut en què es veïés més carn del compte. Tot i fer promoció d'una marca, que en aquest cas és una samarreta amb mugrons, li censuren les fotografies.

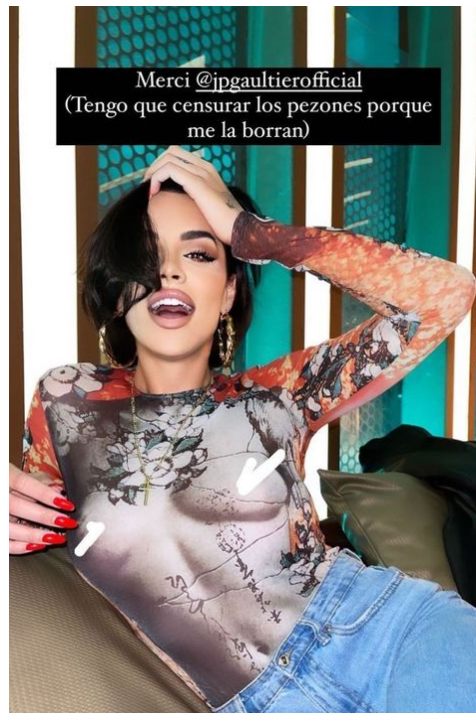

Figura 20. Jedet, C. [lajedet]. Captura de pantalla d'una història del 27 de març de 2021.

3.10.2. Twitter

A diferència d'Instagram, també es pot trobar una altra xarxa social que serveix com a via alternativa per molts fotògrafs o perfils que volen mostrar les fotografies sense censura. La plataforma *Twitter*, una eina de microblogueig que va crear-se el 2006, té una política de censura diferent i pel que fa a nus, i en certs casos els permet, però avisa que el contingut pot ser sensible per alguns usuaris.

Al centre d'ajuda de la pàgina web de Twitter, a l'apartat de "Reglas y políticas de Twitter", es descriu:

Contenido multimedia de carácter delicado, incluida la violencia gráfica y el contenido para adultos: *No puedes publicar contenido multimedia que sea excesivamente morboso ni compartir contenido violento o para adultos en videos en vivo o en imágenes de perfil o encabezados. El contenido multimedia donde se representa violencia o abusos sexuales tampoco está permitido.*

Contenido no apto para menores de edad

El contenido no apto para menores es cualquier contenido multimedia distribuido y producido de manera consensuada y que sea pornográfico o esté destinado a provocar excitación sexual. Algunos ejemplos de lo anterior son los contenidos que representan:

- **desnudos totales o parciales, como los primeros planos de genitales, glúteos o senos** (excepto el contenido relacionado con la lactancia materna);
- *actos sexuales simulados; y*
- *relaciones sexuales u otros actos sexuales; esto también se aplica a las instancias de caricaturas, hentai o anime donde se representan seres humanos o animales con características humanas.*

Puedes compartir contenidos de violencia gráfica y contenidos para adultos producidos de manera consensuada en tus Tweets, siempre y cuando marques este tipo de contenido como delicado. (“Seguridad”, dins de l’apartat Reglas de Twitter)

A qualsevol de les dues aplicacions, si es percep una imatge o contingut que violi les normatives, s’envia un avís al perfil per tal de fer-li saber que aquella publicació no està permesa i que, per tant, serà esborrada. Si es reitera incomplint la normativa en un temps determinat, se suspèn el perfil temporalment com a “càstig”. **Figura 21.** *Avís a Twitter de contingut sensible*

Este Tweet puede incluir contenido que puede herir la sensibilidad de algunas personas

Necesitarás cambiar tu selección de contenido multimedia que pueda herir la sensibilidad de algunas personas para poder verlo. Puedes encontrar esto en la sección Seguridad de la configuración de Privacidad y seguridad de tu cuenta.

[Cambiar configuración](#)

4. PÚBLIC OBJECTIU

En ser un treball fet dins el marc del periodisme, es busca a través de la comunicació (en aquest cas audiovisual) sensibilitzar al màxim nombre de persones possible independentment de la seva edat o inclús sexe, per poder canviar la concepció de la dona a la societat del segle XXI.

No hi ha només un tipus de persona a qui va dirigit aquest projecte, sinó a tots els que formen la societat, ja que les persones són les que s’imposen cànons de bellesa als quals assemblar-se i es contribueix a formar-ne més. Com s’ha tractat al marc teòric, les regles de com s’ha de ser físicament han anat marcades des de principis dels temps, passant per etapes en les quals se seguia un cànon diferent i una diferent adaptació de la majoria de les persones, sobretot de les dones, que han tingut la major part de la càrrega social. Per això es reivindica que la figura de la dona no sigui tan censurable i es mostri com a un igual als homes, normalitzar la varietat de cossos femenins i trencar amb la normativitat que es veu diàriament per tal d’avançar cap a una societat gens patriarcal i que toleri les diferències.

El públic principal són les dones, de qualsevol edat, perquè sentin que el seu cos no és l'estrany i veure en altres dones característiques que elles també tenen per poder-se estimar. Però tothom pot formar part d'aquest procés d'acceptació del cos femení sense tenir l'obligació de ser dona, també va dirigida als homes perquè ajudin amb el trencament d'estereotips.

Figura 22.

Curvas especiales. Las curvas que te hacen ser única, con tus pliegues y ondas que marcan tu piel en todo tu cuerpo y que son las muestras de haber vivido y haber sido feliz. @cuerposindomables

5. METODOLOGIA

La part pràctica d'aquest treball és treballar els coneixements adquirits de fotografia i crear una exposició fotogràfica que reuneixi diferents cossos femenins, amb l'objectiu de mostrar la diversitat i la no normativitat dels cossos, trencant amb el cànon de bellesa. La idea és visibilitzar la varietat de cossos i fer de les imperfeccions una cosa natural i normal que cal estimar perquè forma part del cos de cadascuna.

Abans de produir les fotografies, es fa una recerca de referents per tenir idees, es busquen les models que vulguin participar i es decideix una metodologia a seguir per acabar amb una exposició física a la Universitat que permeti mostrar tot el treball gràfic.

A través de les xarxes socials (Instagram i Twitter) es posarà a prova la censura, publicant les fotografies que es facin i veient la rebuda que té per la mateixa xarxa social i pel públic.

També s'intentarà fer un treball de coneixença entre les models que hi participin, fent-les part del projecte i que vegin que els seus cossos són únics, contribuint així a unes sessions naturals, amb postures que no siguin forçades, amb les que es trobin còmodes.

5.1. Referents

Per fer les fotografies s'ha fet una prèvia recerca a través de Pinterest, Instagram, Google i altres plataformes digitals, de quin tipus de fotografies es voldria fer. En tenir unes idees semblants va ser fàcil de posar en comú, però es va decidir fer el següent llistat i diferents carpetes guardant les fotografies per poder-les consultar si en cap moment es necessitava inspiració i per si la model volia veure alguns referents que la poguessin inspirar.

Els referents que s'han buscat han estat semblants al nostre objectiu, fer fotografies de dones despullades o amb la mínima roba, tractant aquella imperfecció que a cada model li molestava amb tota naturalitat. Els autors són d'arreu del món i tant masculins com femenins, sempre que mostrin aquesta "no-normativitat".

Dues de les referents són la fotògrafa **Marta Mas** (@leentrelineas a Instagram) i l'**Andrea Huerta** (@ahfpictures a Instagram) també fotògrafa. Totes dues van ser entrevistades en persona l'any 2019 en el marc de l'assignatura Taller de Redacció de Premsa de Periodisme de la Universitat de Vic. Totes dues, penjaven contingut a la xarxa social Instagram i havien d'adaptar molt el seu contingut a les plataformes perquè no lis esborressin el treball i van servir d'inspiració en l'estil fotogràfic perquè tractaven el cos i el nu femení des d'una perspectiva molt directa i natural.

Arran d'una exposició que mostrava la censura d'Instagram, feta per @mela.putosuda (nom amb què es fa conèixer la noia que mantenia el seu anonim a Instagram) el març de l'any 2020 a Barcelona on va poder anar la Mireia, es van trobar diferents referents (i la model Laura Suárez) que han inspirat el treball fotogràfic:

- **Bruna Avellaneda** (@brunavellaneda a Instagram) - tot i que la seva edició no era gaire convincent, les imatges i el seu referent van ser decisius pel treball que mostraven la naturalitat dels cossos en el més pur sentit i jugava amb la diversitat de tonalitats (blanc i negre o color) a les seves fotografies, que va servir com inspiració per jugar amb colors i blancs i negres de les fotografies de Cuerpos Indomables.

Figura 23. Perfil d'Instagram @brunavellaneda

- **Alba i Laura Rubio (@giraluunas a Instagram)** - dues germanes de 20 anys que centren les seves fotografies en el cos femení. Han estat entrevistades i han demostrat que per elles les seves fotografies eren tan naturals que en certs punts no eren ni conscients que dur pèls al cos trencava la normativitat actual segons diuen a l'entrevista a l'ANNEX *Entrevista fotògrafes Alba i Laura Rubio (@giraluunas)* p. 98.

Quan vam començar ens fèiem fotografies entre nosaltres i les nostres amigues, un entorn majoritàriament femení i volíem captar la sensibilitat i delicadesa i costava trobar homes que trenquessin amb la masculinitat i s'obriessin i mostressin tanta expressivitat. Fèiem bastanta fotografia de nu i ens sentíem i sentim més còmodes fotografiant a dones. Sí que és un pas que voldríem donar per retratar la sensibilitat dels homes, però costa més trobar perfils d'homes que de dones. (Laura i Alba Rubio a l'entrevista del 29 d'abril del 2021)

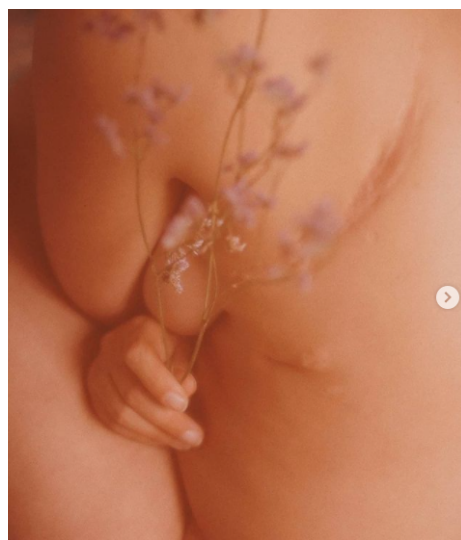

Figura 24. Perfil d'Instagram @giraluunas

- **Cinta Tort** (@zinteta a Instagram) - la combinació de la pintura amb el nu femení no normatiu va cridar l'atenció de la Mireia a l'exposició i malgrat haver intentat fer una entrevista, no es va rebre resposta. La Cinta explota la seva creativitat barrejada amb temàtiques femenines i experiències de la seva vida que mostra en els seus treballs i fotografies. Aborda temàtiques com el pes que era un dels focus de Cuerpos Indomables.

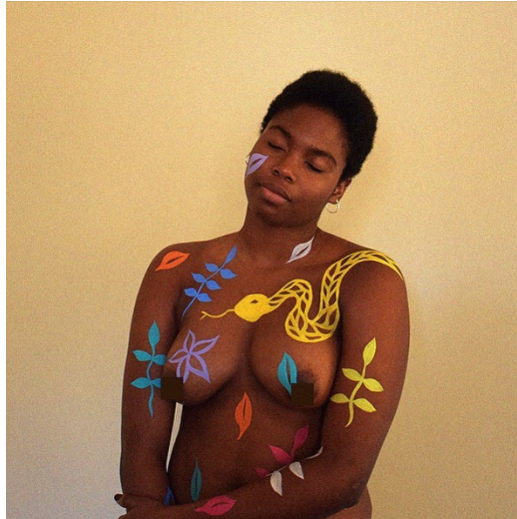

Figura 25. Perfil d'Instagram @zinteta

- **Mar Armengol** (@_pelillosalamar_) a Instagram) - amb un perfil fotogràfic ple de colors que no es volien tractar a Cuerpos Indomables, el missatge de les seves imatges era molt clar i directe que representa les temàtiques que sí que es volia tractar des del treball de Cuerpos Indomables. Malgrat haver establert contacte i haver-li facilitat unes preguntes perquè respongués per correu com ella va demanar, no va haver resposta.

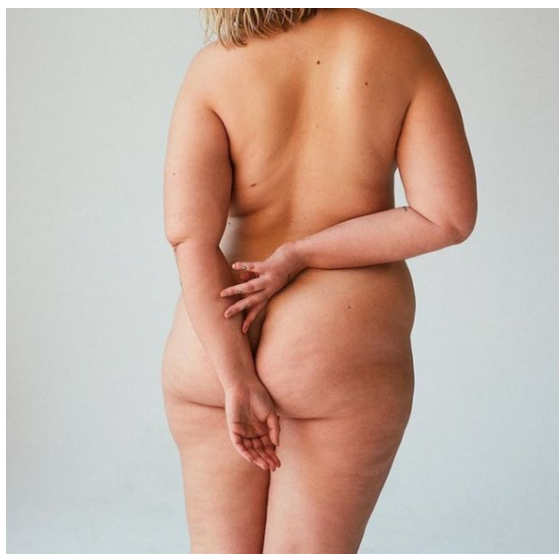

Figura 26. Perfil d'Instagram @_pelillosalamar_

Per últim una fotografia que és referent evident, però molt més artístic és la **Carlota Guerrero** (@carlota_guerrero a Instagram) que a més, va fer fotos a una amiga de la Mireia i que surt fotografiada tant a la portada com al contingut d'un llibre que va publicar el 27 d'abril de 2021. La fotografia és coneguda per la seva forma de tractar el nu femení lliure de censura amb pèls i inclús els mugrons sense tapar i varietat de cossos.

5.2. Resultats

El projecte fotogràfic té previst culminar amb una exposició fotogràfica a la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya que permetrà que la gent deixi la seva opinió a través d'una llibreta o diferents codis QR de la pàgina web ubicats als diferents espais de la mostra fotogràfica. S'espera una bona rebuda de l'exposició i que tingui un nivell d'acceptació que permeti que les fotografies es mantinguin durant tota l'estada de la mostra sense cap dany, pintada ni robada, igual que el material deixat perquè la gent pugui valorar el treball (guardioles i llibretes). S'espera també que la gent mostri un gran nivell d'interacció a través dels codis i les llibretes, i per tant, valorar les seves opinions tant negatives com positives. Malgrat ser optimistes i esperar que sigui una experiència positiva, l'exposició i les imatges provocadores generaran controvèrsia així que s'espera rebre qualsevol comentari negatiu o inclús, problemes amb les fotografies com pintades, trencades o fotografies robades que en un primer moment generaria sensació frustrant, però seria un gran avanç perquè demostraria que és un treball ben fet que causa diferents punts de vista.

S'espera que aquest projecte sigui un tastet d'una gran mostra, i que pugui augmentar i arribar a molts més llocs i ampliar la visibilitat dels cossos amb més models i fotografies, així com d'informació.

6. PRESSUPOST

A l'hora de fer les fotografies s'han utilitzat dues càmeres de fotografies pròpies: una Canon EOS 2000D i una Canon EOS 450D. En algunes sessions també s'ha comptat amb material extra com flors seques, cinta adhesiva negra, corda, mirall, per poder fer que la model se sentís més còmoda i per provar altres estils.

Pel que fa a les ubicacions s'ha comptat amb l'estudi de fotografia i interiors de cases per a les persones que no es podien desplaçar. Sempre s'ha tingut en compte que es buscava un

fons blanc per tal de tenir una continuïtat en totes les fotografies i en alguns casos ha fet falta després retoc del fons amb Photoshop.

Pel que fa a la impressió, la preferència havia estat fer-ho amb paper adhesiu per tal que fos fàcil d'exposar i de treure, per si es volia tornar a exposar a un altre lloc. Hofmann fa pressupost per projectes de més de 20 unitats d'acord amb les necessitats del consumidor, però el total que sumava marxava molt de preu, no hi havia en estoc i es va decidir buscar alternatives.

Les fotografies es van acabar demanant una part a PhotoSi, una plataforma en línia i per mòbil italiana que imprimeix en Fujifilm (tipus de paper molt comú). En aquesta web es van demanar 62 fotografies de 13x19, 16 fotografies de 30x45 i 6 fotografies de 50x75, totes en paper mate, amb un cost total de 143,47 € per 84 fotografies.

L'altra part de les fotografies es van demanar a la web MyPoster, d'Alemanya, ja que es vol ressaltar les més importants fent-les més grans i s'opta pel pòster, que era el material que es va trobar més adient. En aquesta pàgina es van demanar pòsters de 60x80 i 60x90, amb un total de 8 fotografies per 182,91 €.

També es va comprar cinta adhesiva de doble cara a Amazon, amb un cost de 12 €, per poder enganxar a les parets i panells de la Universitat.

Es van encarregar a la copisteria universitària La Tinta cartells per a la difusió de l'exposició, la presentació en vinil, targetes de contacte i textos de mides diferents per a l'acompanyament de les fotografies.

El Jordi Ribot va proposar posar-nos en contacte amb la Unitat d'Igualtat de la UVic-UCC, que es va interessar pel projecte després d'una videotrucada on es va presentar la idea amb la seva directora, l'Anna Pérez Quintana, i per la seva perspectiva de gènere va proposar una ajuda econòmica en relació amb el total que es gastés (**el total és de 390,16 €**). Això va despertar encara més la motivació, però tot i això no es va voler sortir massa del pressupost personal del qual comptaven. Quan es va tenir l'import aproximat del total, es va fer arribar a l'Anna Pérez Quintana, a què va contestar que podien ajudar amb uns 150 € i que s'havia de fer arribar a nom de la Fundació Universitària Balmes les factures per tal de fer arribar l'ajuda.

Un cop passades les factures a l'Anna, ella va proposar pagar la factura més cara, la de MyPoster, de 182,91 €, i per això va demanar el nostre número IBAN i fotocòpia del DNI per tal de fer-ho arribar al maig a través de la Universitat.

Pel fet de ser dues estudiants que no treballen a jornada completa, el pressupost no podia ser desorbitat, per la qual cosa es calculava gastar uns 200 € per cap com a màxim. Els ingressos per pagar la impressió, el material, cartells i els detalls per a les models es van obtenir dels estalvis de cadascuna, per això es va optar a deixar dues guardioles als espais d'exposició com a ajuda.

	QUANTITAT	CONCEPTE	PREU UNITARI	IVA (%)	PREU FINAL	
MyPoster	3	Poster 60x80	16,99 €	21 %	50,97 €	
	4	Poster 60x90	29,99 €	21 %	119,96 €	
	1	Poster 59,4x84,1	25,99 €	21 %	25,99 €	182,91€
PhotoSi	6	Foto 50x75	14,50 €	21 %	87,00 €	
	16	Foto 30x45	5,90 €	21 %	94,40 €	
	62	Impressió 13x19	0,29 €	21 %	17,98 €	143,47€
La Tinta	15	Cartells	2,49 €	21 %	4,79 €	
	2	Impressió textos	0,50 €	21 %	8,00 €	
	50	Targetes contacte	14,50 €	21 %	14,50 €	33,02 €
Varis	1	Cinta aïllant	12,62 €	21 %	12,62 €	
	2	Cinta	2,00 €	21 %	4,00 €	
	2	Llibretes	2,00 €	21 %	4,00 €	
	4	Bossetes	0,95 €	21 %	3,80 €	
	1	Argil·la	2,10 €	21 %	2,10 €	
	1	Guardiola	1,00 €	21 %	1,00 €	
	1	Pinces	1,99 €	21 %	1,99 €	
	1	Corda	1,25 €	21 %	1,25 €	30,76 €

DESCOMPTES	(myposter) -16,53	21 %	-20,00 €
ENVIAMENT	(myposter) 5,99 + (PhotoSi) 3,90	21 %	9,89 €

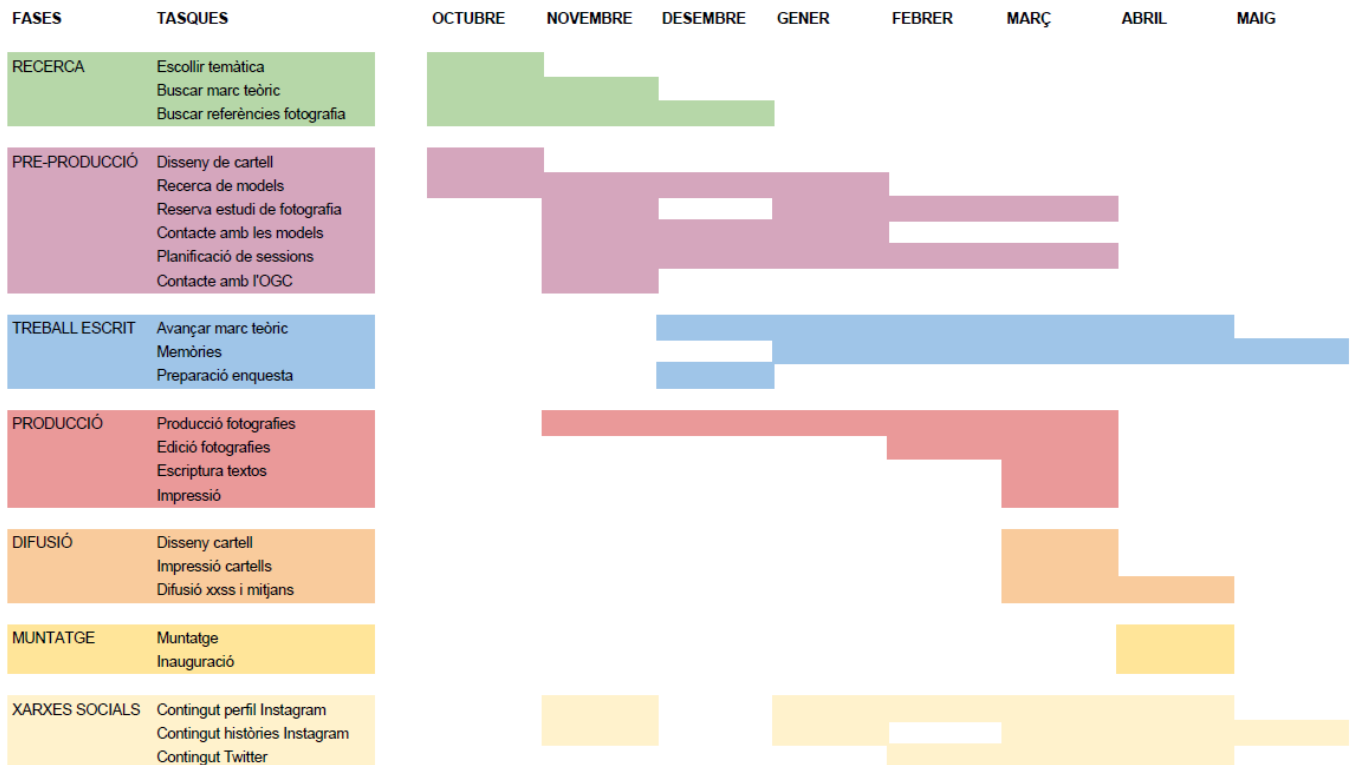
PREU FINAL	390,16€
------------	---------

Figura 27. Pressupost del projecte d'elaboració pròpia

7. CRONOGRAMA

S'adjunta el cronograma del projecte que s'ha fet fins al maig, que ha estat el mes en què s'ha dut a terme l'entrega del treball escrit. Malgrat no representar continuïtat més enllà de maig, es preveu seguir treballant més enllà d'aquest mes.

En aquesta imatge es representa el temps que s'ha dedicat durant vuit mesos d'elaboració del treball a cada apartat: recerca, pre-producció, treball escrit, producció, difusió, muntatge i xarxes socials.

8. GUIÓ I DISSENY DE LES DIFERENTS PARTS DEL PROJECTE

Per poder dur a terme les fotografies es va haver de contactar amb voluntàries que volguessin fer-se fotos i per això, es va fer una recerca a través de xarxes socials i de cartells informatius que es van difondre i que van compartir perfils que tenen bastant influència i que estan relacionats amb la Universitat de Vic. Després de contactar amb diferents noies, es va poder quedar amb elles a l'estudi de fotografia de la Universitat i un cop fetes les fotos, es va fer la tria de les que es podien escollir per l'exposició i a través de Photoshop es van editar i es van portar a imprimir per gestionar quin seria l'espai que finalment ocuparia l'exposició.

El dia de la primera tutoria, el 22 d'octubre, es va crear un nou compte d'Instagram, [@cuerposindomables](#), des d'on es pensava fer difusió i també penjar les fotografies que s'anessin fent. Es va crear també el correu electrònic indomablescuerpos@gmail.com per si alguna noia volia contactar-hi. Uns mesos més tard es va crear el compte de Twitter [@cuerposindomab1](#) per difondre el treball a través d'aquesta plataforma que no té polítiques tan restrictives i permet les fotografies d'aquest estil.

Com la pandèmia no deixava a molta gent poder veure l'exposició en físic, es va decidir crear una pàgina web (<https://cuerposindomables.wordpress.com/>) en la qual es mostressin les fotografies, així com un apartat per a comentar-les.

8.1. Selecció de models

No se sabia amb exactitud com poder contactar amb el màxim nombre de models i la màxima varietat pel que fa als cossos i no veure's de manera recurrent la normativitat, per tant, es va pensar que una bona manera de difondre el treball era a través de les xarxes socials de cadascuna. Als perfils personals d'Instagram (@beckymolero3 i @miremana) es van facilitar enquestes als seguidors exposant el treball i preguntant si volien participar. Es va fer una història que deia: "Buscamos mujeres que quieran salir en fotografías para nuestro TFG. La idea es visibilizar la diversidad y no normatividad de los cuerpos femeninos e intentar cambiar un poco el sistema que nos reprime". Seguit dels comptes d'Instagram professionals (@focu.s_ i @femmeart.m) per tal que es veiés una mostra, i una enquesta que permetia votar si s'estava interessada o no. Van respondre 22 noies, que van mostrar-se interessades i volien saber més del treball.

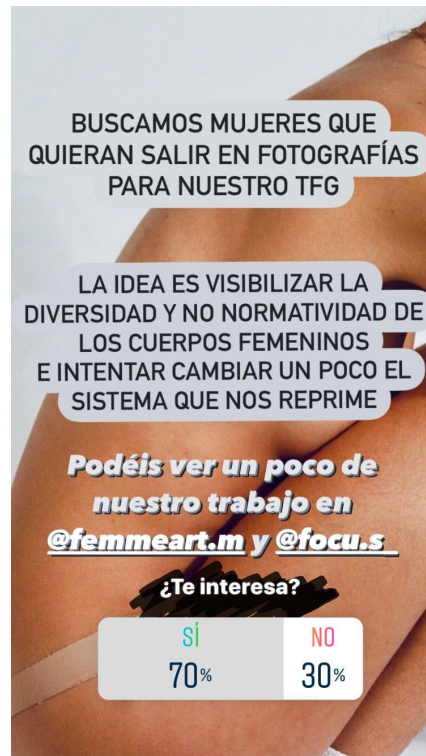

Figura 28. Història d'Instagram als nostres perfils propis

També es va difondre per Twitter i va tenir suport i difusió, però no es va posar en contacte ningú.

Figura 29. Tuit al compte personal @ItsMiremana

Es va preparar un cartell publicitari per penjar-lo a les instal·lacions de la UVic-UCC i per difondre'l a través de diferents perfils de les xarxes socials relacionades amb la Universitat. Degut a l'estat d'alarma que hi havia a partir del 13 d'octubre, no es va arribar a penjar perquè a més, les classes majoritàriament es feien de manera online i molt poca gent assistia a la Universitat. Per això, es va optar a fer difusió a través del xarxes socials de la Universitat, com [@salseouvic](#) o [@estudiantsuvic](#).

Figura 30. Cartell de recerca de models fet amb Canva

En publicar el cartell, es van posar en contacte diferents noies, la majoria van escriure a través del nou compte d'Instagram destinat al projecte @cuerposindomables. Es van concertar cites amb elles a partir del dia 3 de novembre del 2020, però a causa de les dificultats causades per la Covid-19, es va decidir parlar amb les 7 noies amb qui s'havia quedat en dia i lloc per ajornar-ho dues setmanes veient com evolucionava la situació social i sanitària a Catalunya. Finalment, es va quedar amb 3 de les 7 noies interessades perquè després les altres ja no van arribar a respondre les peticions per trobar dia i hora per fer la sessió de fotos.

A més, també es va rebre correus electrònics a indomables Cuerpos@gmail.com i després de facilitar dates i espais a les interessades no es va rebre cap resposta de confirmació.

Després de tota la tasca de publicitat i difusió de la nostra petició, es va rebre un missatge directe via Instagram de l'Anna Mata de l'UHUB de la Universitat, que demanava els correus de la Universitat per poder passar la informació d'una possible entrevista. El dia 16 de novembre, es rep un correu de la Noelia Godoy, responsable de continguts del butlletí UVicLife, que enviava unes preguntes per poder fer una notícia al web i una nota informativa per buscar voluntàries per participar en les fotografies. El número del butlletí coincideix amb la setmana de la commemoració del 25N, així que s'aprofita l'oportunitat i el mateix dia s'envien les respostes juntament amb un recull de fotografies.

@Cuerposindomables, trencant amb la normativitat a través de la fotografia

by NOELIAGODOY on 20 DE NOVEMBRE DE 2020

Les estudiants de la FEC Mireia Marcó i Rebeca Molero volen trencar esquemes a través d'una exposició de fotografia sobre els cànons de bellesa i els estereotips imposats per la societat. La mostra formarà part del seu treball Final de Grau.

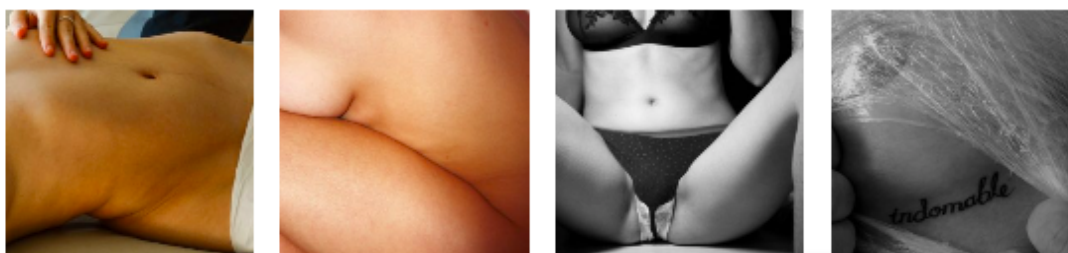

Figura 31. Godoy, N. (2020, novembre 20). @Cuerposindomables, trencant amb la normativitat a través de la fotografia. UVic Life.

Es va plantejar una enquesta que es va difondre a les xarxes socials com Instagram (tant als perfils personals com al professional destinats al projecte) i als contactes de WhatsApp, que permetia a més de respondre unes preguntes sobre els cànons de bellesa, comunicar-nos si estaven interessades en que els féssim fotografies pel treball i es va procedir a concretar sessions amb les que ens van facilitar el seu contacte. Es proposa data i lloc, i en molts casos, en tractar-se d'amigues i conegudes, es va poder comptar amb casa d'ella o de les fotògrafes, o de l'estudi de la Universitat, tot i que malauradament, no totes

les noies que van donar el seu contacte van acabar responant els missatges enviats i es va poder fer fotos a un total de 17 models, la foto de les mans de l'àvia d'una model i una noia que va cedir les seves imatges perquè estava confinada durant molt de temps per motius de salut.

8.2. Sessions fotogràfiques

Les sessions es van dur a terme a diferents ubicacions segons les restriccions de mobilitat a causa de la Covid-19 durant l'any 2020-2021, i no sempre ha estat possible estar juntes, pel que fa a que cadascuna s'hagi adaptat al seu entorn.

Tot i l'anterior, el lloc principal on s'han realitzat les fotografies ha estat l'estudi de fotografia de la UVic-UCC. La ubicació permetia una gran varietat de llums gràcies als tres focus mòbils, dos dels quals s'ajustaven la llum a la mida que es volia; útil per crear contrallums i llum directa, i un altre focus amb difusor per tal d'obtenir una il·luminació més natural. L'estudi també consta de diferents fons, però s'ha utilitzat el fons de paper blanc per la paret i el terra encara que després requerís edició amb Photoshop per les diferents taques que hi havia al paper del terra.

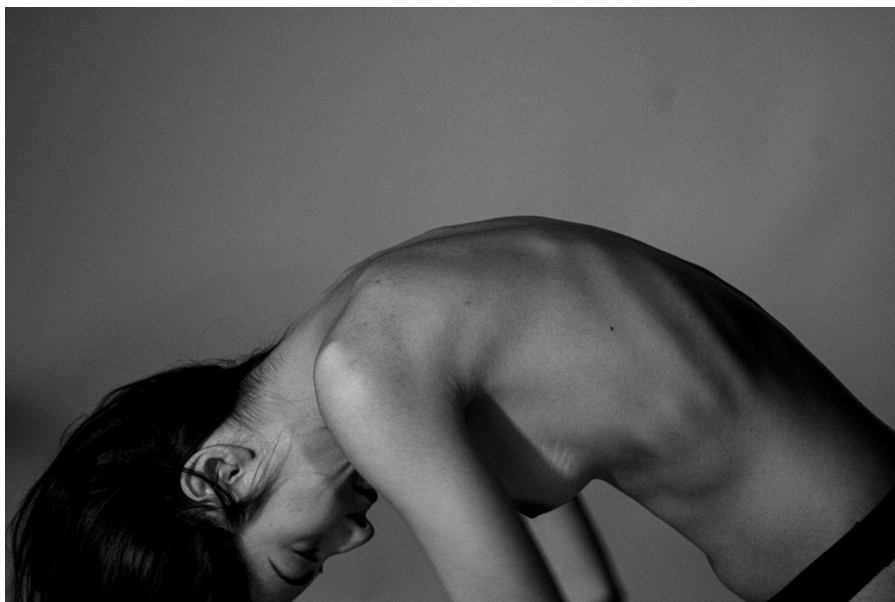

Figura 32. Caída. Aunque lo parezca, no. No has caído, has tropezado y no dejes que nadie haga creer que tus tropezos son caídas. Un pequeño bache que hará despertar aquel interior que aún dormía. @cuerposindomables

Les dues càmeres estaven prèviament configurades per fer fotografies en format RAW + JPG, per tal de facilitar la posterior edició. Abans de començar, es muntava un trípode i es posava la Canon 2000D en mode gravació per fer les preguntes inicials a la model per poder conèixer quina és la seva experiència quant als cànons de bellesa, els estereotips i la normativitat femenina. A més, es pregunta com senten que pot servir o ajudar aquest treball tant a elles com a nivell societat, per poder saber si el treball està seguint els objectius marcats veient l'opinió externa.

Tot i que cada sessió fotogràfica era personalitzada i no tenia una estructura permanent, sí que la majoria seguien uns passos que tenien en comú encara que no totes les noies estiguessin el mateix temps per fer les fotografies.

Making off

Las cámaras

Operamos con una **Canon EOS 450D** y con otra **Canon EOS 2000D**, de 55 y 50 mm respectivamente.

El estudio

Forma parte de la Universidad de Vic y se ofrece su reserva para estudiantes y profesores. En nuestro caso, utilizamos la cortina/papel blanco como fondo y paneles de corcho blanco para tapar el trozo de pared negro.

La iluminación consta de tres focos Bowens (dos a los lados y uno en el centro con difusor de luz), con los que jugamos con luz directa y contraluces.

Activar Windows
Ve a Configuración para activar Windows.

Figura 33. Apartat 'Making off' de la pàgina web <https://cuerposindomables.wordpress.com/making-off/>

En primer lloc es demana a les models la retirada de les sabates per poder caminar lliurement sobre el paper blanc que cobria el terra i a continuació, es procedia a realitzar una gravació en vídeo de la voluntària asseguda a una cadira responent a les següents preguntes:

- Tens algun complexe?
- Per què pot servir aquest projecte?
- I en què et pot servir a tu personalment?
- Creus que la dona és més censurada que els homes?
- Algun cop has patit per la teva imatge?
- T'han jutjat pel teu físic?
- Algun cop han atacat el teu complexe?
- És necessària la lluita per normalitzar el cos no-normatiu?

No totes les models voluntàries van voler formar part d'aquest procés de gravació perquè preferien mantenir-se en l'anonimat. No totes les gravacions van tenir la mateixa qualitat de vídeo o de so, fet que a l'hora d'editar el vídeo va acabar fent que s'haguessin de seleccionar molt bé les parts que s'escollirien de cada voluntària. A continuació, es prenen unes fotografies de la voluntària en primer pla per després incloure en un collage sobre totes les dones que han participat.

En acabar, es retirava la cadira i es procedia a fer fotografies primer amb roba, per tal d'agafar confiança amb la noia, i a poc a poc i segons com se sentís de còmoda, es demanava si volia treure's alguna peça de roba. En un principi, no es feia servir cap accessori que combinés amb les fotografies perquè es volia representar la naturalitat de cada persona, per això se les animava a seure a terra com estiguessin còmodes, a estirar-se, o aixecades estan en una postura que estiguessin els més còmodes possibles i com se sentissin bé. Mentre es feien les fotografies, s'anava parlant amb la model de diferents temes per fer-la sentir bé i crear cert vincle i ajudar-la que sigui tot més natural, una dinàmica que ha servit per a la majoria de noies.

L'estètica que s'ha creat amb les fotografies ha estat, d'una forma natural i senzilla poder expressar i plasmar la màxima naturalitat de la dona i gestos quotidians que la representen sense haver d'utilitzar les paraules, que la imatge sola et parlés i et donés confiança. Motiu pel qual no es buscava les millors postures, sinó que la model se sentís còmode i poder aprofundir en complexos o imperfeccions que ella mateixa mostrava o comentava què volia.

Les sensacions en general van ser bones, i s'acabava creant una relació d'amistat entre les models i les fotògrafes, tot i que al principi costava trencar el gel i era un punt incòmode si no es mostrava molt oberta. Però, a mesura que avançava la sessió es feia més amè.

1. **Alba Gómez** - la primera sessió del treball a casa d'una de les fotògrafes. Gràcies al vincle d'amistat que es tenia va ser molt natural i es va dedicar la sessió a aquell que a ella li feia més respecte mostrar, els seus pits. Va servir com a coneixença entre les dues i de més unió.
2. **Laura Bosch** - va ser la primera sessió de fotos juntes i va ser una mica bastant tens, més pel caràcter de la mateixa noia. Es va tenir la sensació que buscava fotos pel seu perfil d'Instagram privat que no tant per l'exposició i es va fer difícil arribar a acords per treure la roba o fer fotos dels "defectes" i per això s'ha triat menys fotos seves a l'hora de preparar l'exposició.
3. **Maite Navarro** - En fer fotografies a una familiar (mare de la Mireia) va ser tot bastant ràpid, es va anar directe a les fotos que se sabia que es podrien exposar i hi havia molta confiança, el que va permetre un bon ambient.
4. **Diolinda Vieitez** - Com en el cas anterior, es tracta d'una familiar (mare de la Rebeca) i es va arribar ràpidament al consens de què es volia retratar i com, pel que va permetre que fos fluid i eficient.
5. **Laia Fulquet** - Tot i que la sessió es va fer a casa d'ella i en alguns moments, la llum o el fons no era del tot l'esperat, després de moltes fotos vam aconseguir varies que servien per exposar-les i que a través de Photoshop vam poder regular la llum. La confiança i l'amistat amb una de les fotògrafes va fer que l'ambient fos amè i agradable i sempre disposada a qualsevol opció proposada.
6. **Àngels Garcia** - Va mostrar-se molt entusiasmada pel projecte i va convidar a una de les fotògrafes a passar el matí a casa seva. Com que es coneixen bé, la sessió va anar fluïnt molt fàcil i es tenia clar el que es volia captar des de dies abans.
7. **Ruth López** - Des del primer moment va mostrar-se molt oberta a fer postures i fotografiar els "seus punts dèbils" i semblava que s'establia cert vincle entre totes. Tot i això, encara es trobava a faltar més confiança.
8. **Irene Yerro i Coaner Peramiquel** - Les dues van venir juntes a casa d'una de les fotògrafes, i en tractar-se de bones amigues amb les quals es té molta connexió, va ser una molt bona sessió on l'acord arribava molt ràpid i es va treure molt de material i de molta qualitat.
9. **Anna Pesarrodonà** - Les dues fotògrafes van anar a casa d'ella, i tot i que semblava que no anava gaire fluid es va poder treure bastant material, inclús es va poder fer una foto a les mans de l'àvia de 90 anys.
10. **Judit Martín** - Va anar a casa d'una de les fotògrafes i va ser curt però es va anar a la idea. Tot i que es mostrava vergonyosa, amb la confiança de ser amigues de tota la vida va anar-se directes al què es volia i va anar força bé.

- 11. Montse Albacete** - Les dues fotògrafes van anar a casa d'ella, i tot i que no es tenia el material necessari, es van fer poques fotos, però estava clar el què volíem per tant ella es va mostrar més receptiva a l'hora de fotografiar-la.
- 12. Igone Garmendia** - va ser una sessió molt ràpida i eficient. Tant la model com nosaltres tenien clar que era el que volíem tractar i va ser molt ràpid. L'ambient era molt còmode i durant l'estada i les fotos s'entablia una conversa que va fer l'ambient molt amè.
- 13. Soraya Muñoz** - va venir amb la model anterior, ja que són companyes de feina i així els hi feia menys vergonya. Vam creure que es tractava d'un cos prou normatiu, però es van fer unes quantes fotos igualment de què ella creia que se sortia del cànon.
- 14. Aurora Jiménez** - es notava que li agradava fer-se fotos i sabia com posar-se. Vam sentir molta complicitat i ens vam atrevir a demanar-li retrats de cara més artístics però per fora del treball.
- 15. Laura Suárez** - va venir de Sabadell a Vic acompanyada de la seva parella i la seva gossa i potser va ser de les millors sessions que hem fet. Ens ho vam passar molt bé per totes les parts, parlàvem de molts temes relacionats amb el treball i hi havia un ambient molt agradable que va fer que les fotografies tinguessin molt a dir.
- 16. Marta Sánchez** - va ser una de les últimes sessions fetes i es va poder salvar poc material perquè les imatges eren massa estètiques i/o artístiques i s'allunyaven bastant del nostre ideal provocador i trencador de la norma.

Finalment, totes les models van signar uns drets d'imatge (*ANNEX Document de cessió d'imatges*, p. 102), amb data del dia que es va fer la seva sessió fotogràfica que el van enviar al correu professional del projecte des d'on van rebre el PDF que havien d'emplenar amb les seves dades personals.

A través d'Instagram es van difondre preguntes on es demana l'opinió sobre com havien anat les fotos o si tenien algun dubte sobre el treball i va haver poca participació, però alguna va ser de part directa de les models i va ser interessant per veure si s'havia treballat bé amb elles preguntant com s'havien sentit durant tot el procés, com s'explicarà a les conclusions.

8.3. Edició

Per dur a terme l'edició, primer es va passar per tres fases de tria i selecció de fotografies. Es van seleccionar primer les millors enfocades i amb un equilibri d'il·luminació, després les que es van considerar més simbòliques de cada model, les que representaven la seva forma de ser i la sensació de la sessió. Com l'objectiu era donar visibilitat a tota la varietat de cossos, es creia important que la varietat de fotografies també fos gran. Tot i el consell del tutor d'aquest Treball de Final de Grau que exposéssim unes 20-25 fotografies potents, vam acabar escollint 62 fotografies que mostraven diferències físiques i que es van repartir en tres mides: gran, mitjà i petit. En total es van imprimir 92 perquè les fotografies grans i mitjanes també van ser impreses en format petit. De manera desglossada es van imprimir 62 fotografies en petit, 16 en mitjà i 14 en gran.

La selecció de fotografies es va fer a través del programa de visualització de fotografies dels ordinadors amb els que es va treballar (a Windows i a Mac el programa *Fotos*) un cop acabada la sessió de fotografies amb una model, es buscava les imatges que tinguessin una qualitat tècnica desitjada basada en l'enfoc dels detalls dels cossos femenins. Després de la tria feta en relació amb la qualitat fotogràfica, es triava en funció del contingut i del que es volia destacar de la model amb la que s'havia treballat, en alguns casos es va triar en funció de les estries que es veien, de les cicatrius, dels pèls, del greix, etc. Les fotografies havien de ser realistes i que mostressin la naturalitat del cos femení, per tant tot i haver fet fotografies més artístiques o inclús, abstractes no van ser triades pel projecte perquè no seguien l'objectiu de normalitzar el cos femení i trencar els estereotips.

A cada fotografia s'intentava plasmar la part emocional de la fotògrafa que havia pres aquella imatge i inclús, de la model que hi surtia. Va ser un dels punts clau que es va tenir en compte a l'hora de fer la tria del material definitiu que s'exposaria. Es tenia la sensació que si es mostrava un material on fotògrafes i models havien plasmat els seus sentiments, també provocarien sentiments a aquells qui ho estaven veient.

Amb la selecció feta, es va procedir a l'edició amb Adobe Photoshop, que gràcies a haver fet les fotografies en format RAW, es va poder editar en profunditat i de forma més professional. La il·luminació de les fotografies no va ser igual en totes les sessions, inclús dins una pròpia sessió es jugava amb diferents formats de llum (contrallum, llum directe, etc.) per tenir varietat de material i després poder triar les que havien quedat millor enfocades o més definides. Per tant, en molts casos a través d'Adobe Photoshop es va intentar unificar criteris de llum i intentar que els detalls que s'havia retratat quedessin prou

contrastats. Per tant, no es va fer un retoc d'imperficcions, sinó de llums i contrast per donar importància a aquell "defecte" que es volia ressaltar.

La majoria de les fotografies van acabar sent en blanc i negre perquè es va valorar que aquesta edició definia més les parts que havien de tenir més importància com pèls, cicatrius i estries. El contrari va passar amb algunes fotografies que van ser en color per recalcar aquelles marques a la pell, pigues o inclús granets que es veien millor en color i ressaltaven més.

Figura 34. *Tiempo. Hacía tanto tiempo que no te mirabas a ti misma y veías lo bonita que eres, que no creías aquello que las bocas ajenas halagaban. @cuerposindomables*

8.4. Exposició

Per dur a terme l'exposició, es va passar per diferents fases diferents que van anar variant al llarg del temps i a mida que evolucionava el material fotogràfic.

8.4.1 Cerca de llocs per a l'exposició

Per buscar llocs on exposar i sol·licitar els permisos pertinents, es va escriure un correu a ogc@uvic.cat, correu que dedica la Universitat de Vic per a accions culturals, per demanar consell i un espai on poder presentar l'exposició de fotografies.

Es va proposar fer una trucada per tal d'explicar millor el projecte i es va parlar que és un any difícil per exposicions a la Universitat perquè a causa de les circumstàncies de la Covid-19, no hi va gaire gent. S'havia de valorar perquè si es volia seguir fent l'exposició a la Universitat o buscar una alternativa. També es va plantejar si es volia fer una exposició

"interactiva" que no s'hagués de projectar en un lloc especial i que fos a gran escala per la Universitat, però ho vam desestimar, ja que la idea seguia sent fer una exposició física.

És important tenir aviat el material amb el qual es treballa a l'exposició per tal de demanar els permisos necessaris amb antelació suficient per si hi hagués qualsevol imprevist, per això, es proposa tenir el material fotogràfic a finals de febrer per tal de començar a preparar l'exposició en físic, però a causa de les models que es van interessar a última hora i el procés d'edició, finalment s'imprimeixen al març.

Després de molts intercanvis de correus amb Gestió Cultural de la Universitat de Vic, es va acordar fer ús dels lavabos de la tercera planta de l'edifici F de la Universitat, i d'11 vitrines al passadís de l'edifici B. A tres setmanes de la inauguració i començant els preparatius de muntatge, es rep per part de la Roser Silva un missatge on diu que "malauradament i per culpa d'un error d'anotació, hi ha exposat un treball a 6 de les 11 vitrines que s'havien reservat i que només queden 5 per l'exposició" pel que es va haver de gestionar el material ja imprès i pensar nous espais per reubicar-lo. Finalment, es va adaptar les fotografies als espais acordats i no va caldre buscar més llocs. A l'ANNEX *Espai exposició abans del muntatge*, p. 103, es pot veure l'espai cedit per muntar.

8.4.2. Muntatge de l'exposició

Amb el material a punt, els dies 12 i 13 d'abril de 2021, tres dies abans de la inauguració, es va procedir al muntatge de l'exposició al lloc acordat amb l'Oficina de Gestió Cultural. Es van muntar primer els lavabos de la tercera planta de l'edifici F, com es pot veure a l'ANNEX *Lavabos de la tercera planta de l'edifici F* (p. 105); es van col·locar dues fotografies de 60x90 cm en horitzontal al passadís conjunt de cada lavabo (tant de nois com de noies), a més de dos codis QR (un de la pàgina web i un altre de contacte), dues frases en material cartró ploma extretes de l'enquesta que vam fer i difondre i els peus de foto de cada imatge en paper adhesiu junt amb el nostre nom. També, es va posar una fotografia als lavabos que estan tancats amb porta, al davant de cada vàter de manera que quedés visible directament a la persona que hi entrés.

Figura 35. Codi QR a la web

La primera fotografia enganxada va ser la de prova i va servir per veure que no es feia un ús correcte de la cinta adhesiva, ja que al vorejar el marc sencer de la fotografia es perdia molta cinta, quan amb un tros petit a cada punta i combinat amb una altra cinta de diferent material que vam comprar, haguéssim tingut prou. A mesura que es va avançar el procés d'enganxar les fotografies, es va poder gestionar el material per poder arribar a totes i que inclús, sobrés un petit tros d'una cinta.

Figura 36. Muntatge de les fotografies al lavabo de nois de l'edifici F, planta 3a

Davant dels lavabos de la tercera planta de l'Edifici F es va demanar posar un altell on deixar una llibreta i una guardiola, però des de l'UHUB van comentar que en aquell moment no el trobaven i que es deixés aquest material sobre d'una taula que estava pel passadís. A l'arribar i veure que no hi havia cap taula a la ubicació que ens havien comentat es va deixar sobre un tamboret alt blanc amb un cartell que permetés a la gent saber que allò pertanyia a l'exposició.

El muntatge a les vitrines de l'edifici B va ser molt més ràpid i eficient. Es van demanar les claus d'una vitrina que estava tancada i la resta es podien obrir traient el vidre de la part de dalt. Es van fer quatre temes distingits per a cada vitrina: pèls, marques i cicatrius, primor, greix, i una cinquena on es van posar fotografies sobrants junt amb una llibreta per a comentaris i una guardiola. Es van omplint les taules segons les fotos que anaven a cadascuna, aquestes eren de 30x45 i 13x19 cm combinades amb text imprès en paper DIN-A4 i text en cartró ploma.

Pel muntatge de la part posterior dels panells de l'espai Vernis, l'UHUB i l'Oficina de Gestió Cultural va proporcionar Blu Tack, un tipus de goma adhesiva blava que permet enganxar les fotografies i textos, a més d'algun text en paper adhesiu. El muntatge no va ser tan feixuc perquè ja estaven seleccionades quines fotos hi anaven, i no s'havia d'omplir tant com les vitrines. Aquí es van exposar tant fotografies de 60x80, com de 50x75, 30x45 i 13x19 cm, és a dir, totes les mides combinades amb textos de cartró ploma.

Durant tot el procés de muntatge, es va utilitzar un metre amb nivell per assegurar que les fotografies i els textos estaven rectes tant a les parets, com als panells i vitrines, com es pot veure a l'ANNEX *Espai exposició muntada* (p. 102).

8.4.3. Difusió de l'exposició

8.4.3.1. Penjada de cartells

Per difondre l'exposició es va crear un cartell a través de Canva.com que comptava amb les dates de l'exposició, la ubicació i algunes de les fotografies que es podien veure als espais de la universitat. El cartell imprès 15 vegades a la copisteria La Tinta, va ser enganxat a diferents panells de la universitat alguns dels quals estaven tancats amb una clau que va ser demanada a l'UHUB de la Universitat per poder-hi enganxar els cartells informatius. A més d'enganxar-ho als suros dels passadissos de l'Edifici F del Campus Miramargès, també van ser penjats a algunes classes que es podia accedir.

Figura 37. Cartell de creació pròpia, fet amb Canva

8.4.3.2. Difusió a xarxes socials

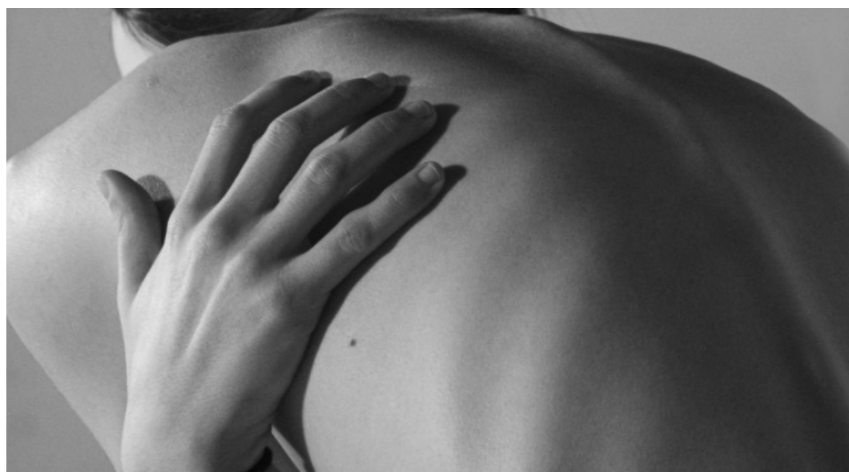
Reiterades vegades, el cartell va ser també difós a través de l'Instagram @cuerposindomables i també comptes oficials de la UVic-UCC com: @uvic_ucc @uvic_fec. A través de la xarxa social Twitter també va ser compartit per: @cuerposindomab1 @ugranollers @u_igualtat @uvic_ucc @uvic_fec. Des de les dues xarxes socials emprades (Instagram i Twitter) el cartell va tenir molta acceptació i molts perfils de familiars, amics o professors i treballadors de la Universitat de Vic, el vam compartir.

Algunes de les models que van participar, com la Laura Suárez, van difondre, a través de les xarxes socials (@lausunav / @lafemiteca a Instagram), les fotografies que es van fer pel treball on compartien informació sobre l'exposició.

8.4.3.3. Ressò mediàtic

Una altra forma de difusió de la feina va ser crear una nota de premsa amb fotos i vídeos per enviar a diferents mitjans de comunicació de Vic, de la Universitat, de Badalona i de Súria. Arran d'aquest comunicat, diferents mitjans es van posar en contacte amb nosaltres per realitzar entrevistes i altres peces informatives.

Des de la Universitat, en Jan Mompín, estudiant de Periodisme, es va posar en contacte i el dia 15 d'abril ens va realitzar una entrevista via Zoom que aquell mateix dia a la tarda va ser publicada a 'l'Apunt' de la Universitat de Vic.

Trencant la normativitat femenina a través de la fotografia a "Cuerpos Indomables"

16.04.2021

Figura 38. Notícia de Mompín, J. (2021, 16 abril). Trencant la normativitat femenina a través de la fotografia a "Cuerpos Indomables" | UVic.

Els mitjans de comunicació de Badalona van creure pertinent que el dia 15 d'abril a les 19 h s'assistís al plató de TeleBadalona per commemorar el Dia Mundial de l'Art. La peça va ser una entrevista pel programa Badalona 360° on, per complicacions de mobilitat, només va poder assistir la Mireia Marcó que va estar en directe 12 minuts i mentre li feien les preguntes apareixien vídeos i fotos que s'havien cedit.

Figura 39. Tuit al perfil @BadalonaTres60

Des dels mitjans de comunicació de Vic, El 9 Nou va concertar-nos una entrevista via Zoom el divendres 23 d'abril, de la mà del Ferran Morera, per difondre el nostre treball i exposició i saber més informació sobre l'edició en blanc i negre, els motius que van detonar el treball i els nostres objectius futurs.

El programa de ràdio en directe RUViCub de la Universitat de Vic fet pels alumnes de 4t de Periodisme de l'assignatura Taller Avançat de Ràdio, tutoritzada pel Sergi Solà, va fer difusió també del treball. En un programa fet el 16 d'abril del 2021, on la Rebeca i la Mireia hi participaven, van parlar de la inauguració que tindria lloc aquell mateix dia als espais de la Universitat i després el 30 d'abril van assistir com entrevistades per l'alumne Josep López que els va permetre parlar del projecte i de l'acte d'inauguració.

8.4.4. Inauguració de l'exposició

La inauguració es va dur a terme el 16 d'abril de 2021 a les 19 hores, a l'edifici B, just davant d'on estaven situades les fotografies. Juntament amb el tutor, Jordi Ribot i Puntí, i la directora de la Unitat d'Igualtat, Anna Pérez Quintana, es va preparar un acte per algunes models, familiars i amics que van poder desplaçar-se fins a la Universitat de Vic, tenint en compte les dificultats del confinament comarcal. L'Anna Pérez va conduir l'acte, que no duraria més de mitja hora, felicitant les fotògrafes i amb un discurs sobre la pressió social que reben els cossos de les dones i la importància d'aquest treball per a la societat i per a la igualtat de gènere, tot seguit, en Jordi Ribot i Puntí va fer un esment a l'evolució de la fotografia i com ha passat del retrat als 'selfies' i l'emoció de tenir dues alumnes que vulguin canviar la visió del món en el sentit del treball. Finalment i per concloure el discurs inaugural, les dues fotògrafes vam explicar el procés de producció en les fotografies, la nostra motivació per crear l'exposició i els objectius que volem aconseguir amb ella, a més d'agrair als professors, models i persones del nostre voltant que ens van ajudar a dur-la a terme.

Figura 40. Discursos a l'acte de la inauguració. De dreta a esquerra: Anna Pérez Quintana, directora de la Unitat d'Igualtat, Mireia Marcó, Rebeca Molero i Jordi Ribot i Puntí, tutor del treball.

Un cop acabades les intervencions, es va animar als assistents a fer un *tour* per la mostra de fotografies de l'edifici B, que deixessin un breu comentari del que els semblava el treball, i després es van veure les fotografies exposades als lavabos de l'edifici F junt amb els missatges que les acompanyen.

Figura 41. Assistents als lavabos de la tercera planta de l'Edifici F

L'acte d'inauguració va ser el moment per agrair a les models la seva participació, i les vam obsequiar amb una bosseta que contenia una targeta de contacte firmada, un mugró d'argila feta a mà i una espelma rosa amb olor de maduixa.

No va ser un acte multitudinari, de fet, a causa de les mesures preventives de la covid-19, no podien assistir més de 10 persones per tal de controlar l'afluència i tenir presents les mesures anticovid i no haver de fer dues vegades l'acte com ens van indicar prèviament des de la Universitat. L'acte va comptar amb totes les mesures de seguretat pertinents: presa de temperatura en entrar a l'edifici, gel hidroalcohòlic i distància de seguretat.

8.4.5. Seguiment de les visites

L'exposició va ser finalment muntada el dia 13 d'abril i el dia 16 d'abril ja es va notificar que la guardiola i la llibreta situades a la tercera planta de l'Edifici F davant els lavabos, havia desaparegut i ningú no tenia coneixement d'on podia estar. Dues setmanes més tard, el 30 d'abril, van aparèixer la llibreta i la guardiola que s'havien perdut a l'edifici F, just a la taula que dona a les aules de davant dels lavabos. Tot i haver parlat amb serveis de l'UHub i recepció de la Universitat de Vic en cerca dels objectes perduts, en cap cas els van poder trobar i van quedar com a "robats" fins que van aparèixer un dia sense tampoc rebre cap comunicació al respecte.

En general, tots els comentaris rebuts tant a la llibreta com els de la pàgina web, tot i que en menys quantitat, han estat per donar l'enhorabona al projecte i fent reflexió què es tracta d'un treball necessari per a la societat.

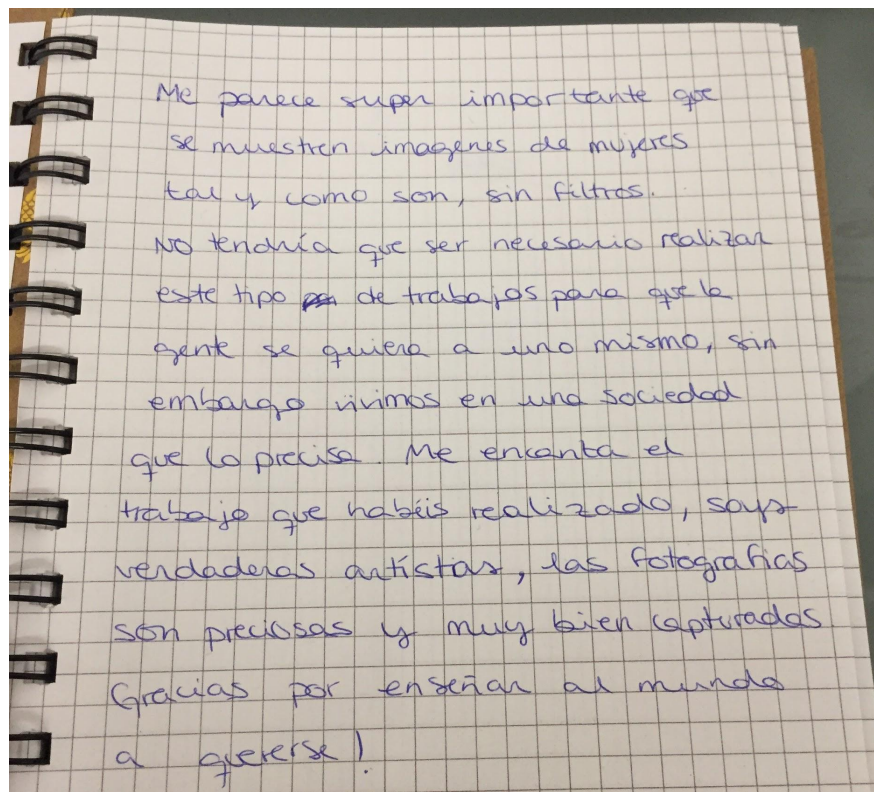

Figura 42. Comentari a la llibreta dels lavabos de l'Edifici F

8.5. Anàlisi del treball a través de les xarxes socials

Les xarxes socials han estat un element fonamental per a la producció d'aquest treball, ja que es partia de diverses experiències negatives a plataformes com Instagram, i han servit com a objecte d'estudi, d'anàlisi i de mitjà d'expressió del projecte. La principal plataforma de xarxa social utilitzada ha estat Instagram, ja que és la més utilitzada per les dues estudiants i amb la qual s'ha tingut més conflictes amb la temàtica de mostrar el cos i el nu femení. Arran de diferents censures, també es va crear un perfil a Twitter (@cuerposindomab1), perquè ajudaria a arribar a un altre públic, com comptes més professionals o institucionals, i a no ser censurades de la forma en la qual ho fa Instagram en tenir una política de censura diferent.

Figura 43. Capçalera perfil Instagram @cuerposindomables

Els dos perfils han permès arribar a un públic determinat i crear una difusió que ha generat major seguiment i un cert interès i reflexió de la gent que seguia els perfils. Gràcies a les interaccions que han tingut les dues xarxes socials, s'ha pogut difondre el projecte, comptar amb diferents models, més difusió també del mateix contingut i no del treball concret i que mitjans de comunicació s'interessessin a publicar textos o inclús demanar entrevistes a les models en format audiovisual des d'on també difonien fotografies i vídeos del treball. A més, diferents escoles han volgut tenir una mostra de les nostres imatges de cara al següent curs escolar i han demanat si les dues autores del treball podrien fer classes, tallers o xerrades a les seves aules.

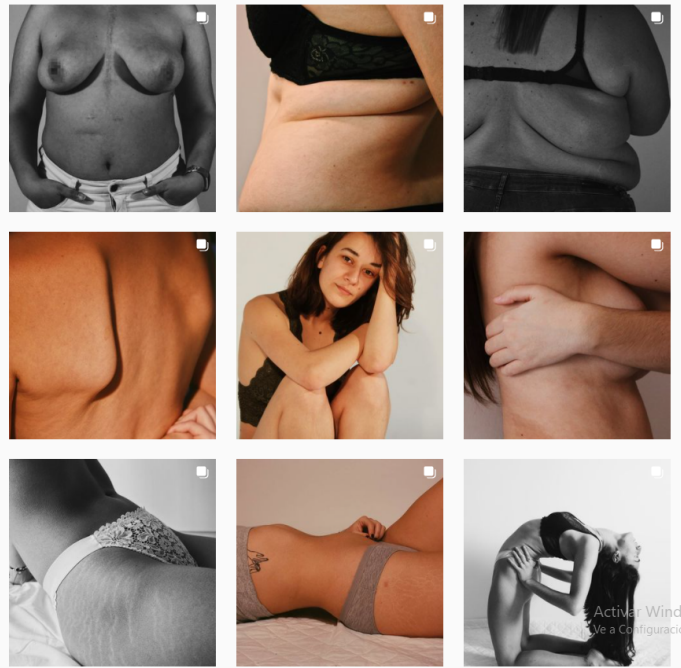

Figura 44. Perfil d'Instagram @cuerposindomables

Malauradament, a causa de la política de censura d'Instagram no totes les imatges de l'exposició van poder ser difoses per aquest mitjà i a Twitter per mantenir la sorpresa de veure l'exposició en directe, només se'n van compartir varies sense censura. Algunes de les imatges que es van penjar a Instagram van ser víctimes de la censura actual havent de tornar a penjar fotografies havent-les tallat o tapant parts que Instagram considerava "inapropiada o contingut sexual".

Figura 45. Imatges sense censurar al perfil de Twitter @cuerposindomab1

Figura 46. Imatge censurada a Instagram que va haver de ser tractada per poder-la publicar

En aquesta fotografia anterior, la qual va ser censurada pel mugró, es va fer el segon intent de publicació amb una peu de foto que deia “Segundo intento para subir esta foto con censura sin que Instagram la elimine. Realmente es una pena que no se pueda apreciar la belleza del arte y de los cuerpos que salen del cánon, que son la mayoría. ¿A caso ver un pezón femenino nos hará daño?”, al que un perfil que es desconeix (@alexasto12), va comentar:

Hola buenas, no se trata de si un pezón femenino o no. Lo mas seguro es que una IA con algoritmos analiza la imagen y según qué patrón detecta identifica que viola o no Los Términos y Condiciones. Si los viola censura; si no, lo deja. Puede ser injusto pero no deja de ser una plataforma privada en la que para acceder aceptas estos Términos. No se si es así exactamente pero me parece lo más lógico, por otro lado si este es el caso seguro que hay alguna forma para engañar a esta IA. O siempre queda la alternativa de migrar de plataforma. (Primer comentari @alexasto12)

Se li va contestar que gràcies per l'aclariment, però que igualment sembla il·lògic que sigui censurable un mugró femení (quan no pretén vendre alguna cosa com una influencer), que és el que ens dona menjar quan naixem, i no ho siguin altres imatges com les de cacera,

per exemple. Amb aquest treball el que es pretén és veure quins límits té aquesta plataforma i què deixa i què no deixa veure, i ell va tornar a respondre: “Para ti es ilógico pero te sorprendería la de sponsors y anunciantes que no se quieren relacionar con ese contenido. Precisamente por eso endurecieron la censura en Youtube, Facebook, ahora Twitch. No tiene nada mas que intereses económicos. Es una mierda pero CocaCola es la paga (por ejemplo).” Aquests han estat els únics comentaris negatius que han arribat al treball i que han fet veure que encara no és acceptable veure un cos real.

Tot i ser un perfil d'Instagram actiu i amb molt suport per part dels usuaris que van decidir seguir-lo, en certes ocasions s'ha notat una manca d'interacció dels seguidors quan s'han demanat opinions o s'han fet enquestes per seguir avançant i coneixent quina és la valoració del treball, les seves opinions, etc.

A la majoria de les nostres publicacions vam utilitzar diferents etiquetes (paraules clau que permeten relacionar fotografies de diferents autors dins aquests grups de paraules) com #feminisme, #fotografiafemenina, #exposició, #femení, #exposición, #natural.

9. MEMÒRIES PERSONALS

9.1. Mireia Marcó

La meva història amb la fotografia, neix quan vaig començar a posar davant la càmera. Mai no m'hauria imaginat (ni el meu entorn proper) que algun dia em trobaria darrere d'un objectiu fent fotos. L'any 2007 a l'Arc de Triomf de París, copiant a uns nois que hi havia a prop, vam fer el primer "selfie" familiar quan vam girar la meva primera càmera Fujifilm Finepix z20fd i vam picar el botó sense saber com hauria quedat aquella primera foto dels tres. Després d'això, durant molts anys em feia fotos habitualment fins al punt que els meus familiars em recomanaven estudiar modelatge.

Quan vaig tenir 16 anys vaig començar a interessar-me per la fotografia que reivindicés la igualtat entre homes i dones i que deixés de sexualitzar la imatge de la dona. Va ser el moment en què la gent em va començar a jutjar i criticar per penjar fotografies amb calcetes, sense sostenidors o mostrant la realitat del meu cos. Inclús les polítiques d'Instagram van arribar a esborrar les meves fotografies.

Gràcies a treballs universitaris vaig començar a parlar amb fotògrafes i noies que havien patit aquest mateix tipus de censura. Més endavant, l'assignatura de fotografia impartida pel professor Jordi Ribot i Puntí, vaig descobrir una nova faceta i el meu interès per estar darrere dels objectius i que em va impulsar a comprar-me una fotografia. La fusió de tots aquests vessants que han anat evolucionant al llarg anys em va permetre triar aquest TFG i acompanyar-me de la Rebeca Molero, amb qui compartia la mateixa inquietud.

El procés fotogràfic ha estat una experiència molt enriquidora que m'ha permès aprendre molt de totes les noies a les qui hem fet fotografies. Les xarxes socials han provocat el meu esperit rebel, trencador i provocador al veure com algunes de les fotografies que vam realitzar no les podíem publicar. La recerca d'un marc teòric ha estat molt complicada i és el que més preocupació i/o estrès m'ha generat perquè sentia que s'ha tractat poc el tema de la censura estètica de la dona durant la història i em sentia pressionada a fer la recerca el millor possible.

És evident que la pandèmia de la Covid-19 ha marcat molt la nostra feina, però alhora ha despertat la nostra capacitat de ràpida reacció (quan decretaven confinaments municipals i havíem de modificar les sessions que havíem concertat, per exemple) i que malgrat la

situació, hem sabut reaccionar i fer un bon treball sense deixar que aquest factor limiti el nostre projecte.

Aquest treball ha despertat voler fer la feina a la perfecció i ha elevat el meu grau d'exigència fent que en certs punts em sentís angoixada perquè volia seguir treballant més tant fent fotos com fent més recerca, entrevistes, etc. Si més no, sé amb total certesa que aquest treball no quedarà només aquí i que per part de totes dues, s'intentarà portar més enllà i arribar a exposar a altres espais amb una millor qualitat i distribució de l'espai per fer-ho el més professional possible.

El treball ha estat el detonant que m'ha permès saber que en un futur pròxim m'agradaria dedicar-me a la fotografia i sobretot, reivindicar la perspectiva de gènere a la societat que avui dia encara és molt necessari fer-ho.

Estic molt orgullosa d'on ha arribat el treball, de la repercussió que ha tingut, la difusió, la implicació de models, amics i familiars i com de trencador i provocador ha estat. L'esforç ha valgut la pena per veure els fruits que ha acabat donant.

9.2. Rebeca Molero

La meva passió per la fotografia va néixer de ben petita i amb la motivació de la meva mare, que em va ensenyar a fer servir les càmeres i sempre m'ha ajudat quan he tingut dubtes. L'elecció que el Treball Final de Grau fos una exposició fotogràfica no m'ho hagués imaginat, tot i que estava dins del meu ideari arribar a poder tenir-ne una algun cop a la meva vida. Les assignatures del Jordi Ribot i Puntí, Taller de Fotografia i Taller de Fotoperiodisme, ens van fer llançar-nos de cap a crear una mostra que reivindicués allò que a les dues ens fa més ràbia; que ens censurin les fotografies de cossos femenins, una temàtica que portàvem investigant des de gairebé principis de carrera.

Ha estat una època marcada per la pandèmia de la Covid-19, que més negativament que positiva, ens ha condicionat en l'enfocament del treball i sobretot en la producció. Personalment, no ha estat una bona situació per a treballar, perquè les restriccions de mobilitat i tots els protocols ens han afectat a l'hora de moure'ns per buscar informació, models i per treballar. Ha estat difícil i en molts moments he sentit impotència de no poder anar més enllà, però també ha estat un repte veure les teves opcions i fer el que pots amb

el que tens al teu entorn, per això també crec que les emocions amb el resultat de l'exposició i el seu valor en aquests temps que corren han estat amplificats.

Tot i partir d'una base molt bona, en la qual a les dues ens interessava el mateix tema i tot el que havíem après durant el grau, en molts moments m'he sentit perduda en un treball tan professional i semblant a la vida real com aquest. La gestió i muntatge d'una exposició no és gens fàcil, i ha quedat més que demostrat amb aquest treball, i molt més amb la situació en la qual estem, en la qual la visibilització de les fotografies no seran del 100%. Però tot i això, tret d'alguns moments d'impotència i incertesa, m'he sentit orientada i ajudada pel professorat i personal universitari.

Pel que fa a la producció de les fotografies, era el camp en el qual podíem destacar més i d'on sabíem que podríem treure el millor de nosaltres, i per això vam buscar la forma d'anar a totes, tot i que vam haver de deixar a moltes noies fora de la mostra perquè se'ns anava de temps, decisió que no ens va agradar a cap de les dues, però que va ser necessària. Tot i la passió per la fotografia, no sempre s'ha tingut una relació propera amb les models, ja que amb algunes la comunicació no acabava de ser fluida i tampoc sortia de nosaltres imposar-nos. També perquè buscàvem la naturalitat de cada noia i no volíem donar-les ordres de com havien de posar.

Aquest treball m'ha fet tenir una pressió real de la societat, amb una responsabilitat que ens ha caigut a totes dues sobre les espatlles. Voler canviar la visió de la societat en aquest aspecte ha estat un repte molt gran que crec que hem aconseguit en una bona mesura i ens empenyarà a seguir constants en aquesta lluita i crítica al nostre entorn. Desafiar les normes i sortir-se dels estàndards m'ha motivat a seguir creient que un canvi és possible, i totes les felicitacions i suport rebut ha valgut tant com tot l'esforç que hi hem dedicat.

10. CONCLUSIONS

Ha estat un treball que ha intentat canviar la perspectiva del món en el qual vivim, aportar el nostre granet de sorra per fer que la societat avanci i evolucioni cap a una igualtat entre homes i dones i que es puguin veure els cossos naturals. El periodisme intenta posar el focus en desigualtats al món i comunicar i criticar fets per millorar-los perquè les persones puguin ser conscients que no funciona i què fa mal a altres persones.

L'exposició a la Universitat ha fet que molts professors, professores i alumnes, s'adonin d'un fet que ens perjudica a tota la població i que reflexionin sobre el que consumeixen a les xarxes socials, mitjans de comunicació, cinema i televisió, i com volen seguir avançant en una societat canviant. En aquest aspecte tot i voler ampliar el camp de visió i veure un horitzó que només ha fet que començar, haver començat a la Universitat ens ha permès explorar el lloc on hem passat els últims quatre anys de manera gairebé diària, i poder entrar en la ment d'aquelles persones que voluntàriament o involuntària han vist les fotografies que hem fet i ens han deixat la seva opinió.

Algunes fotografies les quals hem fet han estat censurades a Instagram pel seu "contingut sexual" o "sensible per una part del públic", que s'han hagut de tractar i modificar per esquivar la censura i que després de diferents intents al final s'han acabat publicant, tot i no ser la forma en la qual ens agradaria: de forma lliure, sense haver de tancar mugrons, pubis o altres elements que Instagram considera ofensius.

L'activitat a les xarxes socials, a part de permetre'ns difondre el projecte, poder tenir contacte amb models, entrevistades i gent que ens ha ajudat a promoure les nostres fotografies, també ens ha fet veure que tot i els missatges de suport de la majoria dels seguidors, a l'hora de la implicació molt poca gent es pronuncia. Moltes models es van interessar per fer-se fotografies, però a la mateixa vegada eren poc participatives a les enquestes d'Instagram en les quals demanàvem què millorarien de la sessió o com es van sentir, cosa que nosaltres donem molta importància per seguir creixent i evolucionant com a professionals. Tampoc hi va haver molta participació en l'elecció de l'hora de la inauguració de l'exposició, i després vam rebre queixes perquè no podien venir. En definitiva, ha estat un 'estira-i-arronsa' constant, que al mateix temps que ens ajudava, ens feia anar passes enrere.

Un treball que ens ha fet reflexionar sobretot a nosaltres, en què la societat encara no està preparada per veure certes coses i que encara queda molta lluita per aconseguir el que ens proposàvem, però que a la vegada ens motiva a seguir lluitant i creant contingut per portar el projecte de forma professional a sales d'exposició i per treballar la temàtica amb els adolescents a escoles, que són els que actualment es veuen més perjudicats per les noves xarxes socials.

El treball ha tingut el reconeixement que esperàvem i certes escoles dels nostres pobles i ciutats (Súria i Badalona), ens han demanat poder donar algunes classes als alumnes perquè vegin el treball i les fotografies a les aules. La notícia ens va emocionar molt perquè no esperàvem rebre aquest interès i ens ha motivat a seguir lluitant pel treball i sobretot, pel trencament del cànon de bellesa que s'imposa tant a la dona.

11. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

3. *El desnudo en el dibujo y la pintura* |. (s. d.). La Nube Artística.
http://www.lanubear artistica.es/dibujo_artistico_2/Unidad3/DA2_U3_T2_Contenidos_v01/3_el_desnudo_en_el_dibujo_y_la_pintura.html
- Aguilar, A. (2014, 20 agost). *TOP 10: Fotografías tomadas por pioneros*. fotofestín.
 Recuperat de: <https://fotofestin.com/top-10-fotografias-tomadas-por-pioneros/>
- Ardila, U. (2020, 13 maig). *Secretos de Claudia Schiffer para verse espectacular*. Vibra. Recuperat de:
<https://vibra.co/famosos/secretos-de-claudia-schiffer-para-verse-espectacular>
- Avello, I. (2018, 5 octubre). *El «baile de tallas», un problema generalizado en el mundo de la moda*. Harper's BAZAAR. Recuperat de:
<https://www.harpersbazaar.com/es/moda/noticias-moda/a23503728/tallas-ropa-problema-generalizado-tiendas-low-cost/>
- Cantos, V. (12 de novembre de 2015), *Comentario de Venus de Lespugue*.
 Recuperat de :
<https://www.auladehistoria.org/2015/11/comentario-venus-de-lespugue.html>
- Captura de pantalla extreta de Goicoechea, J. [goicoechea] [fotografia]. (2020, setembre 24). Summer always ends with memories. Instagram.
<https://www.instagram.com/p/CFhDr-BMiGr/>
- Clínica Fernández, (2019, setembre 27), *Historia de la cirugía plástica*.
 Recuperat de:
<https://www.clinicafernandez.com/historia-de-la-cirugia-plastica/>
- Cobo Bedia, Rosa. (2015) *El cuerpo de las mujeres y la sobrecarga de la sexualidad*.
 Recuperat de: <https://revistas.ucm.es/index.php/INFE/article/view/51376>
- Colaboradores de Wikipedia. (2020, 18 febrer). *EN 13402*. Wikipedia, la enciclopedia libre. Recuperat de: https://es.wikipedia.org/wiki/EN_13402
- Colaboradores de Wikipedia. (2021, 31 març). *Religión y sexualidad*. Wikipedia, la enciclopedia libre. Recuperat de:
https://es.wikipedia.org/wiki/Religi%C3%B3n_y_sexualidad
- Cosmopolitan., R. (2016, 14 desembre). *¿Por qué cambia tu talla de ropa según la tienda a la que vayas?* Cosmopolitan. Recuperat de:

<https://www.cosmopolitan.com/es/salud-fitness/dietas-nutricion/a1629/por-que-cambia-tu-talla-de-ropa-segun-la-tienda-a-la-que-vayas/>

Cuello, S. V. (2016). *Cuerpo y filosofía. Apropiación del cuerpo de la mujer en occidente*. (Tesis de postgrau no publicada). Universidad Nacional de Quilmes, Bernal, Argentina Disponible en RIDAA-UNQ Repositorio Institucional Digital de Acceso Abierto de la Universidad Nacional de Quilmes. <http://ridaa.unq.edu.ar/handle/20.500.11807/180>

Definición de corsé — *Definicion.de*. (s. d.). <https://definicion.de/corse/>

Definición de influencer — *Definicion.de*. (s. d.). <https://definicion.de/influencer/>

Diccionari de la llengua catalana. (s. d.). DIEC2.

<https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=c%C3%A0non&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>

Digital, P. (2020, 18 setembre). *Los cánones de la belleza en diferentes países y culturas del mundo*. Periodista Digital. Recuperat de: <https://www.periodistadigital.com/magazine/belleza/20190627/canones-belleza-a-diferentes-paises-culturas-mundo-video-689403900132/>

Durán, G. (2018, 5 octubre). *Hombre y mujer en el Antiguo Egipto*. CaoCultura. Recuperat de: <http://caocultura.com/hombre-mujer-antiguo-egipto/>

EcuRed. (s. d.). *Venus de Dolní Vestonice - EcuRed*. Recuperat de: https://www.ecured.cu/Venus_de_Doln%C3%AD_Vestonice

Eri, K., & Perfil, V. T. M. (s. d.). *Venus de Dolní Vestonice*. Historia del Arte: de la prehistoria a nuestros días, por Eri Kokita. Recuperat de: <http://kokita-eri-historiadelarte.blogspot.com/2018/10/venus-de-dolni-vestonice.html>

Estetic, R. (2020, 6 març). *El 93% de españolas cree que la sociedad impone un canon de belleza para la mujer*. Estetic. Recuperat de: https://www.consalud.es/estetic/bienestar/93-espanolas-cree-sociedad-impon-e-canon-belleza-mujer_75064_102.html

Estirado, L. (2021, 10 gener). *10 tiendas con tallas grandes para presumir de curvas*. elperiodico. Recuperat de:

<https://www.elperiodico.com/es/entre-todos/20210110/10-tiendas-tallas-grandes-para-presumir-curvas-10101743>

Femme piquée par un serpent [fotografia], Rama a Wikimedia Commons

Recuperat de: <https://es.m.wikipedia.org/wiki/Archivo:Statue-Orsay-10.jpg>

Femme piquée par un serpent [*Mujer mordida por una serpiente*] (s. d.) del Musée d'Orsay. Recuperat de:

https://www.musee-orsay.fr/es/colecciones/obras-comentadas/escultura/comentaire_id/mujer-mordida-por-una-serpiente-5386.html?tx_commentaire_pi1%5BpidLi%5D=842&tx_commentaire_pi1%5Bfrom%5D=729&cHash=d87967d7ec&S=1

Garrido, R. (2021, gener 22). *Zara apuesta por la verdadera diversidad y contrata a Paloma Elsesser, una modelo de la talla 44, para su catálogo.*

www.20minutos.es - Últimas Noticias. Recuperat de:

<https://www.20minutos.es/noticia/4553511/0/zara-apuesta-verdadera-diversidad-contrata-paloma-elsesser-modelo-talla-44-catalogo/>

Garrido, R. (2021, febrer 17). *Violeta by Mango lanza Live in Motion, la nueva colección cápsula de ropa deportiva para mujeres de talla grande.*

www.20minutos.es - Últimas Noticias. Recuperat de:

<https://www.20minutos.es/noticia/4580241/0/violeta-by-mango-lanza-live-in-motion-coleccion-capsula-ropa-deportiva-mujeres-talla-grande/>

Godoy, N. (2020, novembre 20). *@Cuerposindomables, trencant amb la normativitat a través de la fotografia.* UVic Life.

Recuperat de:

<https://mon.uvic.cat/uviclife/cuerposindomables-trencant-amb-la-normativitat-a-traves-de-la-fotografia/>

Jedet, C. [lajedet] [fotografia]. Captura de pantalla d'una història del 27 de març de 2021. <https://www.instagram.com/lajedet/>

“L'home nu. Tot despullant els arquetips de la masculinitat”. (s. f.). Exposició de l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, el Museu d'Art de Cerdanyola i el Museu Abelló de Mollet del Vallès.

<https://www.diba.cat/documentos/99058/280861129/Full+de+sala+L%27home+nu/8fb02f61-2762-4f01-9830-e4efd6cb0aef>

Guía de tallas | *Trangoworld*. (s. d.). Trango World. Recuperat de:
<https://www.trangoworld.com/guia-tallas>

IMESTETICO. (2019, 23 abril). *¿Cuál es el canon de belleza actual?* IME | Instituto Médico Estético. Recuperat de:
<https://www.imestetico.es/blog/canones-de-belleza/>

Izquierdo, V. (2008, 31 juliol). *Historia de la fotografía: las primeras imágenes de. . .* Xataka Foto. Recuperat de:
<https://www.xatakafoto.com/fotografos/historia-de-la-fotografia-la-primera-imagen-de#:~:text=Primer%20desnudo%20en%201839,la%20ropa%20para%20ser%20inmortalizados>

Lowry, C. L. P. (2020, 8 maig). *This Is What «One Size Fits All» Actually Looks Like On All Body Types*. BuzzFeed. Recuperat de:
<https://www.buzzfeed.com/candacelowry/heres-what-one-size-fits-all-looks-like-on-all>

Mango elimina la línea de tallas grandes Violeta. (2021, 18 gener). *elperiodico*. Recuperat de:
<https://www.elperiodico.com/es/economia/20210118/mango-elimina-linea-tallas-grandes-11462836>

Marilyn Monroe en banyador (1953) [fotografia], Antonio Marín Segovia a Flickr
 Recuperat de:
<https://www.flickr.com/photos/antoniomarinsegovia/7711281696>

Naomi Campbell se apunta a la moda de los retoques. (2018, 28 març). *stilo.es*. Recuperat de:
<https://www.stilo.es/celebrities/naomi-campbell-apunta-moda-retoques>

Naomi Campbell per Herb Ritts (1990) [fotografia], Tumblr
 Recuperat de:
<http://supermodelshrine.tumblr.com/post/12433761278/naomi-by-herb-rittts>

Navarro, J. (2017, maig). *Definición de Canon de Belleza*. Definición ABC. Recuperat de: <https://www.definicionabc.com/social/canon-belleza.php>

Normes comunitàries | Servei d'ajuda d'Instagram. Facebook. (2021).

[https://www.facebook.com/help/instagram/477434105621119/?helpref=hc_fnav&bc\[0\]=Ayuda%20de%20Instagram&bc\[1\]=Centro%20de%20privacidad%20y%20seguridad](https://www.facebook.com/help/instagram/477434105621119/?helpref=hc_fnav&bc[0]=Ayuda%20de%20Instagram&bc[1]=Centro%20de%20privacidad%20y%20seguridad)

Notícia de Mompín, J. (2021, 16 abril). Trencant la normativitat femenina a través de la fotografia a "Cuerpos Indomables" | UVic.

Recuperat de:

<https://www.uvic.cat/noticies/trencant-la-normativitat-femenina-a-traves-de-la-fotografia-a-cuerpos-indomables>

Pastor, R (2004): *Cuerpo y género: representación e imagen corporal*. En Barberá, E. y Martínez Benlloch, I. (coords.), *Psicología y Género*, 217-239. Madrid: Pearson

Pérez Parejo, R. (s. d.). *El canon de belleza a través de la Historia: un método de descripción de personas para alumnos de E/LE- nº 34 Espéculo (UCM)*. websc.ucm.es. <http://webs.ucm.es/info/especulo/numero34/canonbe.html>

PROCICAT: Pla Territorial de Protecció Civil de Catalunya. (s. d.). Departament d'Interior.

https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/plans-territorials/procicat/

Regles de Twitter. Centre d'Ajuda. Twitter.

<https://help.twitter.com/es/rules-and-policies/twitter-rules>

RICH, ADRIENNE (1985): "Heterosexualidad obligatoria y existencia lesbiana", en Revista feminista. Nosotras que nos queremos tanto, nº 3, Colectivo de Feministas Lesbianas de Madrid, 6-34.

Rivera, N. (2019, 28 juny). *La evolución del canon de belleza femenino a través de los tiempos* – Yorokobu. Recuperat de:

<https://www.yorokobu.es/canon-de-belleza-femenino/>

Rodrigues, K. (2015) *La influencia de la religión en la concepción del cuerpo y sus consecuencias en la educación física escolar* (Tesi doctoral no publicada).

Universidad de León

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/tesis?codigo=67392>

Rosenkranz, K. (1992). *Estética de lo feo*. Traducción y edición de Miguel Salmerón.

<https://letraspalabrastextos.weebly.com/uploads/1/4/2/7/14270166/rosenkranz%20karl%20-%20est%C3%A9tica%20de%20lo%20feo.pdf>

Ruiz-Castizo López, A. (2014). "Utilización de la fealdad en el género fantástico del cine de los años 80". (Trabajo Final de Grado), Universidad Politécnica de Valencia.

https://riunet.upv.es/bitstream/handle/10251/49186/TFG%20AlbaRuiz-Castizo_14234985602135550279406382269218.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sanz, J. (2018, 16 juliol). *¿Sabías que la «chaise longue» se puso de moda por las consecuencias de llevar corsé?* Historias de la Historia.
<https://historiasdelahistoria.com/2018/07/16/sabias-que-la-chaise-longue-se-puso-de-moda-por-las-consecuencias-de-llevar-corse>

VIDAL CLARAMONTE, M. CARMEN ÁFRICA (2002): “El cuerpo colonizado”.
Asparkía. Investigació feminista- Universitat Jaume I, nº 13, 103-114.

WALTER, NATASHA (2010): Muñecas vivientes. El regreso del sexismo. Madrid:
Turner.

Venus de Willendorf [fotografía] (s.d.), Wikimedia Commons
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vienna_-_Willendorf_Venus_Natural_History_Museum_-_6190.jpg

Zas R. (2020). *¿Por qué sigue incomodando el desnudo femenino?* (2020, 31 julio).
I-d. <https://i-d.vice.com/es/article/3az7m9/desnudo-femenino-censura>

ANNEXES

Entrevista Marta Mas

Taller de Redacció de Prensa II - 03/03/2019

Marta Mas: “Instagram s’ha convertit en una finestra de cara el món per ensenyar la meva feina”

Marta Mas és una fotògrafa barcelonina de 23 anys especialitzada en retrats artístics. Fa 3 anys que té el seu compte professional d'Instagram @leentrelineas, de gairebé 31 mil seguidors, però s'hi dedica com a ofici des de fa 1 any. Forma part del #sigmaambassador, un equip de fotògrafs que utilitzen la marca Sigma d'accessoris per a càmeres.

- Creus que Instagram és una part fonamental del teu treball?

Completament, jo no podria ser fotògrafa sense Instagram. Li dec el meu ofici i la meva vocació perquè s'ha convertit en una finestra de cara al món perquè jo ensenyi la meva feina i perquè pugui arribar a molta gent i això és espectacular. És com posar una tanca publicitària a l'AP-7 cada matí. És increïble el que puc arribar amb això. Penso que tota la noció de publicitat s'ha esvaït tal com era abans. Ara jo puc fer una exposició i no he de fer difusió perquè explico que la faig i ja sé que s'omplirà. És molt bonic saber que tens una xarxa de persones que et recolzen en tot el que fas.

- Has tingut repercussions per pujar a les xarxes socials segons quin contingut?

Sí, m'han esborrat moltes fotos pel fet que sortissin mugrons o contingut sexual. Em van esborrar una foto fa dos anys que sortia la parella d'una amiga meva menjant-li el pit a la meva amiga i tot i que podies veure-ho com una cosa sexual era preciós. Era una foto molt curiosa, jo els hi estava fent fotos al llit i li va fer això, però sembla un petó i és una mostra d'amor molt forta i em va fer molta ràbia. Vaig estar buscant en el seu moment perquè Instagram pot fer això si els hi anava a la contra i és així de restrictiu perquè per ser una aplicació d'iTunes i per totes les edats ha de tenir unes normes molt restrictives envers la sexualitat o els continguts explícits. Jo he fet molt esforç amb Instagram envers això perquè entenc que no és culpa seva, és culpa d'iTunes, i s'ha de dir que la sexualitat femenina està estigmatitzada i que no es puguin veure els mugrons n'és una gran prova. Però potser el debat no seria això sinó perquè no es poden veure mugrons i sí fotos de caça. Pensar en quines coses es consideren violència i quines ens incomoden. Un murgó ens incomoda, però és el que ens dona menjar quan naixem.

A part és curiós perquè és com que tota la publicitat sempre que surten cossos femenins, a no ser que siguin cossos de mare o de dones grans, perquè sembla que els cossos de dones grans no siguin desitjables, ja s'han de percebre com una cosa sexual. Llavors tots els cossos de dones joves que surten a la publicitat són cossos desitjables pel públic masculí, i jo crec que es deuen sentir incòmodes quan veuen pits o elements simbòlics que haurien d'estar satisfent la seva sexualitat i que en realitat no ho estan fent.

- Has utilitzat el retoc en algunes fotografies per tal que no te les censurin?

Clar, "adapta't o muere". Les normes d'Instagram són aquestes i si no t'agraden doncs hauràs de buscar una altra xarxa. Pixelo els pits, però em sap greu perquè hauríem d'anar més enllà de les polítiques de l'empresa d'iTunes i veure com la societat permet unes coses i no d'altres.

- Creus que fer exposicions on poder veure el teu contingut sense censurar és una eina molt útil?

Si jo fos una persona que només penja fotos de dones nues sí que entenc que m'aniria molt bé, el que passa és que jo no en tinc especialment moltes. A l'exposició 'L'Espina i la Cura' només en tenia un, tot i que era gegant. Mesurava més de dos metres i eren els pits d'una amiga meua en primer pla. Si pengés molts més nus sí que faria projectes on ensenyar-los per evitar la censura.

- Quins creus que són els continguts més censurats a part dels pits femenins?

Els cossos no canònics. Vaig veure que van tancar-li el compte a una noia grassa que penjava fotografies de paraules als seus mixelins. Era molt bonic, però vaig arribar a pensar que això també és un altre tipus de violència, un altre cop rebutjant cossos on no es veu un mugró o una vagina, però no et sents còmode amb aquesta nuesa perquè les coses que no són canòniques no ens resulten còmodes perquè no són sexualitzables.

- Quines creus que són les virtuts d'Instagram?

És molt versàtil i és un full en blanc. A mi em sembla molt fort perquè jo pel que fa a fotografia no tinc molts referents i Instagram em va molt bé perquè puc seguir a fotògrafs que m'agraden perquè els he descobert, puc descobrir fotògrafs cada dia que m'encanten i puc anar seguint la seva feina i d'alguna manera sempre estic aprenent. Si veiem el que fa tothom també ens xopem de pensar amb originalitat i fer coses diferents.

- És possible ser fotògraf sense utilitzar Instagram?

Sí, conec a gent que fa molt bé el seu treball i que va per tot Europa, però no té res al seu

Instagram i funciona del boca a boca. Hi ha gent que se salva, però Instagram és una manera molt bona de construir-te una identitat com a artista i també com a persona. És interessant parlar d'això perquè t'ajuda a generar-te preguntes que segurament no et faries sense aquesta plataforma.

- Què faries per fer fora la censura a Instagram?

En comptes de començar per Instagram primer em centraria en els meus amics i la gent que tinc al voltant què és el que puc abastar jo. Llegir molt sobre sexualitat, sobre feminisme, corregir i explicar les coses a la gent del meu entorn quan senti masclismes, si estan cosificant a una dona o estan estigmatitzant mugrons, si veig que algú renya a una mare per alletar al seu fill dir-li que se'n vagi a casa... Fer aquestes coses abans d'intentar lluitar contra una multinacional del senyor Zuckerberg, començar a canviar les coses des de casa i des del que ens envolta, ja que a vegades intentem mirar molt lluny, però si ens mirem als peus i mirem la gent del nostre voltant veurem que està igual de malament que a fora així que si tots fem això, crec que d'aquí a un temps la cosa millorarà.

Entrevista Andrea Huerta

Taller de Redacció de Prensa II - 03/03/2019

Andrea Huerta: “Les xarxes socials són el reflex de què vol la societat i de la ideologia de la gent”

Andrea Huerta és una fotògrafa de 19 anys que viu a Cubelles. Fa 3 anys que es dedica a la fotografia professional al seu Instagram @hachefpics i considera que el seu estil se centra en els retrats, que en alguns casos són provocadors.

- Què és el que més t'agrada de la fotografia?

El que més m'agrada és poder representar a través de tot el que faig petites coses com per exemple, els sentiments que es troben a les mirades. És quelcom que em permet expressar-me, a més de conèixer gent nova i guanyar moltes experiències enriquidores.

- T'ha suposat algun problema penjar fotografies teves a les xarxes socials?

Molts problemes. De fet me n'hi han esborrat moltes i més d'un seguidor o seguidora m'ha enviat missatges avisant-me que tingui cura perquè em poden acabar esborrant el meu compte d'Instagram.

- Quins temes han estat els més censurats?

Els temes més censurats han estat els del meu últim projecte que ha estat sobre el feminisme, els cossos no-normatius i el pèl a les dones. Són els temes que més han impactat a la gent i que alhora més han denunciat. Però en general a Instagram el que més censuren és el mugró femení tot i que no és res dolent i és una cosa totalment natural, però en canvi els comptes de pornografia o maltractament animal, aquells no són denunciats i podem seguir penjant contingut fotogràfic que no s'elimina. És una política de censura totalment injusta.

- Què entenem per a cos no-normatiu?

Són tots aquells cossos que no segueixen una norma heteropatriarcal, és a dir, que no segueixen un cos prim, sense pèl. Un cos que no segueix les normes estètiques que normalment veiem per la televisió o a les revistes. Cossos que per la ideologia social, no es consideren estètics.

- A quines xarxes socials penges el teu treball?

Actualment a Twitter i a Instagram.

- Només penges el teu treball a les xarxes socials?

Actualment sí, però la setmana que ve faig una exposició sobre els cossos de la dona aprofitant que el 8 de març és el dia de la dona.

- A totes les xarxes socials hi ha la mateixa política de censures?

No, a Twitter tinc els meus treballs penjats i només me'ls protegeixen tractant-los de contingut sensible. De fet, totes les imatges que penjo a aquesta xarxa social, encara que sigui una foto de la meva cara, la protegeixen com a contingut sensible que tu decideixes si vols veure'l o no. Això ho fan perquè la majoria de fotografies que penjo, no són aptes per a tothom, són continguts que no qualsevol persona podria veure, per temes com l'edat.

- Quina és la teva xarxa social preferida?

Diria que Instagram perquè és amb la que més gent puc contactar, on més seguidors tinc, però cada dos per tres m'esborren les meves imatges. En canvi a Twitter puc penjar tot el que vulgui així que, segurament acabaria escollint Twitter.

- Quines tècniques utilitzes per evitar la censura?

A Instagram no tinc gaire tècniques, la veritat és que fa poc vaig penjar una fotografia d'un mugró amb dibuixos per tal de tapar l'element censurable, i tot i això me la van esborrar. Suposo que Instagram té les normes que els seus seguidors volen i no miren més enllà. A Twitter en canvi, mai no he censurat res.

- Penges contingut diferent a Twitter que a Instagram pel fet de la censura?

Intento pujar les mateixes fotografies, però sí que és cert que fotografies amb actituds provocadores, les penjo a Twitter abans que a Instagram perquè tinc més llibertat i sé que no m'esborraran el meu treball.

- Consideres que la censura és un estímul per tu crear coses noves?

Si, quan em censuren una foto, em fa reivindicar més el que jo vull i em dona més ganes a seguir creant contingut encara més provocador perquè penso que no tenen cap dret a esborrar-me el meu treball. És una forma de seguir endavant, demostrar que no em pararan encara que m'esborrin la meva feina.

- Veus possible que en un futur pròxim, s'elimini la censura del cos de la dona a les xarxes socials?

Sincerament no ho crec. És un tema que és molt tabú. No és tabú el cos normatiu de la dona que segueix les expectatives estètiques que la societat vol. Ens remuntem al tema d'abans, un cos normatiu estètic no serà censurat de les xarxes socials, però un cos no-normatiu que no segueix els canons de bellesa establerts, que tingui pèls per exemple si serà esborrat. Serà així perquè Instagram segueix les normes del que la societat demana. Les xarxes socials són el reflex del que vol la societat i de la ideologia de la gent, pensen en l'opinió de la societat i no en el seu gust o la seva pròpia ideologia com a empresa. La gent denuncia el contingut que no vol veure i és per això que s'elimina una imatge, el dia que la gent accepti els cossos no-normatius i fora de l'estètica comunament acceptada, les xarxes socials també els acceptaran.

- Reps molts comentaris negatius?

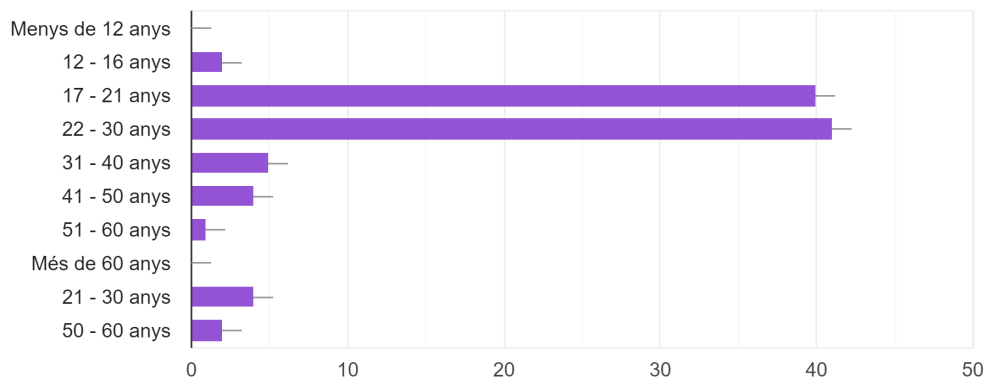
Alguns n'he rebut i la veritat és que la majoria eren per Twitter. Em va sorprendre molt perquè bastants nois van contactar amb mi per dir-me coses negatives, però el més sorprenent és que encara van ser més noies les que van criticar-me.

Enquesta

https://docs.google.com/forms/d/1E0OCTEUCj1oHMwWs-RcRg_LQcl2SVkpFOJAaC_P_h64/prefill

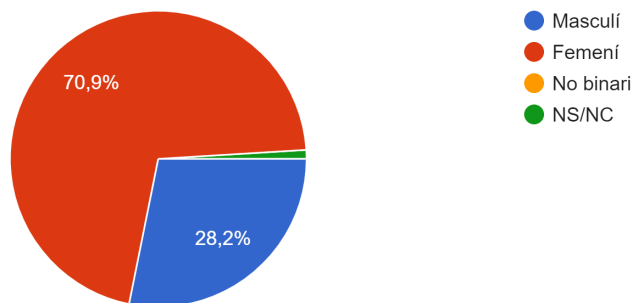
Quina edat tens?

99 respuestas

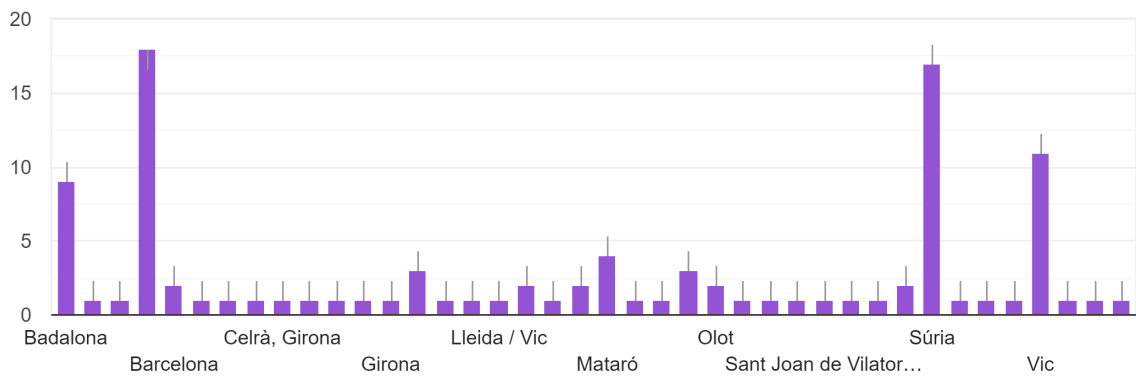
Em sento més identificat/da amb el gènere:

103 respuestas

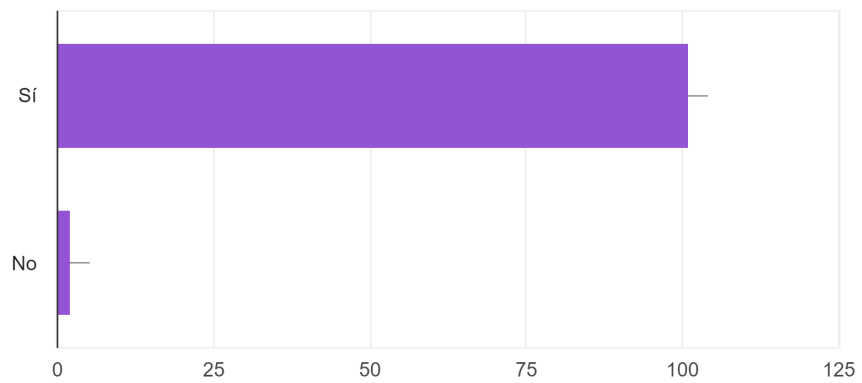
Lloc de residència:

103 respuestas

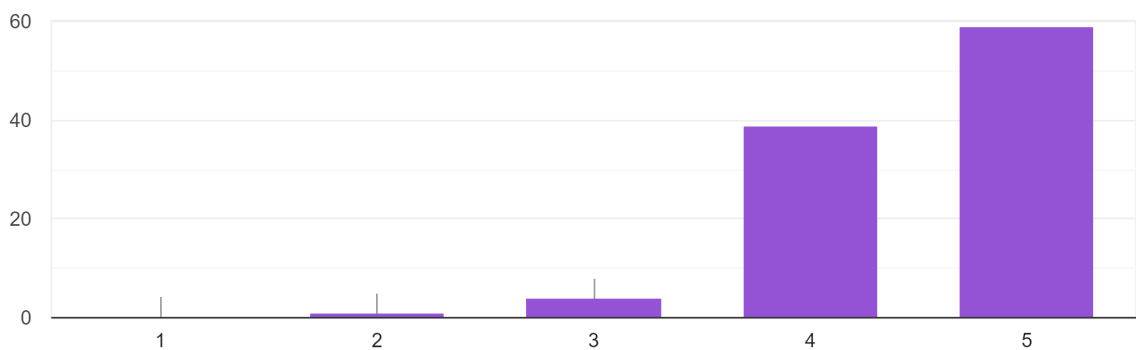
Creus que els cànons de bellesa existeixen?

103 respuestas

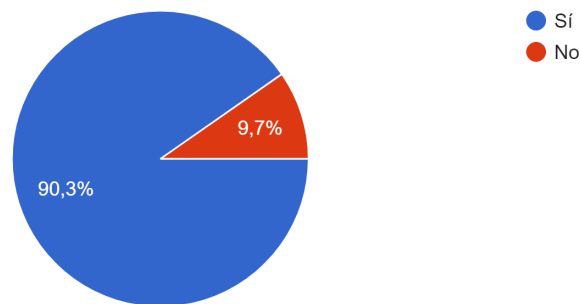
En quin grau creus que afecten a la població?

103 respuestas

Creus que les dones pateixen més que els homes els cànons de bellesa?

103 respuestas

Quin cànon de bellesa creus que hi ha actualment?

Mujeres delgadas, pero "gym" y con curvas y hombres "gym"

Nena prima, molt guapa i "pija"

El que un cos ha de cumplir el típic, 90-60-90 i que si no el compleixes, ja estàs fora del cànon de bellesa

Estar prim i en forma (el que més veiem a les RRSS)

Crec que cada cop més s'està normalitzant els cossos naturals però encara sense imperfeccions

90-60-90 cos atlètic, però amb corves

Estar prima, els pits, les cames...

No sabeia dir-ne un, n'hi ha moltíssims.

En el cas d'Espanya noies primes, roses, amb cabell llarg, completament despullades i sempre maquillades

90-60-90

Ser una persona fit, esportista, tenir un bon cos, etc

El de las modelos esqueléticas

Prims/primes i en forma (chicos y chicas fit)

El que impiden les grans marques de roba

Un cos prim sense imperfeccions

Dones no gaire altes, primes però amb pits i natges/ Homes esvelts i musculats

Constitució corporal (prim/a, gras/a, etc). Actitud.

Noies primes amb corbes però amb pit i bastant de cul

Prima (excessivament prima), depilada, pell fina sense "imperfeccions", alta, bon cul, pits grans, sense cel·lulitis, sense grans a la cara o a l'esquena. Els cabells rossos i els ulls blaus se segueixen veient millor.

Estar prima, cintura estreta, cul respingón, pits rodons i ni grans ni petits, llavis gruixuts, nas petit, sense grans, sense estries, sense cel·lulitis, sense xixes ni pells que pengen...

Noies primes, sense curves i altes.

Dones primes, ventre pla, cames (muslos) més primes

El cànon de bellesa actual correspon a una noia blanca, prima, alta, pell fina i cabell llis.

Panxa plana, pits i cul gros. Morena i depilada. Sense cel·lulitis ni estries ni taques.

Imagino que la bona presència física d'una persona està relacionat directament amb els cànons de bellesa. Si, el físic crec que és el cànon principal en aquest aspecte

No tinc ni idea, no els segueixo, però sé que hi són i afecten a molta gent

En el cas femení, crec que el cànon gira entorn una figura esvelta, alta, uns atributs facials amb el màxim de simetria possible, pell fina i amb el mínim de pèl possible arreu del cos i, sobretot, ni un gram de greix. Només cal veure els maniquís dels aparadors de roba.

Mujeres delgadas, sin estrias, sin pelo..

Mujeres delgadas

Prima, corbes?

Depilació, cossos "perfectes", cares sense imperfeccions

Estar prim o fort, o tenir un cos kardashian

Dona prima, morena, sense pel. Home amb músculs, moreno, depliat

Tipazo delgado y musculado con culo y pecho grande. Y además una cara bonita claro, por pedir que no falte...

Perfeccionisme

Figura

El del home musculat de més de 1,80 sense panxa, i una amb curves però a la vegada prima

Dones altes i primes però amb melucs i grans pits

Cos atlètic, prim, perfecte...

Per exemple el pes/talla.

Home: musculat i prim (més permissivitat en depilació però existent). Dona: prima i amb pit i cul i depilada (sobretot de cames i aixelles)

Noies: primes "però amb curves" blanques esveltes Pels nois: musculats i alts

Basats en "influencers" i altres personalitats altament conegudes a les x.x.s.s.

Dona prima i amb talla 36, tot i que es veritat que actualment cada vegada hi ha mes acceptació en tots els àmbits i ments més "obertes"

Dona guapa = mides perfectes i proporcionades, prima i alta. Bellesa física basada en una pell i un cos sense imperfeccions (és a dir un cos antinatural i inexistent).

Bon pit, bon cul i abdomen pla

Persones delgadas, atléticas

Dona prima/pits grans home fibrat

cos fort, tonificat , però no massa prim, amb curves és més atractiu.

Dones primes, sense pèls, maquillades, amb curves, etc

Dona prima

Estereotips de cossos prim i amb "curvas"

La perfecció, la dona operada que té proporcions molt perfectes. Crec que el cànon sobretot afecta a les dones i per això es veuen moltes més operacions en dones.

Altes, primes, sense arrugues ni cicatrius

Ser prim

Creo que generalment es vol que totes les dones siguin primes i "guapea" i els homes que estiguin "cachas"

infinits; des de que les dones han d'anar depilades, a l'exigència de les talles petites, pits i cul grans i amb curves, maquillatge, etc.

Seguir el model de dona prima i esvelta i l'home fort i musculós

Ser prima

Cuerpo esbelto con curvas notables

Me molesta mucho que sólo se puedan ver sólo cuerpos "esculturales" de mujeres y los naturales los censuren

Pes, depilació

Nas operat

Estil "Kardashian" = curves molt exagerades amb culs molt grans, cintura estreta, llavis grossos.

La majoria només aconseguible amb operacions estètiques

Estar molt prima però tenir pit i cul, la pell llisa i homogènia i anar depilada de tot

Tenir un bon cos, pits i cul

Rellotge de sorra, dona amb pits i cul voluminosos, però cintura i centre molt prim, a l'estil Kim Kardashian

Penso que ha anat millorant i cada vegada la gent jove li és més igual com ser. Tot i així, continua havent-hi nois i noies que volen identificar-se físicament amb influencers, tiktokers, cantants... I tots ells, amb excepció d'alguns/es, fan que el cànon de bellesa sigui de cossos

prims, pits grans i fermes, bon cul, panxes llises o marcant abdominals (sobretot en nois), cabell llarg tant homes com en dones, pell llisa sense pigues ni taques... Llavis gruixuts, etc...

Cossos esculturals.

Esta prima

Portar roba cara y tenir un bon físic

Peso

No sé si té nom propi, però el que més es veu com a "cànon", son dones atractives de cara (per a l'imaginari comú actual), amb aparença més aviat fit, i amb atributs femenins generosos. Pel que fa als homes, veig que el més recurrent són homes alts (quant més, millor), més forts que el vinagre, espatlla gran, cames grans, braços grans... proporcionat en general. Per a la cara, diria que hi ha la mateixa premissa que per a les dones. Tot això, des del meu punt de vista i la meva experiència vital.

Estar prima, cul gran...

Talla

Generalment els canons de bellesa els determinen les actrius i cantants o en són el màxim exponent, així que el look més comú en els Oscars, per exemple, serà el que marqui el cànon.

Cuerpos fitness ligados a la vida extra saludable

Una persona jove, de figura firme, alta, prima...

Perdón por escribir en Castellano... Me expreso mejor por escrito así. Cuerpo delgado=Saludable entre muchos otros.

Ser gorda o muy delgada

Ser prima i tenir un cos perfecte

Crec que en ambos gèneres els canons els posen els famosos o els models. En els homes crec que ser un noi musculat, on es marquin tots els músculs, i per altre banda en les dones crec que n'hi ha més d'un, considero que tenim el de ser una noia fibrada i musculada on es notin també la teva musculatura, un cos "treballat" i per altre banda el que ja fa molts anys que existeix, el se com les models, com les noies que apareixen a les revistes amb unes talles concretes i molt identificades

Estar prim

Llavis, pits i glutis exhuberants. Mandíbula, cintura, braços i cames raquítics.

Dona delgada guapa i mona

Cos de model sense imperfeccions

La imatge personal, la eterna joventut o els ideals utòpics

Un cos inexistent, tret de tota imperfecció. Un cos irreal

Fa uns anys el cànon eren uns pits grans i la delicadesa. Avui dia, també la delicadesa però hi ha un cànon de una forma del cos que predomina a llatinoamerica, cintura estreta, cul gran, els pits ha baixat la pressió perquè siguin grans però ha passat al cul.

La gent prima

Tothom ha de ser perfecte físicament, cos depilat, sense arrugues ni grans, prim

Esta prim

Alguna experiència (positiva o negativa) que hagi patit degut al cànon de bellesa actual i que vulguis aportar?

Piropos desagradables

Patir bullying per no complir amb els cànons precisament

Vaig tenir molt acné i avui dia encara en tinc, però quan tenia 14 anys ho volia ocultar sempre i a causa d'això tinc moltes marques a la cara i fins fa 2 anys o així anava sempre amb maquillatge, és algo que m'ha costat molt d'acceptar.

Anar amb vergonya a la platja o no posar-me alguna peça de roba o no penjar fotos del meu cos
Depilar-me no és una cosa que m'agrada, com a la majoria de dones suposu. I a l'hivern no acostumo a fer-ho però a l'estiu "toca". Algunes vegades he rebut comentaris ofensius per part de familiars perquè aquells pèls d'1 centímetre de llargada els hi molestaven sobre manera.

A veure, els meus amics a vegades es reien de mi pels meus cabells i la meva barrigueta cervecera, pero em feien feliç

Realment, no. Però crec que les xarxes socials han augmentat aquesta percepció del irreal del cos.

Vaig aconseguir una feina de cara al públic "gràcies" al meu aspecte físic

M'he sentit molt frustrada per no tenir el cos que tenen altres noies

L'experiència és d'autocrítica i no tan per part de terceres persones. Deixar de vestir pantalons estrets per vergonya de tenir les cuixes massa grosses. O no voler anar a la platja o piscina perquè no vaig depilada.

Experiència negativa; quan era més petita, els nens sobretot, es posaven amb la meua cintura (cadera) perquè sempre n'he tingut massa i això al final em feia sentir malament. També perquè no tenia un cos prim, com la majoria de noies en aquella edat.

Molts anys intentant complir-lo i una frustració constant per no poder arribar-hi

Et compares sovint amb el cànon establert i desitges ser com ell.

Ser peluda, que no està ben vist

Doncs si, el cànon masculí imagina al home com una persona alta i robusta, i jo sóc el contrari, medeixo 1.67 i sóc prim, i segons a on, no se'm té en compte.

Bulimia

Transtorn alimentari

Ninguna, solo intento sacarme el máximo partido con trucos de belleza, no para los demás sino para mí

Es burlaven de mi per ser grossa

Mai m'he vist be davant del mirall, em comparo amb les meves amigues i totes son primes, i jo no ho soc

Insatisfacció amb el cos

- Comentaris pels pèls corporals "ja toca no?" "A veure quan et depiles"

- Comentaris pel greix corporal, alguns actualment inofensius, però de més petit a mode de burla.

Moltes vegades quan he baixat de pes m'he sentit molt pressionada en pujar de pes perquè em sentia malament amb el meu propi cos.

Sentir-me pressionada a depilar-me

Soc dona amb moltes formes i això no agrada gaire a les altres dones, als homes sí, a mi tampoc. Que algun home em parli mirant-me els pits i li hagi d'apujar la cara adreçant-lo als ulls

No tengo experiencia negativa, porque me valoro y sé que aunque no tenga esos estándares de belleza que plasman en las redes, valgo un mundo

Anorexia

Ser "alta i prima" mai m'ha fet sentir fora del sistema perquè sempre he pogut comprar roba a les botigues de fast fashion

De petita fins als 16/17 anys sempre em deia pràcticament tothom que estava massa prima inclús algunes persones em tractaven d'anorexica sense haver tingut jo mai un TCA ni res similar, quan em vaig engordar també vaig rebre comentaris al respecte com dient vigila que estas engordant i és dolent, i respecte a la pell sempre que m'han donat brots d'acné per ansietat ho he passat malament per la pressió social que causa el no tenir una pell perfecte. A més sempre he tingut un quiste a la cara que fins fa poc no em vaig operar, molt poc comú per la zona on estava situat i que obviament se sortia de qualsevol cànon, i al llarg de la vida fins als 20 anys he rebut molts comentaris al respecte o bé fent despreci a aquella imperfecció o bé comentant i preguntant de més sobre ella

Que altres noies es riguin

Com que no li dono gaire importància si n'he tingut alguna no la recordo perquè no m'ha afectat

Soc baix per la mitjana masculina

Jo de constitució sóc molt prima i em costa molt engreixar-me, per una part hi ha gent que em diu que estic molt bé, que hauria de ser model ja que el cànon de bellesa de les models és estar prima i per l'altre em diuen que se'm noten els ossos.

Tot i que crec que no m'allunyo gaire del cànon descrit anteriorment... per quelcom raó, no soc percebut com "atractiu a la vista" per a la majoria de persones que es senten atraigudes pel meu sexe (majorment, dones). Més aviat al contrari. Suposo que el cànon de bellesa, o el prototip de la majoria de gent actualment, no m'ha fet cap favor. Potser estic lluny d'aquest cànon, encara que a mi no m'ho sembli.

Crec que tots patim els efectes dels cànons de bellesa, tant homes com dones, però no sabria dir si cap dels dos ho pateix més que l'altre. El que és segur, és que afecta i MOLT a la vida de les persones, a la forma de ser percebuts per la resta, i fins i tot en les nostres costums i hàbits.

Complexes per no tenir la talla estàndar

Al vestidor del gimnàs, sortia de la dutxa i dos nois (que portaven una estona mirant-me) van començar a riure. Quan vaig passar pel seu costat van baixar el cap i van seguir xiuxiuejant sobre mi i el meu greix. Una sensació horrible que et menja per dins...

Alguna vez me han dicho que debería bajar de peso por salud... Pero nadie me ha dicho lo mismo por fumar 😬

Sempre es fixen en el teu pes

Comentaris sobre la depilació: "com pots anar així?" "Això no és higiènic" "no és gens femení" "com és que tens pèls aquí?" "Hauries de depilarte"

Bulímia, depressió

Preocupació excessiva per semblar-me als canons de imatge femenins

Quan tenia 15 anys patia sobrepès i a l'escola em feien la guitza fins al punt de sentir a dia d'avui que si no compleixo els canons de bellesa no sóc digna.

El menjar segueix sent un mètode de premi o càstig i tot i que el meu cos poc a poc (i amb hàbits saludables) s'acosta més als canons de bellesa acceptats mai hem sembla suficient bonic i em segueixo sentit com algú grassa (he desenvolupat gordofobia cap a mi mateixa). És a dir, una cosa és estar grassa i altre sentir-se grassa i així em sento jo.

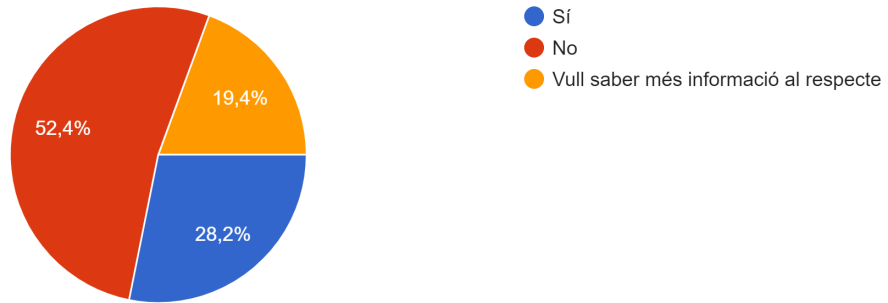
Insultos

Inseguretat amb el meu cos

Insults per no tenir el cànon de bellesa estipulat

T'agradaria participar en el projecte i fer una sessió fotogràfica que permeti la visibilització del cos femení no-normatiu?

103 respuestas

Entrevista Manal M.R.

(<https://www.instagram.com/barimorphosis/?hl=es>)

- **Nombre y apellidos:** Manal.M.R
- **Edad:** 38
- **Profesión y/o estudios:** licenciatura, pero ahora estoy desocupada

- **¿Cuál es el motivo principal por el que no has podido participar en la sesión fotográfica?**

Motivos de salud.

- **¿Consideras que has sido juzgada por tu físico?**

Siempre he sido juzgado por mi físico, pues ha sido un físico que resalta, ya sea por la obesidad, por mis cicatrices, por mi discapacidad.

- **¿Tienes algún complejo?**

Ahora no, pero antes vivía acomplejada por todo.

- **¿Alguna vez han atacado esos complejos?**

Desde pequeña me han atacado por gorda, por ciega, por deforme.. pero sobretodo por gorda.

- **¿Qué supone para ti la censura? ¿Cómo la has vivido a nivel personal?**

La censura es una forma de privarme de mi libertad, ya que no me deja mostrar mi realidad tal y como es.

- **¿Crees que la mujer está más censurada que el hombre tanto en redes sociales como en la vida privada?**

Por supuesto, vivimos en una sociedad patriarcal y por lo tanto la mujer es consumible, si no cumple con lo esperado socialmente es censurada y silenciada.

- **¿Has sufrido censura en redes sociales?**

Desde que decidí usar las redes sociales para dar visibilidad a la pérdida masiva de peso y la diversidad de cuerpo, la sufro, es más siempre me están borrando publicaciones, baneando, inactivando y muy probablemente me eliminen mi cuenta.

- **¿Es necesaria la visibilización en redes sociales de los cuerpos no-normativos?**

¿Por qué?

Es muy necesaria, visibilizar ayuda a normalizar, y normalizando mandamos un mensaje muy importante a esta sociedad, sobretodo a los jóvenes, todo cuerpo es valioso y merecedor de respeto.

- **¿Hay la misma cantidad de chicas influencers en redes sociales con un físico no-normativo, que con un físico normativo? Y las que hay, tienen tantos seguidores como las otras?**

Creo que es más fácil ser influencer si entras en los cánones de belleza sociales y tienen mayor alcance.

- **¿Crees que si tu caso le pasara a un hombre, sería censurado igual o la sociedad tendría la misma visión?**

Creo que en mi caso probablemente también sería censurado, pero no tanto como al ser mujer, pues a los hombres no se les exige tanto en este aspecto.

- **¿Crees que la sociedad actual se mueve por el físico?**

Desgraciadamente creo que es así, desde que no sufro obesidad mórbida noto una diferencia en cómo me trata la sociedad.

- **¿Para qué crees que puede servir este proyecto?**

Creo que este proyecto será de gran ayuda para dar visibilidad, además al ser en un ámbito universitario muchos jóvenes accederán a esta información.

Entrevista A Pelo - Alopecia

Núria de Manlleu i 40 anys amb alopecàcia androgenètica, més comuna als 60 anys, però a ella li va començar amb 20 anys.

- Com et decideixes i passes a formar part d' @apeloalopecia?

Em vaig rapar el maig del 2017 i mai no havia pensat que hi havia més dones sense cabell i calbes al món, pensava que era l'única no tenia cap dona al meu imaginari. Jo feia 15 anys que anava amb mocador i em començava a atrevir a anar sense. A l'agost vaig trobar una noia que feia vídeos de treballs manuals sense cabell i em comenta sobre la Júlia i la Lídia, que eren les pioneres del projecte i que aquell any també s'havien rapat. Vam fer la primera quedada al setembre amb la Mari Carmen, la Júlia i la Lídia i va ser una quedada molt potent de 4 calbes i així vam començar a crear un entorn on no només sortís a internet perruques i tractaments.

Trobar aquests resultats a internet em feia sentir l'única negativament i em feia creure que només tenia solucions de tapar-me i jo no ho volia, només vaig portar perruques 3 mesos i jo el que buscava era un alliberament.

- Quantes noies treballau dins d'aquest projecte de difusió de l'alopecàcia?

A l'equip treballant som unes 7 o 8 a nivell català, al grup de WhatsApp som unes 60 o 70 i a nivell espanyol som més de 200.

- En quines activitats o sectors treballau per donar a conèixer l'alopecàcia?

El que era important per nosaltres eren les quedades presencials per fer teràpia entre nosaltres i veure'ns i que el món ens veiés també. La gent ens mirava i es feia preguntes i com no ens veien amb cara de pena assumien que no estàvem malaltes i preguntaven per nosaltres. La gent es va començar a interessar per les dones calbes, perquè als homes ni se'ls qüestiona.

Després el 2018 - 2019 els mitjans de comunicació com TV3 i Televisió Espanyola va començar-nos a difondre i la gent es preguntava per l'alopecàcia femenina i va calar el missatge. La gestió de les xarxes socials ha estat la nostra presentació al món.

- Creus que la societat actual segueix uns cànons de bellesa i estereotips femenins?

Massa i no s'acaba. La pressió encara és més forta que quan jo era jove, hi ha molta més exigència, s'han augmentat molts casos de noies que se sotmeten a operacions i que busquen similituds amb altres persones.

- Creus que tot el que surt d'aquesta normativitat és jutjat?

Si, a vegades entre les pròpies calbes. He vist mirades de dones que porten perruca que et miren diferent quan no la portes. Si portes perruca que sigui perquè tu vols, no pots dur-la

perquè amulet, igual un dia et ve de gust portar-la, però no la porto perquè no surto sense ella. Que és el que a mi em passava amb el mocador, sentia que era el meu amulet i que sense ell no podia sortir, en vaig arribar a portar 3 a la bossa.

- ¿Què creus que pot ajudar a la normalització?

Pot ajudar a parlar-ne primer entre nosaltres (les calbes), fer teràpia i normalitzar la paraula, però ensenyar-ho com que és una cosa que passa i que porta el seu procés d'acceptació i de dol que afecta una persona.

El ioga, la meditació, el debat m'han ajudat a conèixer i entendre que soc quelcom normal i que m'havien introduït un patró a través de la societat, la tele, la família, etc.

- L'alopecía femenina està normalitzada?

No, per això seguim lluitant amb documentals. És un tema tabú i la gent, a vegades per xarxes socials, pregunta que com et mostres així al món i és que soc així i no ho he triat.

- ¿Pot la difusió a l'alopecía ajudar que estigui més integrada a la societat i deixi de ser un tema tabú i trenqui amb els estereotips socials?

Sí, cal visibilitzar i posar al nostre imaginari la dona sense cabell. A algunes sèries de Netflix en surten, però fan el paper de les dolentes i estranyes. Calen més models, periodistes, dones que surtin als telenotícies, més fotografies que ajudin a visibilitzar. Encara es noten les mirades pel carrer perquè és un fet que no és comú de veure'l.

- La dona està més censurada que l'home?

Sí, és molt més jutjada per si té pèl o per si no el té com nosaltres, per si és més grassa o més prima. En canvi els homes calbs no se'ls pregunta per què ho són o què els ha passat. A vegades m'han arribat a dir que el meu tipus d'alopecía és molt d'home.

- Les xarxes socials ajuden a la difusió?

Sí, molt. Moltes hem fet el pas a xarxes socials i ens animem i felicitem quan ho fem perquè és necessari donar-lo a escala personal i a col·lectiu també és necessari perquè pots ajudar a les altres. Quan jo no tenia referents calbes, buscava moltes dones sense cabell i no en trobava.

- A @apeloalopecia heu rebut comentaris negatius de dones o d'homes?

No gaire, com a molt d'algun home fetitxista que li posava el nostre contingut, però gairebé res.

- Com pot ajudar a altres noies el vostre perfil @apeloalopecia?

És un missatge per a tothom per estimar-nos com som i demostrar que totes podem acceptar-nos i mostrar-nos al natural. Tot té una bellesa i no hi ha res lleig. Per què jo no em

puc veure maca si veig a tothom maco? És important saber que ens podem quedar calbes igual que ho saben molts nois que quan són petits ja fan comentaris al respecte.

- Espereu amb aquest perfil poder normalitzar, visibilitzar l'alopecía i trencar amb els estereotips?

Sí.

Entrevista Non.Magazine

Anna Masó Rius

- **Com va sorgir la idea de fer aquesta revista de moda?**

És una idea de Treball Final de Grau, però que ha anat evolucionant perquè la meua primera idea era analitzar el perfil de la dona a les portades de revistes de moda. No em motivava i el meu tutor em va proposar fer un blog, però tampoc m'acabava de motivar i vaig decidir fer la meua pròpia revista de moda que lluités per una moda lliure d'estereotips de gènere. Vaig estar fent pràctiques a Vic Fashion Institute i vaig parlar-ho amb la que era la meua cap i em va animar a fer-ho.

M'encantaria trencar cànons de bellesa de la dona i en algunes editorials surt gent gran. La moda no té edat, ni sexe, ni pes, és de tots. La roba adquirida per aquesta edició és de talla petita i molt petites i aquí està el problema que es veurà en altres edicions.

- **Amb quin objectiu es va crear?**

Pensar a trencar estereotips i lluitar perquè és la moda que m'agrada. Vull lluitar per la revista, els valors i la filosofia i que no es quedi només en un TFG. Hi ha gent que contacta pel concepte i filosofia i treballar juntes amb una editorial i amb fotografies.

- **Quina és la vostra filosofia? Què voleu transmetre?**

Vull trencar amb els patrons bàsics de la moda: talles grans, roba sense gènere, sense crear negoci. Molts dissenyadors i marques fan roba sense gènere, però que tenen la finalitat de crear negoci perquè és un punt que es ven molt i per ells significa fer roba gran o d'esport. Moda unisex és més que això i és que un home pugui portar faldilla també.

- **Quin és el públic objectiu?**

Tota aquella persona que tingui i senti curiositat pel món de la moda i la cultura, perquè jo defenso que moda és cultura i art. Aquell que té visió general i que li agradaria anar a més i trencar amb estereotips és el públic de la revista. Ho poden llegir tant noies de 18 anys com un senyor o senyora de 62 anys.

- **Amb quines / quins models heu començat? Busqueu treballar amb un perfil concret?**

Estic treballant d'assistent de comunicació i premsa d'un festival de moda de Vic i bàsicament treballa amb models no professionals que participen en aquest festival. També he contactat alguns models a través d'Instagram dient que buscava nois o noies. No busquem un perfil concret, a vegades vaig caminant pel carrer i alguna persona em crida l'atenció i li comento si vol participar en el projecte.

- **Us ha costat trobar models fora de la norma? Com s'han sentit elles/ells?**

Si m'ha costat, per exemple volia fer fotografies a un noi japonès, però no ha contestat i ha estat impossible. Segons quins perfils si són molt marcats costa aconseguir la gent. Normalment els hi explico la idea de la revista, el concepte que busco, inspiracions, maquillatges i que sàpiguen què és el que vull i la gent accepta i els hi sembla interessant i a l'hora de les sessions s'està còmode.

- **D'on creieu que venen imposats els cànons de bellesa?**

En la meua opinió venen de la societat, dels prejudicis i els estereotips que s'han anat creant i inculcant. La moda ha afectat moltíssim perquè és molt estricta amb les models per l'altura, el pes, etc. és molt tòxic i té les seves coses dolentes i perjudica els cànons de bellesa i a una societat amb estereotips de bellesa o inclús de gènere.

- **Com us afecten professionalment?**

En el meu cas no perquè no busquem cànons perquè no volem posar etiquetes a la gent.

- **Es tracten d'igual forma els cossos de les dones que els dels homes?**

No, la dona a diferència de l'home és molt sexualitzada, tractada com objecte i no com hauria de ser tractada. Tots som iguals malgrat que la biologia i s'hauria de defensar més aquest punt. La dona últimament té més protagonisme que abans però costa.

- **Creieu que seguir el cànon i veure-ho reflectit a les fotografies/anuncis de models pot influir negativament al públic, en la mesura de voler assemblar-se a què veuen?**

Sí que influeix negativament la televisió, les imatges, publicitat, xarxes socials i tot allò que es difon. És un món irreal que afecta sobretot els adolescents que volen assemblar-se a x persona perquè és popular. I tot això pot derivar a trastorns alimentaris que afecten molt negativament.

- **Com pot servir a la societat aquesta revista que no treballa amb els cànons actuals?**

És explosiva perquè trenca bastant amb la societat i el consumisme, dona valor a la moda, a la cultura, a l'art i defensa que la moda no té estereotips i que aquella persona que es pot sentir infravalorada o que defensa la seva filosofia de la revista pot compenetrar, entendre-la i comprar-la.

- **Estarà a la venda al juny en línia i a la botiga Anònims de Vic al carrer Cardona.**

S'haurien de crear més campanyes per trencar amb els cànons de bellesa i mostrar la diversitat de cossos i que siguin reals?

Sí, a mi m'encantaria participar en una campanya per visibilitzar i trencar la societat tan comercialitzada actual, fa falta més publicitat d'aquest estil. Estaria bé reunir un grup de persones creatives i que defensin aquesta filosofia i poder crear i arribar al gran públic.

Entrevista fotògrafes Alba i Laura Rubio (@giraluunas)

- Què és el que us va iniciar a la fotografia? Quant temps us hi porteu dedicant?

Vam començar fa cinc anys quan els nostres pares ens van regalar la nostra primera càmera. Al principi eren fotos molt diferents, més urbà i sense intenció artística al darrere. Fa tres anys vam crear aquest perfil d'Instagram i va ser l'eina per qüestionar-s'ho tot i sentir la necessitat de crear.

Vam començar a seguir a fotògrafes que ens inspiraven i vam fer un TFG sobre el cànon de bellesa femení i de part pràctica fèiem un book fotogràfic sobre l'acceptació corporal fent fotos a la meua mare sobre cicatrius, sense depilar-se.

Aquest treball va ser el detonant i just aquest any és quan més il·lusió tenim i fem més col·laboracions i ens obrim més, una fase provar noves coses.

- Què significa @giraluunas per vosaltres?

Són moltes coses perquè no és només un compte d'Instagram, és la nostra identitat artística i el nostre refugi. Vam veure que no podíem viure sense crear i forma part de nosaltres. Reforça molt el nostre vincle perquè abans ens fèiem fotos a nosaltres i des de fa un any fem també autoretrats i Giraluunas reflecteix la tendresa i l'amor que caracteritza les nostres fotografies.

El compte ens ha aportat moltes coses i no només artísticament sinó que personal hem après de diversos temes i ens ha ampliat la visió i hem pogut trencar molts esquemes. Estem molt agraïdes del que ens ha aportat perquè és una de les coses més importants que ens han passat perquè està integrat en la nostra persona.

- En la majoria de casos feu fotografia femenina, per què?

Quan vam començar ens fèiem fotografies entre nosaltres i les nostres amigues, un entorn majoritàriament femení i volíem captar la sensibilitat i delicadesa i costava trobar homes que trenquessin amb la masculinitat i s'obriessin i mostressin tanta expressivitat. Fèiem fotografia de nu i ens sentíem i sentim més còmodes fotografiant a dones. Sí que és un pas que voldríem donar per retratar la sensibilitat dels homes, però costa més trobar perfils d'homes que de dones.

- Considereu que el vostre treball/perfil d'Instagram trenca els cànons de bellesa de la societat espanyola actual?

Sí perquè mostra diversitat de cossos, pells, cossos sense depilar, amb estries, cel·lulitis. A vegades no era amb una intenció explícita, ens agraden molt les textures de les pells i les textures dels cossos que a vegades socialment no estan tan ben vistes. Tenim molt normalitzat anar sense depilar i a vegades no som conscients que no està normalitat i que ho mostrem també acaba sent un missatge d'acceptació. Considerem estètics els pèls i tenim la intenció de normalitzar i que altres persones se sentin còmodes amb el seu cos.

- **Creieu que el vostre compte d'Instagram @giraluunas inspira a altres noies a mostrar-se tal com són i acceptar i estimar el seu cos? (amb pèls, cicatrius, estries, taques, granets, etc.)**

Sí, no sabem fins a quin punt. A vegades gent del nostre voltant ens ho diu, però no acabem de ser plenament conscients. Que ho puguem normalitzar nosaltres acabem inspirant als altres. Hi ha moltes altres persones que inspiren i inclús, que també ens han inspirat a nosaltres.

- **Les xarxes socials permeten la normalització del cos natural de les dones o creen més estereotips?**

Les dues coses, entra en joc la doble cara de les xarxes socials que afavoreixen a la comparació amb influencers o persones que penguen fotos d'un cos perfecte i molt editat que no es correspon a la realitat. És fàcil caure en la comparació i perpetuar els estereotips.

Per una altra banda les xarxes socials són una eina molt guai per fer activisme i mostrar el cos real i natural que a més, amb el feminisme està en auge. Des que consumeixo aquest contingut de diversitat i trencar estereotips, sento que m'ajuda a mi també.

- **Les dones són més censurades que els homes?**

Evidentment sí, només cal veure els perfils i publicacions que s'eliminen diàriament. Se censura la dona perquè se la sexualitza, si no per què un mugró femení és eliminat i el d'un home es pot compartir? La dona està superhiper sexualitzada i per això es pot normalitzar el nu femení i acaba sent una mica la intenció de les nostres fotos quan apareixem despullades amb el cos natural.

És contradictori perquè després hi ha moltes publicacions de dones hipersexualitzades que no s'eliminen igual que de violència o missatges d'odi. No entenem per què els fa més por un mugró o un cul femení que fotos de violència, d'odi o de contingut sexual.

- **Heu patit la censura d'Instagram o altres xarxes socials? (Eliminar contingut, avisos d'eliminar el teu perfil, etc.) Si voleu explicar algún cas.**

Sí que l'hem patit i ens hi han esborrat 4 publicacions i diverses històries a més de 3 o 4 avisos d'eliminar-nos el compte.

La primera foto eliminada va ser d'una exposició de la @mela.putosuda que parlava precisament sobre la censura d'Instagram. Aquest estiu ens van eliminar una que es veia una mica el mugró d'una noia i les altres dues no es veia absolutament res, una era d'una aixella amb unes flors.

Aquest fet limita molt a l'hora de crear perquè si fas les fotos i les vols compartir, saps que no les podràs penjar sense editar o pixelar i a l'anar amb aquesta limitació deixes de banda fotografies que potser t'agradaria fer.

Rebre els avisos d'eliminar-nos el compte, va fer que no penséssim tant nu i sortissin amb més roba perquè no ens eliminin el perfil.

- **Heu rebut comentaris negatius sobre el teu treball per part de dones? Si la resposta és afirmativa, com quins? I per part d'homes? Si la resposta és afirmativa, com quins?**

Sí que estem bastant contentes de no haver rebut comentaris negatius. A la nostra mare mai no li ha fet gràcia que se'ns vegi despullades perquè no entenia la necessitat i pensava que tindria conseqüències en el futur i segueix tenint la visió sexualitzada de les dones.

Ho fa per protegir-nos, però també ens limita. Si pot haver-hi pintura del nu, nosaltres també tenim dret.

El nostre pare també té la mateixa ideologia, però en general no rebem massa comentaris negatius d'homes més que algun puntual de quin fàstic els pèls o per l'estil.

- **La societat espanyola segueix jutjant el físic de les dones amb cossos no-normatius?**

Sí, segueix jutjant i mostrant molts prejudicis. Només cal veure la relació d'una dona prima amb la bona salut i una dona grassa amb tenir mal hàbits de vida. Ara mateix hi ha molta gordofòbia implícita i és necessari l'activisme per normalitzar-ho perquè tots els cossos són igual de vàlids i és necessària la normalització a través de l'educació.

- **Què creieu que es pot fer per trencar amb els estereotips i fer entendre que els cossos reals no són els que en molt casos exposen les xarxes socials?**

Tot parteix de l'educació a casa i escoles. Seria necessari que es parlés més a escoles des de petits. Des de xarxes socials utilitzar-la com a eina de visibilització i normalització per sentir-se còmodes amb el cos que tenen: depilades o no, amb estries o sense, etc. Deixar de consumir contingut d'influencers que no ens fan bé intentant vendre la imatge de la dona perfecta.

Entrevista UVic Life

- **En què consisteix el vostre projecte?**

El nostre projecte és un estudi de com es tracten els cossos no normatius femenins (cossos amb pèls, cicatrius i que en general, no segueixen el cànon establert) en la societat occidental actual, posant el focus en la fotografia. A partir de la investigació de l'evolució del tractament del cos femení a la història, analitzarem els cànons de bellesa i els estereotips imposats socialment i buscarem trencar amb aquests esquemes, amb aquesta "normativitat", creant una exposició de fotografia on mostrem la màxima diversitat de cossos.

- **Quin és el vostre objectiu?**

El nostre objectiu és obrir la visió del món en referència als cossos que són veritablement normals, que no són tots aquells que veiem de les models o influencers, són el que cadascuna té i ha d'aprendre a estimar-lo i a no veure's jutjada per ningú. Volem trencar estereotips amb els que la majoria de dones vivim al nostre dia a dia i volem transmetre que totes les dones, siguem com siguem, som maques i som art i sobretot que ens hem d'estimar com som i fer sentir estimades, també a les altres dones del nostre voltant.

- **Què espereu obtenir?**

Esperem obtenir una exposició que cridi l'atenció i que obri els ulls de l'espectador, que els faci veure que el que estem acostumats a veure normalment no és la realitat, i que cada cos és únic i per això és bonic. A part, creiem que hi ha un treball d'autoconeixement que ha de fer tothom i que ha de servir per acabar de trencar amb l'estigmatització de creure que el nostre cos no val la pena, o de voler canviar-lo. Esperem obtenir, que l'espectador se senti impactat i el que li surti sigui un "ostres", cap a bé o cap a malament però sobretot que allò que està veient el faci pensar i qüestionar-se si allò que abans considerava com estrany o lleig, no és igual de maco que el que la societat ens intenta imposar.

- **Per què voleu fer aquesta difusió?**

Volem fer aquesta difusió per tal de tenir més diversitat de cossos, de poder trencar el màxim de barreres i d'ensenyar com és un cos de veritat, en tota la seva amplitud de formes. Sabem que és difícil i molt íntim, per això també creiem que ens serveix per aprendre tant a nosaltres com a les models que exposen el seu cos. Volem que la gent (inclús nosaltres mateixes) tinguin confiança en ella mateixa, s'estimi pel què és i no pel com es veu. Tots som macos a la nostra manera i ens hem d'estimar així. És un exercici per a totes les dones que ho veuen per a que tinguin més confiança en elles mateixes i per veure que entre nosaltres totes ens donem suport perquè totes som igual de meravelloses en les nostres diferències.

- **Ens podeu adjuntar algun document explicatiu sobre el vostre projecte, junt amb algunes imatges? A aquesta pregunta només en cas que ja hagueu començat a treballar els materials gràfics del projecte i tingueu un pòster il·lustratiu, per exemple, o qualsevol fotografia que ens pugui servir per il·lustrar la notícia del blog i de la newsletter.**

T'adjuntem alguns dels nostres treballs que hem realitzat per a l'assignatura de Taller de Fotografia de Periodisme, no són les imatges que exposarem però tindran la mateixa organització/estructura: fotografia acompanyada de text perquè les dues coses et facin pensar. A més, també tenim uns perfils d'Instagram on anem penjant fotos semblants a les que finalment acabarem exposant. Som: @focu.s_ i @femmeart.

*Document de consentiment de drets d'imatges***CONSENTIMIENTO PARA LA TOMA DE IMÁGENES Y AUTORIZACIÓN PARA SU USO**

Nombre de la persona: _____

Teléfono: _____

CONSENTIMIENTO PARA LA TOMA DE IMÁGENES

Por la presente, doy mi consentimiento para que se me tomen fotografías. El término "imagen" incluye video o fotografía fija, en formato digital o de otro tipo, y cualquier otro medio de registro o reproducción de imágenes. Por la presente, autorizo el uso con fines didácticos o educativos.

PROPÓSITO

Por la presente, autorizo el uso de la(s) imágenes(s) para el propósito de difusión educativa, y por la presente renuncio a cualquier derecho a recibir compensación por tales usos en virtud de la autorización precedente. Por la presente, me eximo de toda responsabilidad ante cualquier reclamo por daños o de indemnización que surja de las actividades autorizadas por este acuerdo.

RESCISIÓN

Si yo decido rescindir esta autorización, no se permitirá posteriores usos de mi fotografía, pero no podrá pedir que se devuelvan las fotografías o la información ya utilizadas.

DERECHOS

Puedo solicitar que cese la filmación o grabación en cualquier momento. Puedo rescindir esta autorización hasta una fecha razonable antes de que se utilice la imagen, pero debo hacerlo por escrito, remitido a _____

Puedo inspeccionar u obtener una copia de las imágenes cuyo uso estoy autorizando.

Puedo negarme a firmar esta autorización. Tengo derecho a recibir una copia de esta autorización. Entiendo que no recibiré ningún tipo de compensación financiera.

FIRMA

Fecha:

(día de la sesión de fotos)

Espai exposició abans del muntatge

Espai Vernis Edifici B

Espai exposició muntada

Espai Vernis Edifici B

Lavabos de la tercera planta de l'edifici F

Presentació de l'exposició

(fet amb Canva)

CUERPOS INDOMABLES

Exposición fotográfica de Mireia Marcó y Rebeca Molero

Cuerpos Indomables nace con la intención de romper con los esquemas de los cuerpos normativos femeninos que deben seguir el cánón de belleza que establece la sociedad occidental. Pretendemos hacer con nuestras fotografías que la gente sea consciente de cómo son los cuerpos reales y que cada persona es única, sin necesidad de cambiar físicamente.

Esta muestra forma parte de nuestro Trabajo Final de Grado de Periodismo y gracias a las modelos y a las respuestas de una encuesta propia podemos enseñar con máxima libertad como son diferentes cuerpos y lo que las personas opinan en relación a este tema.

Edifici B i lavabos de la 3a planta del F

16.04.21
01.06.21

@cuerposindomables
<https://cuerposindomables.wordpress.com>

 Unitat
d'Igualtat
UVIC-UCC

UVIC OFICINA DE
GESTIÓ CULTURAL

 FACULTAT
D'EMPRESA I COMUNICACIÓ
UVIC | UVIC-UCC

Targeta de contacte

(fet amb Canva)

@CUERPOSINDOMABLES
[HTTPS://CUERPOSINDOMABLES.WORDPRESS.COM/](https://cuerposindomables.wordpress.com/)

